

WISSENSCHAFTLICHE BEILAGE

ZUM JAHRESBERICHT DES KGL. GYMNASIUMS IN WURZEN · OSTERN 1914

GUALTHARIUS PUTZGER

HIPPOCRATIS QUAE FERUNTUR EPISTULAE
AD CODICUM FIDEM RECENSITAE

WURZENI MCMXIV

TYPIS B. G. TEUBNERI LIPSIENSIS

(RECAP)

SEF . Progr.-Nr. 791

2678

735

Go gle

PRAEFATIO

Ricardo Heinze auctore cum epistularum, quae patris medicinae nomine circumferuntur, quid de auctore sive auctoribus, aetate, fontibus, scribendi genere enucleari posset perquirere animum induxissem, rem perdifficilem me suscepisse mox intellexi. Quanquam enim tres epistularum editiones, Littræi¹⁾, Ermerinsii²⁾, Hercheri³⁾, mihi praesto erant, ut codicum inter se comparatis lectionibus ponderatisque quae genuina esset scriptura facillime posse erui crederes, tamen hoc nequaquam fieri posse ideo mihi persuasi, quod illi editores fundamento ad textum recensendum non modo aliquo libro manuscripto non usi erant, sed ne optimos quidem codices adhibuerant. Littræus enim ita rem gessit, ut editionis, quam vulgatam dicunt, ab Anutio Foesio Francofurti anno 1595 publici iuris factae taxtum Parisinorum librorum lectionibus hic illic emendaret.⁴⁾ Atque Ermerinsius, qui totus ex Littræo pendet, eam recensendi viam ingressus est, ut multo inferior Littræana eius fieret editio. Quid? quod apud eum haec leguntur (vol. II, proleg. p. LIV): 'Credo equidem vulgatum textum id praebere, quod proxime ad scriptoris verba aecedat; Cod. A (Parisinus ille 2253 et aetate et pretio insignis!) omnino novam recensionem textus refert, qua quidem carere non potes, si libellum intelligere velis, sed cui tamen non valde fidem habeo. Unde factum est, ut nonnumquam vulgatam lectionem nbi opus erat emendatam(!) restituerem, ubi Littræus codicem A erat secutus.' Sed ne Hercherus quidem in textu constituendo libro manuscripto nisus est fundamento. Ipse haec praefatus est (p. VII): 'In Hippocratis epistolas induxi infinitum prope lectionum numerum, quem in oblivione iacentem ex intimo sinu gremioque marginis Littræiani abstrahere licuit. Unde quasdam epistolas non emendavi solum, sed transfiguravi' et postea in adnotatione critica addit (p. XLII): 'Hippocratis epistolas edolavi, non perpolivi. Verum vel sic ope praestantissimarum lectionum, quas Littræus in margine abscondit, innumeras mendas tollere licuit. Atque id quidem feci non monito lectore, itemque tacite inveni permultas formas Ionicas, quarum certa quaedam in codicibus indicia et vestigia relicta erant.' Quae cum ita essent, Ioanne Ilberg viro doctissimo suadente Ioannem Mewaldt, ad quem cura Corporis Medicorum Graecorum redigendi delata est, per litteras adii ea mente, ut codicum, quos fundamentum esse textus librorum Hippocraticorum nunc nemo est qui nesciat, folia arte phototypa expressa mihi suppeditaret. Qui tanta comitate roganti mihi morem gessit, ut brevi tempore codicum Marciani 269, Urbinatei 64, Vaticani 276, quandoquidem nescio quo pacto antiquissimi libri nec Vindobonensis med. IV (8) nec Parisinus 2253 epistulas servaverunt, tabulas Academiae Berolinensis sumptibus factas inspicere mihi liceret.⁵⁾ Atque hac edendi facultate oblata pseudhippocrateas epistulas hand indignas indicavi, quae e codicibus ad lucem prodirent adulterata forma quod eius fieri potest levatae.

Scripturae varietatem a Littræo e codicibus Parisinis coactam si perlustraveris, brevi opinor videbis libros quosdam omnibus numeris inter se consentientes eandem verborum speciem ac ra-

1) Oeuvres complètes d'Hippocrate par E. Littré, Paris 1849—61. 10 tomes.

2) Hippocratis et aliorum medicorum veterum reliquiae, ed. F. Z. Ermerins, Traiecti ad Rhen. 1859—64. 3 vol.

3) Epistolographi Graeci, recens. R. Hercher, Parisiis 1878. 4) Cf. II 218 Littré.

5) Haec antequam prelis data sunt, peropportune accidit, quod Dilcinius professor Berolinensis clarissimus tabulas photographicas codicis Palatini graeci 598 meam in manum tradidit. Liceat mihi hoc quoque loco viro doctissimo pro humanitate maximas agere gratias.

tionem praebere, diversam ab altaro librorum genere, qui rursus lectionum consensu inter se fere semper coniuncti sunt. Dnas igitur in classes libri a Littræo adhibiti discedunt. Ac prima quidem a viro docto Francogallo litteris CDFGHIJK signata epistolae una cum maiore vel minore Hippocraticorum librorum parte servatae sunt. Sed ad textum formam constituendam hi codices nullius fere momenti sunt. Quos tantum non omnes affinitate cum Marciano illo 269 coniunctos esse cum Ilbergii imprimis studiis demonstratum sit, aequo animo omnino respiciendos non esse iudicari. Altera classis eos recentiores libros¹⁾ complectitur, quibus non solum earum, quas tractamus, epistularum collectio aetatem tulit, sed etiam praeter farraginem quandam ex omnis generis antiquitatis scriptorum libris congestam epistolographorum Graecorum corpore fere pleraque, Hippocratis librorum nullus. Quae quantum discedat ab illa codicum familia vel inde cognosci licet, quod epistulas 6—10 non exhibet et textum praebet multis locis plane diversam deterioremq. Cui memoriae nova lux affulsit e sepulcrorum Aegyptiacorum tenebris. Carolus Kalbfleisch enim et Hermannus Sebné²⁾ duo frustula papyracea iuris publici fecerunt, quorum alterum (pap. 7094*) epistolam tertiam, quartam decurtatam, quintam et longiorem et contractam exignamque epistolae undecimae partem servavit, alterum (pap. 6934) quintam epistolam initio mutilatam et undecimae exordium. Multis locis cum recentissimis illis Parisinis concinunt et ipsi quoque epistulas 6—10 carent. Neque melioris notae est charta Aegyptia, quae nuperrime Grenfell et Hunt³⁾ Britannorum cura in lucem prodiiit. Solas continet epistulas 3—6 et easdem fere exhibet lectiones atque Berolinenses chartae una cum Parisinorum recentiore prosapia. Intellegis his epistulis idem contigiase, quod fieri solebat in libris per apographa plerumque privata propagatis, ut scripturae varietate satis copiosa margini adiecta paulatim pessumdarentur. Testes sunt papyri, quas antesignanos esse decebat. Sed nolo longius in hac re morari, cum alio loco textus historiam enarrare in animo habeam. Iam hoc sufficiat monere omnes libros manu scriptos ad unum eundemque communis archetypi fontem redire interpretamentis et variarum lectionum satis ampla copia adornati.

Epistularum falsarum (vel falsarios) Hippocratis sermonem, i. e. dialectum Ionicum imitatum esse nemo est, quin primo oculorum obtutu videat. Nam imperatorum aetate, qua non dubium est, quin hoc litterarum specimen subditicium ortum sit, multi extiterunt, qui in libris componendis Ionica dialecto inde ab Alexandri Magni temporibus paene intermortua, vel rediviva uterentur. Sed cum quid vere esset Ionicum saepissime ignorarent, factum est, ut permultis et pseudonimis qui vocantur et vulgaribus sive Atticis formis uterentur. Itaque in epistularum dialecto reddenda non eas formas adhibui, quas viri docti his temporibus vere Ionicas cognoverunt, sed tam pie Marcianum 269 secutus sum, ut haec recensio imaginem tanquam eius ostendat. Ceterorum codicum discrepantias accuratissime in apparatu critico me attulisse consentaneum est.

Restat, ut moneam iam Udalricum de Wilamowitz⁴⁾ intellexisse clausulas Asianorum quae dicuntur in nonnullis epistulis imprimis in 17 admodum multas audiri. Quod quanti momenti fuerit ad textum formam constituendam ex hoc ipso videbis.

Codices ad hanc editionem adhibiti sunt:

1. Marcianus graecus 269 (M) saeculi XI accurate ab Ioanne Ilberg descriptus (Hippocratis opera, vol. I proleg. p. XVIII sqq.), quo fundamento usus sum. Optime exaratus tamen non caret omnis generis vitis. Interdum praebet pro ϵ littera α , e. gr. $\delta\mu\alpha$, $\theta\omicron\rho\upsilon\beta\epsilon\iota\varsigma\theta\alpha$, vice versa pro α legis ϵ in $\delta\upsilon\nu\alpha\varsigma$, $\iota\varsigma\tau\omicron\rho\acute{\epsilon}\omicron\nu\tau\epsilon$, $\acute{\epsilon}\gamma\kappa\upsilon\theta\iota\varsigma$, $\acute{\epsilon}\tau\epsilon\pi\omicron$ (pro $\acute{\epsilon}\tau\upsilon\pi\omicron\iota$). Voces itacismo qui vocatur corruptae nonnullae reperiuntur: $\acute{\epsilon}\lambda\lambda\eta\nu\iota\varsigma$, $\delta\iota\epsilon\gamma\epsilon\iota\gamma\epsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\varsigma$, $\iota\varsigma\acute{\omicron}\mu\epsilon\theta\alpha$, $\pi\acute{\alpha}\rho\theta\eta$, qui saepius scriptum est pro ω : $\acute{\epsilon}\gamma\gamma\upsilon\tau\epsilon\omega\iota$, $\upsilon\pi\omicron\nu\acute{\omicron}\lambda\omega\iota$, $\delta\mu\omicron\kappa\rho\iota\tau\epsilon\omega\iota$. Litterae v paragogicae quam dicunt ponendae baud

1) Sunt a Littræo litteris $\alpha\omicron\gamma\upsilon\omega$ insigniti.

2) Berliner Klassikertexte, Heft III. Griechische Papyri medicin. u. naturwiss. Inhalts, bearb. v. K. Kalbfleisch u. H. Schöne (1906), S. 5 sqq. cf. Guil. Crönert, *Wochenschr. f. kl. Phil.* XXIII (1906) 593 sqq.

3) *Oxyrhynchus Papyri*, tom. IX (1912) no. 1184 p. 195 sqq.

4) *Sitzungsberichte d. Kgl. preuß. Akademie d. Wiss.* 1901, phil.-hist. Kl., S. 5, Anm. 1.

raro rationem habuit nullam librarius: omittitur ante vocales, additur ante consonantes. Correctus est liber ab ipso, qui exaravit, et ab altero quodam. Tituli litteris semiuncialibus quae dicuntur factae, iisdem verba nonnulla margini adpicta. Continet epistulas 1—22 ordinis Littracani (fol. 440^r—400^r).

2. Vaticanus graecus 276 (V) saeculi XII exeuntis, quem idem Ilbergius descripsit l. I. p. XV sq. Eiusdem prosopiae est atque M eisdemque fere vitis nonnumquam inquinatus. Numerus epistularum concinit cum Marciani (fol. 196^v—205^v).

3. Urbinas 64 (U), quem ita describit Cosimms Stormajolo (Bibliothecae Apostolicae Vaticanae codices manuscripti recensiti iubente Leone XIII Pont. Max. Codices Urbinae Graecos edid. C. Sterusjolo Romae 1895) p. 70: 'Membr. folior. 118, alt. m. 0,243, lat. 0,164, saec. X—XI, duae manus exararunt, adsunt etiam correctiones et adiuncta ex manibus senioris aevi. Fol. a habet: *Aphorismi Hippocratis cum scholiis / Theophili protospatharii*. Inferius ex alia manu: *Galen.* fol. b^r habet coronam ex auro et coloribus depictam et infra tesserae gentilicium maiorem urbinatum ducis Friderici, sine litteris. In medio circulo: ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΛΕΞΕΩΝ ΤΟΥ/ΑΝΤΩΝΙΟΥ. ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ/ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ. ΚΑΙ ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΟΝ/ congregatio dictionū/ Antonii. aphorismi/ Hippocratis: et epide/mia et prognosti/con. Totus codex littera grandiuicula exaratus atramento subrufo; initia tantum litteris grandioribus ex minio. Inscriptiones aliquando flavo colore inquinatae¹. Librarius parum orthographiae peritus munere functus est. In accentibus ponendis summa libertas: babes ἐρηγόρας, ἐκτηκεν, γην, ἀβδηρεῖται alia multa. Duobus accentibus saepe distinguuntur voces compositae, σύνεδοκε, πρόεπελάκεν, πρόσπεδόν, similiter τούτέων. Scatet formis in dialectum Atticam translatis¹) et vitis cuiusvis generis. Concinit plerumque cum MV, etsi saepius proprias lectiones praebet et verbis hic omissis illic adpositis cum neutro congruere videtur. Easdem epistulas servavit atque MV (fol. 104^r—112^r).

4. Palatinus graecus 398 (b) saec. X, qui pro sua parte testis adhibendus est gravissimus.²) Descriptus est in F. Sylburgii catalogo codd. Graec. mss. olim in bibliotheca Palatina, nunc Vaticana asservatorum, Francof. ad Moen. (1702) p. 124; in F. J. Bastii epistula critica Paris 1805 (translata a C. A. Wiedeburgio, Lipsiae 1809) p. 3 sqq.; in Novis Annalibus Heidelbergensibus 1 (1891) 227 sqq. ab A. de Gutschmid; postremo ab Henrico Schaefstaedt, De Diogenis epistulis, Göttingae 1902, p. 19. 63. Continet unaquaeque pagina circiter 33 lineas litteris minusculis optime scriptas. Accentus et spiritus librarins postea addidit. 'Passim itemque prima manu singulae partes litterarum pallidiores eodem atramento reffectae sunt. Multis locis rasurae, nonnullis correcturae reperiuntur, sed raro priores formae dignosci possunt; atque apparet correcturas non alii codici deberi. Spiritus diphthongi priori litterae superscriptus est.' Iota adscriptum diligenter poni solet; tituli eisdem litteris facti atque codicis M. Exhibet inde a folio 262^r epistulas 1—9 (— fol. 263^r). Tum insertum est Ἰ δόγμα 'Αθηνῶν, quod in MUV epistolam 22 excipit. Sequuntur ep. 11—21 = 10—20 ordinis codd. MUV (fol. 264^r—279^r): Quo loco lacuna unius folii codex mutilatus est, ut verba ep. 21 (IX 386, 22 L.) πάρος sqq. usque ad ep. 22 (IX 390, 18 L.) δραχμῆς ἐν δέμνῃ desint. Agmen claudunt epistulae 23—25 hoc ordine (fol. 280^r—282^r): ΚΓ Δημόκριτος Ἱπποκράτης περὶ φύσεως ἀνθρώπου (deest in MUV), ΚΔ Ἱπποκράτους πρὸς τὸν νιῆν Θεσσελόν (22 ordinis librorum MUV), ΚΕ Ἱπποκράτους ὑγιεινὸν πρὸς Δημήτριον βασιλῆα (omis. MUV). In calce ultimi folii (282 r): ζητητέον τὸ λεῖπον τῆς ἐπιστολῆς καὶ τὴν πρὸς Πτολεμαῖον δόλοληρον.

5. Parisini = R (praeter φ).

1) Apparatus criticus ne quid perspicuitatis nimia lectionum turba amitteret, codicis U formas non attuli nisi Ionicas. Eo factum est, ut nonnumquam Urbinae lectiones solius annotarentur, cum easdem ceterorum librorum in textum receptae non afferrentur.

2) Littraeus Palatini collatione non ea quam hodie desideramus diligentia a Roullez professore quodam Bruzelensi facta nunc est (cf. Littré IX 310 adn. 1).

Patzger, Hippocratis epistulae

a) Fonds grec no. 2652 = o (Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la bibl. nationale III 19) saec. XV. pap. 205 fol. Continet inde a folio 78^v—90 Hippocratis epistulas 1—5. 10—17 usque ad φιλονεκείοντες (IX 364,1 L).

b) Fonds grec no. 2755 = c (Omont III 35) s. XV. copié en partie par Mich. Souliardos et Mich. Apostolios. pap. 357 pages. Inde a fol. 161—187 Hippocratis epistulae 1—5. 10—18. 20.

c) Fonds grec no. 3047 = r (Omont III 99) copié en 1420 par Georges Chrysocèss, pap. 200 fol. Epistulae Hippocratis (fol. 5—20) 1—5. 10—18. 20. 22.

d) Fonds grec no. 3050 = v (Omont III 100) s. XV parch. 166 fol. Exhibet inde a fol. 107 usque ad fol. 117 Hippocratis epistulas 1—5. 10—17. Desinit in vocabulum πάυ (IX 350,11 L).

e) Supplément grec no. 205 = ψ (Omont p. 25) s. XV pap. (Jésuites d'Anvers) copié par Michel Apostolios et Aristobule. Hippocratis epistulae (fol. 34—46^v) 1—5. 10—18. 20.

f) Fonds grec no. 1760 = w (Omont II 136) s. XV copié par Michel Souliardos, pap. 349 fol. Continet Artaxerxis et Hippocratis epistulas 1—2 (fol. 146), Hippocratis epistulas 10—17 (fol. 205—fol. 215^v), Democriti (?) ep. 18. 20. 22 (fol. 216—217^v). Exit in vocem ἐκρί (IX 392,15 L).

g) Fonds grec no. 3052 = φ (Omont III 100) s. XVI pap. 223 pages. Exhibet fol. 38—fol. 40 Artaxerxis et Hippocratis epistulas 3—10.

b) Fonds grec no. 1327 = χ (Omont II 9) copié en 1562 par Zacharie de Crète, pap. 478 fol. Continet inde a fol. 208^v solam ep. 17.

Praefandi antequam finem faciam, hoc quoque loco Academiae Berolinensi, quod imaginibus codicum suis sumptibus effectis ut uterer liberalissime mihi concessit, gratias quam maximas agere mihi liceat nec non viris doctissimis Ioanni Mewaldt et Ioanni Ilberg, quorum ille mihi tabulas photographicas roganti nunquam defuit, hic consilio atque opera me comiter adiuvit.

INDEX NOTARUM

p¹ = papyr. 1184 saec. I p. Chr. (Oxyrh. Pap. vol. IX 195 seq.)

p² = papyr. 7094 saec. II—III p. Chr. (Berlin. Klasep² = „ 8934) sikortexte vol. III 3 seq.)

M = Marcian. 289 saec. XI

U = Urbin. 64 saec. X—XI

V = Vatican. 278 saec. XII

b = Palesin. 398 saec. X

R = codd. Parisini recentiores a Littraeo litteris

ορυγνυ insigniti omnes vel plerique

r = codd. Parisini recentiores nonnulli

φ = Paris. 3033 saec. XVI

add. = addidit, addiderunt

em. = emendavit

exh. = exhibet, exhibent

om. = omisit, omiserunt

i. mg. = in margino

m. = manus

ras. = rasura

| = initium paginarum Littraeansrum

Numeri in marginibus pinguis adscripti Littraeanso

editionis (vol. IX 398—400) paginas indicant.

HIPPOCRATIS QUAE FERUNTUR EPISTULAE

1. Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Παίτῳ χαίρειν.

IX
812

Νούθος προσεπέλασεν ἡ καλουμένη λοιμική τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν καὶ πολλὰ ποιησάν-
των ἡμῶν ἔνδοσιν οὐκ ἔδωκεν. ὅθεν ἀξιώ παντοίως καὶ πάσαις ταῖς παρ' ἐμοῦ διδομέναις δι-
5 ρεαῖς, ἧτοι τῶν ἐκ φύσεως σου ἐπινοημάτων ἧτοι τῶν ἐκ τέχνης πρῆξεων ἧτοι ἐτέρου ἀνδρὸς
ἐρμηνεῖν δυναμένου ἵσθαι πεμπε τάχος. μάλιστα, ἀξιῶ, τὸ πάθος. ἀλύκη γὰρ κατὰ τὸν ὄχλον
καὶ πολλὸς ἄλλος πνεῦμα μέγα καὶ πυκνὸν ἔχων, οὐ πολεμοῦντες πολεμούμεθα, ἐχθρὸν ἔχοντες 2
τὸν θῆρα λυμαινόμενον τὰ ποίμνια. τέτρωκε πολλούς, δυσίατους ἐποίησε, πικρά βέλη βελῶν κατα-
πέμπει. οὐ φέρω. γνῶμην οὐκέτι ἔχω μετ' ἀνδρῶν γονίμων βουλευέσθαι, λῦε ταῦτα πάντα μὴ
10 διαλείψας ἀγαθῇ συνειδήσει. ἔρρωσο.

2. Παῖτος βασιλεῖ βασιλέων τῷ μεγάλῳ δεσπότῃ Ἀρταξέρξει χαίρειν.

Τὰ φυσικά βοηθήματα οὐ λύει τὴν ἐπιδημίαν λοιμοῦ πάθους. ἃ δὲ ἐκ φύσεως γίνεται 1
νοσήματα, αὐτὴ ἡ φύσις ἰάται κρίνουσα· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιδημίας, τέχνη τεχνικῶς κρίνουσα τὴν τροπὴν
τῶν σωματιῶν. Ἱπποκράτης δὲ ἱητὸς ἵηται τοῦτο τὸ πάθος. τῷ γένει μὲν | οὖν ἐστὶ Δωρι- 2 814
15 εὺς, πόλεως δὲ Κῶν· πατρὸς δὲ Ἡρακλείδα τοῦ Ἱπποκράτους τοῦ Γνωσιδικίου τοῦ Νέβρου τοῦ Κυ-
στράτου τοῦ Θεοδώρου τοῦ Κλεομυττάδα τοῦ Κρισάμιδος. οὗτος θείαι φύσει κέχρηται καὶ ἐκ
μικρῶν καὶ ἰδιωτικῶν εἰς μεγάλα καὶ τεχνικά προήγαγε τὴν ἱητρικὴν, γίνεται μὲν οὖν ὁ θεῖος 3
'Ἱπποκράτης ἔνατος μὲν ἀπὸ Κρισάμιδος τοῦ βασιλέως, ὀκτωκαίδεκάτος δὲ ἀπὸ Ἀσκληπιοῦ, εἰκοστὸς
δὲ ἀπὸ Διός, μητὸς δὲ Πραξιθέας τῆς Φαιναρέτης ἐκ τῆς οἰκίας τῶν Ἡρακλειδῶν, ὥστε κατὰ
10 ἀμφοτέρω τὰ σπέρματα θεῶν ἀπόγονός ἐστιν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης, πρὸς μὲν πατρός Ἀσκληπιάδης
ῶν, πρὸς δὲ μητρός Ἡρακλείδης. ἔμαθε δὲ τὴν τέχνην παρὰ τε τῷ πατρὶ Ἡρακλείδῃ καὶ παρὰ 4

1 ἐπιστολαὶ M V Ἱπποκράτους ἱητροῦ κίουου ἀσκληπιάδῃ ἐπιστολαὶ διάφοροι b, in U tit. deest 2 Ἄ in
marg. Mb ἃ i. mg. U παῖτω UR: πέτω M Vb 3 νοῦθος U ποστ πολλὰ add. πολλὰς b R 4 σου om. R
ἐπινοημάτων U b R: ἐπινοήμασιν M V ἀντε τέχνης add. τῆς V 5 ἐρμηνεῖν U ἵσθαι b U ἵσθαι b V τα-
χέως U μάλιστα V b R: μαστίλον sic M μαστίειν U ἀλύκη Litttré: ἀλυκη M V R ἀλυκη b ἀλυκα U τὸν ὄχλον
UR: τὸν ὄχλων M Vb 7 πολλὸς ἀλὸς sic b i. marg. ἄλλοις συμπύμασι τσμάχου τρομῶδες, ἄλλος δὲ ἀπὸρρία,
πλάσιος, βλάθῃ b 8 τὸ ποίμνιον V τέτρωκεν b ἐποίησεν b 9 λῦε b R: λύεται M V λῦε τε U
10 τύχη pro συνειδ. R ἀγαθῇ συνειδήσει M (rasurae vestigium) 11 i. mg. B Mb i. mg. B U Παῖτος UR:
πέτος M Vb βασιλέων om. R τῷ μεγ. om. r 12 i. mg. γρ. νοσήματα λύσει b παθήματα R ἐπιδημίαν b
ἀντε λοιμ. add. τὸν b R ὅσα δὲ b ὅσα γὰρ pro δ δὲ R φύσιος V γίνεται U γίνεται R 13 ἐπιδημίαν b
U τὴν ἀντε τὴν add. b 14 ἱητὸς U ἰάται b R 15 πόλιος b ἱητράς (la- V) pro πατρός M V Ἡρα-
κλείδου R 17 ἐκ r ἱατρικὴν V b R γίνεται U ποστ οὖν add. ἡμῖν b R 18 ποστ ἀπὸ add. τοῦ R
19 κατ' b R 20 θεαπόγονός ἐστιν sic U 21 ἔμαθεν b τε τὴν pro δὲ τὴν b R τε om. R
Ἡρακλείδῃ b R

τῶι πάππῳ Ἰπποκράτει· ἀλλὰ παρὰ μὲν τούτοις, ὡς εἰκός, τὰ πρῶτα ἐμυήθη τῆς ἱτρικῆς, ὅσα
 πιθανόν ἦν καὶ τούτους εἰδέναι· τὴν δὲ σύμπασαν τέχνην αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδίδαξαι ἐνθάει φύσει
 κεκρημένους καὶ τοσοῦτον ὑπερβηκῶς τῇ τῆς ψυχῆς εὐφυίᾳ τὸς προγόνους, ὅσον διενήνοχεν
 αὐτῶν καὶ τῇ τῆς τέχνης ἀρετῇ· καθάριε δὲ οὐ θηρίων μὲν γένος, θηριῶδων δὲ νοσημάτων καὶ
 ἀγρίων πολλὴν γῆν καὶ θάλατταν διαπελῶν πανταχοῦ ὥσπερ ὁ Τριπτόλεμος τὰ τῆς Δήμητρος
 ἐπιτάγματα τὰ τοῦ Ἀκκληπιοῦ βοηθήματα· τοιγαροῦν ἐνδικύατα καὶ αὐτὸς ἀνιέρωνται πολλὰ καὶ τῆς
 γῆς ἡζιῶται τε τῶν αὐτῶν Ἡρακλεῖ τε καὶ Ἀσκληπιῷ ὑπὸ Ἀθηναίων δωρεῶν· αὐτὸν μετὰ πεμψαι
 κελεύων ἀργύριον καὶ χρυσίον, ὅσον ἂν βούληται, δώσειν αὐτῷ· οὗτος γὰρ ἐπίσταται οὐχ ἕνα
 τρόπον τῆς ἱτρικῆς τοῦ πάθους, οὗτος πατὴρ ὑγείας, οὗτος αὐτῆρ, οὗτος ἀκεκυῖστος, οὗτος ἀπλῶς
 ἡγεμὼν τῆς θεοπρεποῦς ἐπιστήμης· ἔρρωο.

10

316 3. Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Ὑστάνηι Ἑλλησπόντου ὑπάρχῳ χαίρειν.

1 Ἰπποκράτους ἱερῶυ Κίωιου ἀπὸ Ἀκκληπιοῦ γεγονότος καὶ ἐς ἐμὲ κλέος ἀφίκεται τέχνης· δὸς
 οὖν αὐτῷ χρυσίον, ὅσῳ ἂν βούληται, καὶ τὰ ἄλλα χύθην, ὧν σπανίζει, καὶ πέμπε ἐς ἡμέας.
 2 ἔσται γὰρ Περσέων ἰσότημος τοῖς ἀρίστοις· καὶ εἰ τίς ἐστιν ἄλλος ἀνὴρ κατ' Εὐρώπῃν ἀγαθός,
 φίλον οἴκῳ βασιλέως τίθεο μὴ φειδόμενος ὀλβου· ἀνδρας γὰρ εὐρεῖν δυναμένους τι κατὰ συμ-
 βουλήν οὐ ῥήιδιον· ἔρρωο.

Epistula quarta a libris MUVb bis verbis servata:

4. Ὑστάνηι Ἰπποκράτει ἱερῶι ἀπὸ Ἀκκληπιοῦ γεγονότι χαίρειν.

Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης σου χρήζων ἐπέμπε πρὸς ἡμέας ὑπάρχους κελεύων σοὶ ἀργύριον
 καὶ χρυσὸν καὶ τὰ ἄλλα χύθην, ὧν σπανίζει καὶ ὅσα βούλει, δίδοναι καὶ πέμπειν πρὸς ἐμῶν ἐν ἡ-
 τάξει· ἔσεσθαι γὰρ Περσέων τοῖς ἀρίστοις ἰσότημον· σὺ οὖν παραγίνου Εὐντόμως· ἔρρωο.

Par. 1184 (p^o) hanc epistulae quartae formam praebet:

4. Ὑ[σ]τάνηι Ἰπποκράτει ἱερῶι ^{κωμῇ} ἀποδε[ξ] ^{αδελφῷ} Ἀκκληπ[ι]οῦ
 οἰνῇ ἐργονομῇ

γεγονότ[ε] χαίρειν καὶ υἱαῖων
 βασιλεὺς σου χρῆζων ἐπέμπε πρὸς ἡ-
 μέας δίδου χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν ὅσοον
 ἦν ἐπέμπε
 βασιλεὺς[ς] ἐπι-
 τολήν σου

35

1 Ἰπποκράτῃ U τούτῳ^{οις} b ἱατρικῆς b ὅς ἀπίθανον MUV ὅσα πιθανά b 2 ἐδιδάξεν b ἐδίδαξε R
 ἐνθάει M V: θείαι bR ἐνθῶ U 3 ὑπερβηκῶς b εὐνεμία πρὸ εὐφυίας R 4 κυμάτων πρὸ νοσημ. R
 5 θάλασσαν R τριπτόλεμος /// τὰ (fuit μετά) M μετὰ τῆς Δ V 6 τὰ om. V οὗτος πρὸ ἀτόδης bR ἀνιέρω-
 νται U: ἀνιέρω/ται (erasa sunt εν) M νιέρωνται sic V ἀνιέρωνται bR 7 δὲ πρὸ τε R τε ante kol om. R
 8 οὕτω M γάρ om. R 9 ἡέως Vb ἰάσως r πάθος b ὑγείας U ὑγείης b ὑγείας R 10 ἔρρωο om. r
 11 εν μαρ. Γ M Vb ὕστάνη p^oUV (-η Mb), ὕστάνει R, i. μα. γρ. καὶ ὕστάνηι MU ὑστάνει p^o
 ἐπαρχῳ χαίρειν p^o 12 ἱερῶυ U ἀπο ἰδ[ε] ἀκκληπ. p^o απ^o p^o ἐς U εἰς p^o ἀφίκεται p^o [p^o] τέχνης om.
 p^o p^o (in p^o superscript) τῆς add. ante τέχνης r κλέος τεχ. ἀφ. φ. δίδου πρὸ δὸς φ. 13 χρυσίον b χρυσόν
 p^o R καὶ ὀργυρὸν add. post χρυσ. p^o εἰκόνη bR εὐν πρὸ ἐν p^o τὰλλα b ὧν ἐν σπανίζῃ p^o φ (εἰς p^o)
 καὶ om. φ ἐς U πρὸς πρὸ ἐς p^o Vbφ εἰς ἡμέας R 14 ἰσότημος περ. p^o R ἰσότημος p^o ὁμοίως φ πέρσων U
 περσίων E ante kol addit ἄλλος φ ἐστιν om. R ap. ἀνὴρ om. V ἄλλος ἐστίν U καὶ — τίθεο (15) om. p^o,
 alia(?) nianus superscript καὶ εἰ τις ἄλλος ἀγαθὸς φίλον, ἀνὴρ των κατ' ευρωπην ἀγαθὸς φίλον οἴκῳ βασιλεὺς[ς]
 post ἀγαθ. addit φάνοιτο φ 15 πρὸ τίθεο exhihet διδου οὖν p^o, ποιοῦ πρὸ τίθεο R ἀνδρας — ῥήιδιον (16) om.
 p^o p^o συμβουλήν VR 16 ῥήιδιον U ροιδιον b ῥάδιον VRφ ἔρρωο om. p^o rφ 18 inter columnas Δ M, i.
 μα. Δ U Ἰπποκράτους ἱερῶυ... γεγονότος sic U 19 ἡμέας U 20 τε καὶ χρυσίον b τὰλλα b ἐμῶ-
 ν U 21 πέρσων U παρὰγίνου Εὐντόμως U ἐυντόμως b

εαν βουλει και ταλλα κυδηνων εαν χρηζων πε
 σπανιζεις. ου σουν παραγεινου συντομως πομφοι
 ο δε γενναιος τηρτας το της τεχνης αξιω ινα κατα τα
 μα και το προς τους Ελληνας φιλοστοργον χος ες βασι
 5 αντεφωνησεν γραψας τον τροπον τουτον λεα πεμψω

Margini adscriptam vides epistulae quartae alteram formam in brevioris ambitum contractam, quae com-
 munis est pap. 7094 (p^h) omni R.

Υστάνης [Ἰπποκράτ]ει ἡγηρῶνι

Ἀσκληπ[ισ]ιῶν δ[ι]γτι ἀπογ[άν]ωμι

10 χαιρειν. Ἡ[γ]ε ἐπ[ε]μψε βασιλεὺς
 (ἐ)πιστολ[ή]ν σοῦ χ[ι]ρ[ι]σίου, ἐ[πε]μ-
 [ψ]ῆς σοι· γρ[α]ψον [ο]ῦν πρὸς ταῦτα,
 ἵνα κατὰ τὰ[χ]ος πρὸς βασιλέ]α
 πέμψω. ἔρρωσο.

8 Ἰπποκράτ[η]ς ἡγηρῶνι om. R. κῶν add. φ. 9 ἀπογόνων r. 10 ἐπεμψεν p^h r. ἀ βασι. R. 11 σοῦ
 p^h φ. π[ε]μψω r. 12 ταύτην R. γρᾶψον — τοῦτα om. p^h. 13 κατὰ τάχος ἵνα R. ἐς προ πρὸς p^h
 πρὸς — βασιλέα om. R φ. πρὸς τάχος aditit τήν εἰν ἀπάσιν φ. 14 ἔρρωσο om. p^h φ

15 5. Ἰπποκράτης ἡγηρῶνι Ἑλλησπάντου ὑπάρχωι χαιρειν.

Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἐπεμψας φάμενος παρὰ βασιλεὺς ἀφίχθαι, πέμπε βασιλεῖ, ἀ ἐγὼ γρά-
 φω, ὅτι τάχος, διὰ τὴν προσφορὴν | καὶ ἐσθ[η]τὴ καὶ οἰκ[η]σὶ καὶ πάσῃ τῇ ἐς βίον ἀρκεούσῃ οὐσίῃ 318
 χρεόμεθα. Περσέων δὲ ὄλβου οὐ μοι θέμις ἐπαύρασθαι οὐδὲ βαρβάρους ἀνδρας νούων παύειν
 ἐξήρους ὑπάρχοντας Ἑλλήνων. ἔρρωσο.

10 6. Ἰπποκράτης Δημητρίωι ὑπαιστειν.

Βασιλεὺς Περσέων ἡμέας μεταπέμπεται οὐκ εἰδώς, ὅτι λόγος ἐμοὶ σοφῆς χρυσοῦ πλέον δὺ-
 νатаί. ἔρρωσο.

In p^h haec epistola ita legitur:

Ἰπποκράτης Γοργία τω φίλτατ[ω] πλείστα χαιριν
 35 καὶ υγιανιν βασιλεὺς ο Περσέων μετα
 πεμψασθαι ἡμεας ἐβουλήθη ἐπὶ χρυσοῖ
 τε καὶ ἀργυροῖ παναλλήθει σγηνουν σσι
 λογχο ἐμος σοφῆς κεκρημενος χρυσοῦ
 μέζονα δυναμιν εχει

papyri 6934 (p^h) initio mutilae vox prima dignosci potest ουσιη. p^h: epistula 5 in brevius contracta

14 i. mg. Ε ΜΥΒ ante ἡππ. addit ἀντίγραφος Ἰπποκράτους πρὸς ὑστάνην φ. ἡγηρῶνι om. p^h V. post
 ἡπποσ addit ἀπογενοῦς ἀσκληπιδεῶν p^h. ὑστάνει p^h R. ὅπ. ἄλλ. r. χαιρ. om. r. 16 πρὸς — ἀφίχθαι om.
 p^h R. τήν ἣν ἐπεμψας ἐπ. V. ἀφίχθαι p^h. εἰς βασιλέα p^h R. (ἐς p^h) [ἐκ βασιλεὺς p^h. ἀ ἐγὼ γράφω b
 ἀ λέγω γρᾶψον ΜΥV. 17 ὡς δὲ (ὅτε) ἐγὼ γράφω pro ἀ ἐγ. γρ. R. λέγω γρᾶψον ἡνέ ἀ p^h. quae fuerint verba
 in p^h, dici non iam potest, quia dextra parte papyri seculis est. Kalylleisch περιεστὲς γράφων ὅτι λέγω propter
 [χρ]εῖσθαι, quod p^h in l. 19 exhibet. a. εγ. γρ. om. p^h. ὡς τάχος p^h, om. haec verba p^h R φ. pro διότι exh. ὅτι
 p^h R φ. παραφορῇ U. ἐς U. τὸν βίον b. π. τη εἰς β. p^h. ἀρκευη p^h ἀρκεούσῃ οὐσίῃ U. οὐσίη ἀρκ. R. συν-
 ουσίη p^h περιούσιη ἀρκ. φ. 18 χρεόμεθα ΜΥV χρεόμεναι p^h p^h r. [χρ]εῖσθαι p^h. περσέων U. περσέων R. ὄλβου de περσέων φ
 καὶ περσ. ὄλβου p^h καὶ ὄλβου περσέων p^h. ου θέλω pro οὐ μοι θέμις p^h. ἐπαύρασθαι p^h R. ἐπάρασθαι φ. νούων
 U. οὐδε παύειν βαρβ. ἀνθρ. νούων ἐκέρους εοντας Ελλ. p^h. οὐδὲ νούων παύσαι βαρβ. ἀνδρας φ. 19 ἐόντας p^h R φ
 ὑπάρχ[ο]ντας b. ἔρρωσο om. R. 20 Ε ΜΥB i. mg. epistulas 6—10 non exhib. R. In p^h p^h quoque epistula
 iam quintam ὡς sequitur undecima. post δημ. exhibet βασιλεῖ b. ὑπαιστειν om. φ. ὅτε ἐπείσθην εἰς U. 21 περ-
 σέων U. περσέων φ. ἡμέας U. ἡμᾶς V. σοφῆς U. 22 ἔρρωσο om. φ.

Faigier: Hippocratis epistolae

3

7. Βασιλεῖ βασιλέων τῷ ἐμῷ μεγάλῳ δεσπότηι Ἀρταξέρξει Ὑστάνης Ἑλλησπόντου ὑπαρχος χαίρειν.

Ἦν ἔπεμψας ἐπιστολὴν λέγων πέμψαι Ἱπποκράτει ἱητρῷ Κίωων ὁπὸ Ἀσκληπιδῶν γεγονότι, ἔπεμψα καὶ παρ' αὐτοῦ δὲ ἐκομιζάμην ὁπόκρισιν, ἣν γράμῃς ἔδωκε καὶ ἐκέλευεν εἰς τὸν οἶκον πέμπειν. φέροντα οὖν ἀπέτείλα καὶ φόνοι Γυμνάβην. διευτύχει. [ἔρρωσο.]

8.

Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Κύριοις τάδε λέγει· δότε ἐμοῖς ἀγγέλοις Ἱπποκράτην ἱητὸν κακοὺς τρόπους ἔχοντα καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς Πέρσας ἀσελταίνοντα. εἰ δὲ μὴ, γνώσεσθε καὶ τῆς πρώτης ἁμαρτίας τιμωρίαν τίσοντες. δηλώσας γάρ τὴν ὑμετέραν πόλιν καὶ νῆσον κατασπᾶσας εἰς πέλματος ποιῆω μὴδὲ εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον γνῶναι, εἰ ἦν ἐτι ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νῆσος ἢ πόλις Κῶ.

9. Ἀπόκρισις Κίωων.

Ἔδοξε τῷ δάμῳ ἀποκρίνασθαι τοῖς παρὰ Ἀρταξέρξου ὀγγέλοις, | ὅτι Κῶιοι οὐδὲν ἀνόειον
820 1 πρὸς αὐτοὺς οὔτε Μέρπος οὔτε Ἡρακλέους οὔτε Ἀσκληπιοῦ, ὡς ἔνεκε πάντες οἱ πολῖται οὗτοι δῶ-
2 σουν Ἱπποκράτα, οὐδὲ, εἰ μέλλοιεν ὀλέθρῳ τῷ κακίστῳ ὀπολεῖσθαι. καὶ γὰρ Δαρείου καὶ Ξέρ-
3 ξου ἐπιστολάς γραψάντων καὶ γαίαν καὶ ὕδωρ ἀπὸ πατέρων αἰτεσύντων οὐκ ἔδωκεν ὁ δῆμος ὀρέων
αὐτοὺς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις θανατοῦς ἐόντας ἐπ' αὐτοὺς ἰόντας. καὶ νῦν τὰν αὐτὰν ἀπό-
κρισιν δίδοι· ἀπὸ Κίωων ὀποχωρεῖτε, ὅτι Ἱπποκράτα οὐ δίδοντι ἐκδοτον. ὀπαγγέλλετε οὖν αὐτοῖς
οἱ ἀγγελοι, ὅτι οὐδ' οἱ θεοὶ ἀμελήσουσιν ἀμείων.

10. Ἀβδηριτῶν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος Ἱπποκράτει χαίρειν.

Κινδυνεύεται τὰ μέγιστα τῇ πόλει νῦν, Ἱπποκράτες, ἀνὴρ ἡμετέρων, ὃς καὶ τῷ παρόντι
1 χρόνῳ καὶ τῷ μέλλοντι αἰεὶ κλέος ἡλπίζετο τῇ πόλει. μὴδὲ νῦν ὕδρ, πόντες θεοὶ, φθονηθεῖν.
οὗτος ὑπὸ πολλῆς τῆς κατεχούσης αὐτὸν σοφίης νενοήσκειν, ὥστε φόβος οὐχ ὁ τυχῶν, ἀν φθορῇ
2 τὸν λογισμὸν Δημόκριτος, ὄντως δὴ τὴν πόλιν ἡμῶν Ἀβδηριτῶν καταλειφθήσεσθαι. ἐκλαθόμενος

1 Ὡς ἔστι ὁ ἱ. mg. γραφὴ ὑστάτους πρὸς ἀρταξ. pro βασιλεῖ — (2) χαίρειν φ. ἐμῷ om. V 3 ἀν-
ἐμψυας U ἱητῷ U 4 δὲ om. φ. ἔδωκεν b ἐκέλευεν V ἔδωκεν pro ἔκλ. φ. 5 ἀπέσταλα φ. φάσι
γυμνάβην UM φάσι om. V φενακησάβην pro φαν. γυμν. φ. διευτύχει b δι' εὐτύχει (sic) MUV δι' εὐτύχει
φ. ἔρρωσο om. φ. ἔρρ. *delevi cum b* 6 Ἡ MUB ἱ. mg. 7 τοῖς ἐμοῖς ἀγγ. φ. 8 ἱητὸν U ante καὶ εἰς ἐμὲ
add. καὶ εἰς ὕδρα φ. 9 τῆς om. φ. πρὸ τῆς φ. ἁμαρτίαν V τιμωρίαν b τίσαντες φ. δημάς φ. ὕδωρ
τὴν πόλιν φ. ὑμετέρεν b καὶ τὴν νῆσον φ. 10 μὴ δὲ b μὴδ' φ. τὸ λοιπὸν χρόνον sic φ. γνωσθήσθαι φ.
ἐτι om. φ. ἐπὶ pro ἐτι ἐν b 11 κίωων φ. 12 Ὡς Ὡς U ἱ. mg. Κίωων om. φ. 13 τῇ πόλει pro τῷ
δάμῳ φ. ἀποκρίνασθαι M περὶ pro παρὰ φ. ἀντάειον V *idem fuit in M, sed t. erasum est (ἀν//αἰον)*
14 πράξαντες φ. πρῆξουσιν b οὐτ' ἀρεος φ. οὐτ' ἥρ. φ. οὐτ' ἀσκλη. φ. ὡνοντι (sic) πάντες οἱ λοιποὶ pro ὡν...
πολίται φ. ἔνεκεν Vb οὐτὶ *Hecher*: οὐτε MU οὐ Vb 15 Ἱπποκράτα U (*in ras. ea. fuit nempe ἦν*) Ἱπποκράτην
Vbφ. οὐδ' ἔφ. μέλλει U τῶν b ante ὀλέθρῳ add. ἀρτι φ. ἀπολέσθαι V 16 ἀπὸ πατ. ante ἐπιστολ. τρ. *ἰβρι*:
κρασσοῦσι πᾶσιν φ. καὶ γαίαν καὶ b: καὶ ante γαίαν om. MUV φ. γαίαν om. φ. αἰτεσύντων U οὐκ ἔδω-
κεν αὐτοσύντων φ. ὀρέων U ὀρῶν φ. 17 θανάτους pro θνατ. V 8//νέτους *in textu* τρ. καὶ θνητοὺς ἱ. mg. M
ἰόντας U θνατ. ἐόντας om. φ. θανάτους ἱ. mg. b ἀπ' αὐτοὺς ὄντας pro ἐπ' αὐτ. ἰόντας φ. ἀπὸ κίωων
ρονή post αὐτὸν φ. τ' ἀν αὐ U ἀπόκρισιν δίδοι om. MUV 18 ἀναχωρεῖτε Vb ἀποχ. ὅτι om. φ.
Ἱπποκράτη (sic) U Ἱπποκράτην Mb δίδοντι b δίδονται MUV διδόντων φ. ἀπαγγέλλων (sic) δὲ
αὐτῶν οἱ ἀγγελοι φ. 19 οὐδὲ φ. ἀμελήσουσιν b ἀμῶν b ἡμῶν φ. post ἀμῶν add. δόντι ἱππο-
κράτα ἀμῶν M post ἡμῶν add. δόντων Ἱπποκράτα U 20 Ὡς MU ἸΑ b ἱ. mg. δῆμος M 21 κινδυν-
εύεται
νεοὶ b νυνί U τῶν ἡμέτ. b 22 μὴδὲν νῦν (μὴ δὲ V) MUV μὴ δὲ νῦν δὲ ὡ. φ. b. ἱ. δδε U 23 σοφίης
U 24 Δημ. τὸν λογ. V

1 εὐνοῖται U ante πρότερον add. και ΜC (supersec. M) ἡμέρην (ἡμέραν) b και νόκτα Vh λέγων in tertio M, in marg. γελῶν 2 δ' ἔμπε. b 3 post γεγ. add. ἀπο : χειρονομείται b ante τέρμασιν δὲ τὸ πᾶν b πόνητα γελά (γελά) b Vb 4 τε om. Vb 5 ὠκεανούσιν b 6 μούσων b ἄσχυρι b τοῖς UV 7 ἀπειρήν U και ante Δημ. ἱστῶται V ante εἰναι add. πολλοὺς b ἐνωῖτο U ante διεφθάραι εἰς U in παρρησίᾳ γρ. και συνδραφεύουσιν τὸ αἶμα τῆς ψυχῆς Ζήϊ M 8 post ταῦτα add. δὲ b γὰρ ἀντήναι εἰς V και om. U ἐνδετήσιν MU: νοστέουσιν U 9 αἱ M μὴ δὲ ἡμᾶς ἀποφράσκει και γὰρ οὐδὲ ἀποφράσκει ἔξω και ἐν ὧν μαρτυρῇ κείται b 10 παιδείης U τῆς om. b 11 θυμῷ κρείττει U 12 ἀερίσσι τῶν τῆς ἱστικῆς βουλήσιν codd. ἀπερσεύεσθαι MVB: ἀπερσεύεσθαις U i. πᾶν τὸ δουλον (sic) οὐδ' ἀπερσεύεσθαις b 13 βράπευον U ἀνδρα ἀρίδ. om. Vb 14 ἱππρὸς b πᾶν U ἰνὸν Vb πῆλιν U περὶ πᾶν Vb ἱερουργεῖ εἰς U 15 θερπεύουσιν UV διὰ νόον κινδυνεύουσιν pro δὲ κινδ. Vb μελίκαι b ἀερίσι ἀν οἰγύναι : ἀνοῖνται Mb ἀνοῖνται V ἀντιγνῶνται U 16 αὐτοῖς ante αυτ. om. b ἀφίπτε b ἀφίπτε U 17 ἡνὲρ ἔλαβον ἔ μία supersegisse. ead. m. ἀμα b πᾶλεις εἰς U 18 σφῆρις δὲ om. Vb 19 πᾶσι MVB: πᾶσι V πᾶσι U δὲ b ἐγγύτηρος Mb ἐγγύτηρος U 20 αὐτῆς b οἷν b χαίρει Vb χαίρει MU προεκλείπει MVB προκλείπει V προεκλείπει Littere (vulgatae sententia) 21 προτρέγει(σιν) MUV προτρέχει b γένει και τέχνῃ V 22 ὡν om. b 23 ἐρημώσιν U ἱσας U ἱσας V 24 ἡμᾶς U 25 περσεύεσθαι Vb νοῖσις b ἀκρα' b κορίθῃ U διανοίῃς U 26 δὲ post πολλοὶ b δ' om. U d' delent se U ante 'Αρβήτων ἐκείνησιν ἐκείν Vb 27 ἀπαυδεύει U τὸν γε Vb: τὸν τε MU ἀλλὰ νόν γε pro ἀλλὰ μὲν και Vb 28 μετ' Ἀσκά. V post πατρός add. 'και πατρός (sic) Ἀπόλλωνος b Ἡρακλέους U 29 νόν om. Vb παῖνῃ MVB γρ. και παῖνῃ i. marg. M νοῦον U ἀεὶ MUV εὐκαρτίσσι b

δὲ γῆ βίζαις καὶ βοτάναις, ἀλεξίφάρμακα μανίης ἀνθη. σχεδὸν οὐδέποτε γονιμώτερον εὐφορήουσιν οὔτε γῆ οὔτε ὁρῶν ἀκρύβρεια ἢ νῦν Δημοκρίτῳ τὰ πρὸς τὴν ὑγίην. ἔρρωσο.

11. Ἱπποκράτης Ἀβδηριτῶν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν.

- 820 1 Ὁ πολίτης ὕμῶν Ἀμεληκατόρης ἦλθεν εἰς Κῶ, καὶ ἐτυχε τάτ' | εὐοῦσα τῆς βάρδου ἡ ἀνά-
 ληψιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐτήσιος ἐορτῇ, ὡς ἴστε, πανηγυρὶς ἡμῖν, καὶ πομπὴ πολυτελής ἐς
 2 κυπάρισσον, ἣν ἔθος ἀνάγειν τοῖς τῷ θεῷ προσήκουσι. ἐπεὶ δὲ σπουδάζειν εὐκίαι καὶ ἐκ τῶν λῶ-
 γων καὶ ἐκ τῆς προσέφυκος ὁ Ἀμεληκατόρης, πεισθεῖς, ὅπερ ἦν, ἐπέειπεν τὸ πρῆγμα, ἀνέγνων τε
 3 ὕμῶν τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐθαύμασα, ὅτι περὶ ἐνὸς ἀνθρώπου οὐς εἰς ἀνθρώπος ἡ πάλσι θορυβεῖσθε.
 4 μακάριοί γε δῆμοι καὶ ὁκάοι ἴσασι τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἐρύματα ἐσωτῶν καὶ οὐ τοὺς πύρτους
 οὐδὲ τὰ τεῖχη, ἀλλὰ κοφῶν ἀνδρῶν κοφὰς γνῶμας. ἐγὼ δὲ πειθόμενος τέχνας μὲν εἶναι θεῶν
 5 χάριτας, ἀνθρώπους δὲ ἔργα φύσιος, (καὶ μὴ νεμεσῆντε, ἀνδρες Ἀβδηρίται) οὐχ ὑμᾶς δοκέω, ἀλλὰ
 6 φύσιν αὐτὴν καλῶν με ἀνασώσασθαι ποίημα ἐσωτῆς κινδυνεύον ὑπὸ νοῦς διαιπεσῖν. ὥστε πρὸ
 ὕμῶν ἐγὼ νῦν φύσει καὶ θεοῖς ὑπακούω νοσέοντα Δημάκριτον ἰῆσθαι, εἴπερ δὴ καὶ τοῦτο νοῦ-
 7 τας ἔστιν, ἀλλὰ μὴ ἀπάτην κυκιάζεσθε, ὅπερ εὐχομαι. καὶ γένοιτο καὶ πλεόν τῆς ἐν ὑμῖν εὐνοίας
 8 τεκμήριον καὶ πρὸς ὑπόνοιαν ταραχθῆναι. ἀργύριον δέ μοι ἐρχομένῳ οὐτ' ἂν φύσις οὐτ' ἂν θεὸς
 ὑπάσχοιτο. ὥστε μὴδ' ὑμεῖς, ἀνδρες Ἀβδηρίται, βιάζεσθε, ἀλλ' ἐάτε ἐλευθέρῃ τέχνῃ ἐλεύθερα καὶ
 9 τὰ ἔργα. οἱ δὲ μειοφρονέοντες δουλεύειν ἀναγκάζουσι τὰς ἐπιστάτας ὥστε ἐξανδραποδίζοντες αὐ-
 10 τὰς ἐκ τῆς προτέρης παρησίγης. εἰθ', ὡς ἐλκάς, καὶ ψεύσαντο ἂν ὡς περὶ μεγάλης νοῦκος καὶ
 828 ἀρνυθείην ἂν ὡς περὶ | μικρῆς καὶ οὐκ ἂν ἔλθοιεν ὑποσχόμενοι καὶ πάλιν ἔλθοιεν μὴ κληθέντες.
 6 οἰκτράς γε ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὅτι δι' ὅλου αὐτοῦ καὶ πνεύμα χεμῆριον ἡ ἀφόρητος φιλαρ-
 7 γυρίη διαδεδυκεν, ἐρ' ἦν εἴθε μάλιστα ἅπαντες ἱητροὶ ἐυνήεσαν θέλοντες ἀποθεραπεύειν χαλεπω-
 7 τέρην μανίης νοσόν, ὅτι καὶ μακαρίζεται νοσὸς εὐοῦσα καὶ κακοῦσα. οἶμαι δὲ ἔτῳγε καὶ τὰ ψυχῆς

1 βίζαις καὶ βοτάναις M (βίζες κ. βοτάνες sic U) βίζαις κ. βοτάνας Vb μανίης U μανίας V post σχεδόν
 add. οὐν b cxeδόν sic U 2 ὁρέων b ἀκρύβρεια b ὁγέαι U 3 ἰά MU IB b ἰ. Ἀ. βουλὴ δῆμου
 χαιρ. V Ἱπποκράτους U ἴππ. om. R καὶ τῷ δήμῳ χαιρ. om. R Ἀβδηριτῶν βουλῇ καὶ δήμῳ p¹p² 4 ὁμῶν p¹
 ὁμῶν p¹ Ἀμεληκατόρης b ἀμεληκατόρης U μεληκατόρας R ἦξεν p¹(?)p² R ἐτυχεν b τότε οὐσα UV τότε
 εὐοῦσα b ἡ ἀνάλ. τῆς βάρδου r 5 ἡμέρη bE ἐορτῇ om. p¹p²R ὥρη προ ἐορτῇ b ἡμῖν p¹p² ἡμῖν om. r
 πομπὴ ἦν [πολυ]τελής p¹ Καλβτσίχ [π]αντ[ε]λ[ε]ία legit Crinieri πομπὴν πολυτελέα b ἐς U εἰς p²r 6 ἦν b
 ἄγειν r προσήκουσι UVbR προσήκουσι Mp¹ εὐκίαι sic U 7 προσέφυκος U φύσις Vb [προσέ]φυγες p² Ἀμελη-
 κατόρης b ἐπὶν προ ἦν V 8 ἐθαύμασα b in marg. ἐθῶν b θορυβεῖσθε Vb θορυβεῖσθαι MU θορυβεῖσθε R
 9 μακάριον R κοί om. p¹(?)bR ὁκάοι κασις (sic) U ante ἐρύμ. add. καὶ b ἔρματα προ ἐρύμ. R ἐσωτῶν U
 αὐτῶν sic αὐτῶν R 10 τεῖχη U κοφὰς in textu om. M, sed add. in margine. γνῶμας κοφὰς U πειθόμεναι
 b 11 μὴ νεμεσῆται U (ex νεμεσῆται corr. ead. manus), νῦν νεμεσῆται V νεμεσῆται b δοκέω U
 12 αὐτὴν bE αὐτὴν καλέν U καλέν r 13 ἀνασώσας r ἐσωτῆς U ἐσωτῆς r νοσού U νόσου Vb
 διαφωρήναι προ διαπεσῖν V 13 νῦν om. R ὑπακούοντες εὐοῦδ U ὑπακούοντες εὐοῦδ U ὑπακούου M v αἰῶ
 manus ευγενεστερηται et in margine add. σπεύδω M 13 νοσέοντα r ἰῆσθαι U ἰάσθαι b εἴγε δὴ R εἰ δὴ
 καὶ Vb τοῦτο om. V νοσόν U νοσῶν sic νοσῶν προ τοῦτο νοσόν R 14 κυκιάζεσθε R κυκιάζεσθαι
 MUbR γίνοντο R καὶ ante πλέον om. Ur καὶ πλέον M ἡμῖν U εὐνοίης b 15 οὔτε προ οὐτ' ἂν (θεός)
 R 16 ἀνέρες UV ἀν. om. bE ante Ἀβδ. addit ὡ b βιάζεσθαι MU καὶ om. V 17 μειοφρονέοντες M
 μειοφρονέοντες V μειοφρονέοντες Ub 18 προτέρης U προτέρας r παρησίγης br εἰθ' (sic) b νοῦ-
 δέ
 20 U νόσου r 19 ἂν ante ὡς om. b κυκρῆς b 20 οἰκτρός γε b ὡςπερ προ ὡς b φιλαργυρίη U
 21 διαδεδυκεν Ub: διαδεδυκεν M διαδεδυκεν V μάλλον προ μάλ. bR ἱητροὶ U αἰγρίαι θέλοντες:
 ἐυνήεσαν ἐλθόντες V ἐυνήεσαν ἑλθόντες b post ἀποθερ. add. ἠθέλησαν i. marg. b ἐυνελέθοντες προ ἐυν. ἐλθόν-
 τες M κυνήεσαν sine ἐλθόντες R 22 μανίης νοσόν U νοσὸς ἐοῦσα U νοσέουσα R κακοῦσα b δ' ἔτῳγε
 b ante ψυχῆς add. τῆς Vr

νοσήματα πάντα μανίας εἶναι σφοδρὰς ἐμποιοῦσας δόξας τινὰς καὶ φαντασίας τῷ λογισμῷ, ὧν ὁ δι' ἀρετῆς ὑποκαθαρθεὶς ὑγιάζεται. ἐγὼ δὲ εἰ πλουτέειν ἔξ ἀπαντος ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες Ἀθῆναι, οὐκ ἂν εἴνεκεν δέκα ταλάντων διέβαινον πρὸς ὑμέας, ἀλλ' ἐπὶ τὸν μέγαν ἥρχομαι Περσέων βασιλέα, ἔνθα πόλεις ὅλαι προσήκειαν τῆς ἔξ ἀνθρώπων εὐδαιμονίης γεγεμειμένα. ἰὺμην δ' ἂν τὸν 9
 6 ἐκεῖσε λοιμόν, ἀλλ' ἀπρηγνάζομαι ἐχθρὴν Ἑλλάδι χώρην ἐλευθερωσά κακῆς νοούσης κατὰ τὸ τε ἐπ' ἐμοὶ κατεναμώχουν τοὺς βασιβάρους. εἶχον δ' ἂν αἰσχύνῃ τὸν παρὰ βασιλέως πλοῦτον καὶ πατριδος ἐχθρὴν περιουσίην, περικείμεν δ' ἂν αὐτὰ ὡς ἐλέπολις τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχων. οὐκ ἔστι 10
 πλοῦτος τὸ πανταχόθεν χρηματίζεσθαι. μεγάλα γάρ ἱερὰ τῆς ἀρετῆς ἐστὶν ὑπὸ δικαιοσύνης οὐ κρυπτόμενα, ἀλλ' ἐμφανέα ὄντα. ἥ οὐκ οἴεσθε ἴσον ἄμάρτημα εἶναι κώλειν πολέμιον καὶ φίλον 11
 10 ἰάσθαι μισθοῦ; ἀλλ' οὐχ ὧδε ἔχει τὰ ἡμέτερα, ὦ δῆμε. οὐ καρποῦμαι δὲ νοούσους οὐδὲ δι' εὐχῆς 11
 ἥκουσα τὴν Δημοκρίτειν παράκρουσιν, ὅς, εἴτε ὑγιαίνει, φίλος ἔσται, εἴτε νοσέει, θεραπευθεὶς πλέον ὑπάρξει. πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν ἐμβριθεῖα καὶ στερρόν τ' ἄθεα καὶ τῆς ὑμετέρης πόλεως ἔοντα 330
 κόσμον. ἔρωσθε.

12. Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν.

10 Οἱ τὴν τῆς πόλεως ἐπιστολήν ἀποδόντες μοι πρέσβεις καὶ τειν ἀπέδοσαν ἥσθην τε κάρτα 1
 καὶ ἑνὴν ὑπὲρνευμένου σέο καὶ τὴν ἐτέρην διαίτην. ἔλθοιμεν δ' ἂν αἰεὶς τύχη καὶ ἀφιέομεθα, ὡς ὑπολαμβάνομεν, χρησιωτέριστιν ἐλπίσιν, ὥς ἐν τῇ γραφῇ παραδεδήλωται, οὐ μανίην, ἀλλὰ ψυχῆς 1
 10 τινὰ ῥῶσιν ὑπερβάλλουσαν διασαρηνέοντος τοῦ ἀνδρός μὴτε παίδων μὴτε γυναικὸς μὴτε εὐγυνένων μὴτε οὐσίης μὴτε τινὸς ὅλως ἐν φροντίδι ἔοντος, ἡμέρην δὲ καὶ εὐφρόνην πρὸς ἐσωτὺ καθεστῶτα
 20 καὶ ἰδιάζοντα τὰ μὲν πολλὰ ἐν ἀντροῖσι καὶ ἡμερίσιν, ὑπὸ σκιάσει δενδρῶν ἢ ἐν μαλθακῇσι ποίαις ἢ παρ' ἡσυχίαις ὁδῶντων βρείομαι. συμβαίνει μὲν οὖν τὰ πολλὰ τοῖς μελαγχολικοῖς τοιαῦτα 2
 20 εἰρηροὶ τε γὰρ ἐνιότη εἰσιν καὶ μονήρεις καὶ φιλέρημοι τυγχάνουσι ἀπανθρωποῦνται τε εὐμόφυλον ὄψιν ἄλλοτρίην νομιζόντες. οὐκ ἀπεικοῖς δὲ καὶ τοῖσι περὶ παιδείην ἐσπουδακοῖς τὰς ἄλλας φροντίδας ὅπο μὴ τῆς ἐν σοφίᾳ διαθέσεως ἐσσοβήσθαι. ὥσπερ γὰρ δμῶδες καὶ δαμνίδες ἐν τῇσιν 3
 30 οἰκίαισιν θορυβέοντες καὶ στασιάζοντες, ὁκόταν ἑξαπινάωσι αὐτοὺς ἡ δέσποινα ἐπιστήτη, πτοηθέντες

1 νοσήματα R (ep. 7.) μανίης M ἐμποιοῦσας M μανίης σφοδρὰς εἶναι ἐμποιοῦσας R δν pro ὧν R
 2 ἀποκαθαρθεὶς bR πλουτέειν U πλουτέειν r 3 εἴνεκεν Vb εἴνεκεν r ὅδεκα R ἐρχόμενος R περσέων V
 4 βασιλέα b πόλεις bR προσήκειαν Mb προσήκειαν U παρῇαν V προσήκειαν R εὐδαιμονίης U εὐδαιμονίας b εὐ-
 τυχίης pro εὐδαιμ. R δ' om. R γὰρ pro δ' ἂν r 5 ἐκεῖ R αὐτὴν om. MV αὐτὴν add. in margins M αὐτὴν
 U ἀντὶν pro αὐτὴν R τὸ μὲν R νοούσους U 6 κατεναμώχουν U: κατεναμώχων Vb κατεναμώχων Vb
 7 ἐλεπόλις M 8 ἔστιν om. R 9 ἔοντα br οἴεσθε ἴσον b εἶναι om. VbR 10 ἰάσθαι om. VbR μισθοῦ, u in ras. M ποῦ μισθοῦ add.
 11 ὥδε ἔχει τὰ ἡμέτερα M 12 δημοκρίτειν U δημοκρίτου R ἔστιν pro
 13 ἔστιν bR νοσέει U νοσεί b νοσέει R ante πλέον add. φίλος R 14 δημοκρίτειν U δημοκρίτου R ἔστιν pro
 15 ἑνὴν U ἀπέδοσαν R 16 εἰς om. bR ἑνὴν ὑπὲρνευμένου σέο U ἑνὴν τε b ὑπὲρνευμένου
 17 διαίτην U διαίταν b αἰσιν bR δὲ pro δ' ἂν R καὶ pro δ' ἂν r 18 μανίην U 19 διασαρηνέοντος U
 20 τοῦ om. R τάνδρος V 21 οὐσίης U ἐνότης U ἡμέραν τε καὶ U εὐφροσύνην r εὐφροσύνην V ἐσωτὺ U ἐσω-
 τῶν U ἐσωτῶν b καθεστῶτα Vb καθεστῶτος U καθεστῶτος r 22 ἰδιάζοντος R πᾶσι ποίαις r ἀντρο-
 23 ῖσιν b ἀντροῖσι U ἀντροῖς V ἀντροῖσιν UV ἀντροῖσιν br ποῖαις poe. add. ἢ R ἢ ἐν ὑπόκ. b εσπρίη ὑπὸ σκιά-
 24 σε: ὑποσκιάσει MUV ὑπο σκίης R καὶ pro ἐν r μαλθακῇ bR: μαλθακῇ MUV ποίαις Vr ποίαις MU
 25 ποίαισιν b 26 ἡσυχίαις Vr: ἡσυχίαισιν b παρὰ συνητοῖς U παρηχυτοῖς M βρείομαι R τοῖσι b μελαγχολι-
 27 λω κοῖσι b μελαγχολικός MUV μελαγχολῶν R 28 εἰσιν ἐνιότη Vb εἰσιν om. r τυγχάνουσι UVbr ἀπανθρωποῦν-
 29 ται V ἀπανθρωποῦνται U ἀπανθρωποῦνται b — εἰσόνται R 29 ἄλλοτρίην U ἄλλοτρίωτάτην R τοῖς Ur παι-
 30 διείην U παιδείαν r ἐσπουδακῶν b 31 σοφίᾳ U σοφία V διαθέσεις b ἐσσοβήσθαι M τε om. bR τε καὶ
 32 δμῶδες om. V τοῖσιν οἰκίαις R 33 θορυβέοντες U ὁκόταν U αὐτοῖσιν b

Patzger: Hippocratic epistulae

ἀφρηχάζουσι, παραπλησίως καὶ αἱ λοιπαὶ κατὰ ψυχὴν ἐπιθυμία, ἀνθρώποις κακῶν ὑπηρετίες, ἐπὶ
 4 δὴ σοφίης ὅψει ἐνυτέην ἐπιστήρη, ὡς δοῦλα τὰ λοιπὰ πάθεα ἐκκεχώρηκε. ποθέουσι δ' ἄντρα καὶ
 332 ἡσυχίην οὐ πάντως οἱ μανέντες, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν ἀνθρωπίνων πηρημάτων ὑπερφρονῶντες ἀτα-
 ραξίης ἐπιθυμίη. ὁκόταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ τῶν ἔξω θορύβων κοπτόμενος ἀναπαύσασθαι θελήσῃ, τὸ
 5 σῶμα τότε ταχέως εἰς ἡσυχίην μετέλλαξεν. εἴτα ἀναστὰς ὁρθίος ἐν ἐσωτῇ περιεσκόπει κύκλῳ
 ἡσυχίαν ἀληθείης, ἐν αὐτῇ οὐ πατὴρ, οὐ γυνή, οὐ μήτηρ, οὐ κασίγνητος, οὐ εὐγενής, οὐ
 6 ὁμίς, οὐ τύχη, οὐχ ὄλως οὐδὲν τῶν θόρυβον ἐμποιῶντων. πάντα δ' ἀποκεκλειμένα τὰ ταρα-
 6 κοντα ἔστηκον ὑπὸ φόβου οὐδὲ πλησίονα τολμῶντα ὑπ' εὐλαβείης τῶν αὐτοῦ οἰκόντων. οἰ-
 κῶν τὸ τὸ χωρίον ἐκείνο τέχνη καὶ ἀρεταὶ παντοῖαι καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες καὶ βουλαὶ καὶ γνῶ-
 7 μαί, καὶ ὁ μέγας πόλος ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τοὺς πολυκινήτους ἀτέρας κατέτεπται, εἰς δὲ τὰχα ἰο-
 καὶ Δημόκριτος ὑπὸ σοφίης μετώικισται. εἴτ' οὐκέτι ὁρέων τοὺς ἐν τῇ πόλει ἀπὲς τῆλου ἐκδεδη-
 7 χωρίως δοξάζεται μανίης νοῦσον διὰ τὸ φιλέρημον. σπεύδουσι δὲ Ἀβδηρίται ἀργυρίου ἐλεγχθῆναι, ὅτι
 οὐ Εὐνιάς Δημόκριτον. ἀλλὰ κύ γε ἡμῖν κατάρτυε τὴν Ξενίην, ὡ ἑταῖρε Φιλοποίμην. οὐ γὰρ
 ἐθέλω τεταραγμένη τῇ πόλει παρασχέιν ὀχλήσιν ἐκ παλαιῶ ἱδίων ἔχων ἔξον σε, ὡς οἷσθα, ἔρρωκα.

13. Ἱπποκράτης Διονυσίῳ χαίρειν.

16

1 Ἡ περιμεινόν με ἐν Ἀλικαρνησσῷ ἡ φθάσον αὐτὸς ἐλθεῖν, ὡ ἑταῖρε. κατὰ πᾶσαν γὰρ ἀνάγ-
 334 κην ἀπίπτον εἰς Ἀβδηράν μου Δημοκρίτεω χάριν, ἐφ' ὃν νοσέοντα μετεπέμψατό με ἡ πόλις. ἀλλ'
 ἔκτοπος τις ἡ κυμαθείη τῶν ἀνθρώπων, Διονυσίε. ὡς μία ψυχὴ εὐνοοεῖ τῷ πολίτῃ, ὥστε μοι
 2 δοκεῖσι καὶ αὐτοὶ θεραπεῖης δέσσειν. ἐγὼ δὲ οἶμαι οὐδὲ νοῦσον αὐτῶν εἶναι, ἀλλ' ἀμετρίην παι-
 δείης, οὐκ οὐδ' ἄν γε τῷ ὄντι ἀμετρίην, ἀλλὰ νομιζομένην τοῖς ἰδιώτησιν, ἐπεὶ οὐδέποτε βλαβερὸν
 3 τὸ ἀρετῆς ἀμετρον. ὁδὰ δὲ νοῦσου γίνεται τὸ ὑπερβάλλον διὰ τὴν τῶν κρινόντων ἀπαιδεύσιν·
 δοκιμάζει δ' ἕκαστος ἐξ ὧν αὐτὸς οὐκ ἔχει, τὸ ἐν ἄλλῳ πλεονάζον περισεύειν. ὡς που καὶ ὁ δει-
 λὸς ἀμετρίην τὴν ἀνδρείην ὑπέλιπε καὶ ὁ φιλάργυρος τὴν μεγαλοψυχίην, καὶ πᾶσα ἔλλειψις ὑπερ-
 4 βάλλειν δοκεῖ τὸ ἀρετῆς εὐμετρον. ἐκείνων μὲν οὖν αὐτὸν ἰδόντες μετὰ τῆς ἐνθὺνδε προγνώσιος
 καὶ ἀκούσαντες τῶν λόγων αὐτοῦ ἀμεινον εἰσόμεθα, εὐ δὲ ἔπεισον, ὡ Διονυσίε, αὐτὸς παραγενέ-
 5 σθαι. βούλομαι γὰρ ἐνδιαιτῆσθαι σε τῇ πατρίδι μου, μέχρις ἐπανέλθω, ὅπως τῶν τε ἡμετέρων φρον-

1 ἡφρηχ. R ante καὶ addit δὲ U ante κατὰ addit αὐτὸς ἀνθρώποις R ἐπὶ ἡ δὴ B 2 δ' ἡ V δὲ MUBR
 ἐνωτὴν B 3 σοφίη U ἐνωτὴν U ἐαυτὴν R πάθεα U ἐκκεχώρηκεν B κεχώρηκε U ποθέουσιν U δὲ R δ'
 om. MU 3 ἡσυχίην U ἡσυχίαν R πραγμάτων V ἀταραξίης (sic) U 4 ὁκόταν U νόος B φρονιτώνων
 pro θορύβων R 5 τὸ σῶμα ad μετέλλαξεν retulit cōma V ἡσυχίην U εἴτ' B ὁρθίος B ὁρθίος R ἐσωτῇ
 U ἐαυτῷ R περιεσκόπει bR 6 ἀληθείης U οὐ πατὴρ om. R οὐ γυνή οὐ μήτηρ: οὐ τέκνα B κασίγνητος B
 κασίγνητος R εὐγενής U εὐγενής R 7 οὐ τύχη om. R οὐδ' ὄλως R οὐδ' ἐν B τὸν B U ἐμποι-
 ῶντων Vb ἐμποιῶντων R ἀπαντα B δὲ R ἀποκεκλειμένα B ταρασσόντα B τὰ παρὰ (sic) U 8 ὁπό-
 7 r τολμῶντα U εὐλαβείης U οἰκόντων: οἰκόνται U ἐνοικεῶντων B 9 παντοῖα R 10 χάρις B 11 μετ-
 οικήσας R οὐκ ἐθ' r ὁρέων U οἰάγε (τε) pro ἄτε R 12 νοῦσον U ἐλεγχθῆναι B 13 Ξενίην U ὡ
 om. R οὐδὲ γάρ bR 14 ἔξον B post οἷσθα add. cō B ἔρρωκα om. R 16 Ἱ MU ἹΔ B Ἱπποκρ. et
 χαίρειν om. r 16 ἀλικαρνησσῷ V: ἀλικαρνασσοῦ M ἀλικαρνασσῷ B ἀλικαρνασσῷ R ἐλθὼν R 17 Ἀβδηρα
 VbR Δημοκρίτου R Δημοκρίτου U νοσέοντα U 18 ἀλλ' ἔκτοπος τις MU: ἀλεκτός τις η' B ἀλλ' ἔκτος τις V
 ἀλεκτός γάρ τι R (τι, τῷ) r κυμαθείη U εὐνοοεῖ U εὐνοοεῖ bR 19 δοκεῖ V δοκεῖσι U δέσσειν καὶ
 αὐτὸ V θεραπεῖας U μὲν pro δὲ R νοῦσου (sic) U αὐτῷ U αὐτῶν VbR ἀμετρίην παιδείης U
 20 δὲ pro γε R ἀμετρίην U τοῖσιν bR 21 νοῦσου γίνεται U νόσον r γίνεται B τοῦτο pro
 τὸ ὑπερ. R ἀπαιδεύσιν U 22 δὲ bR καὶ ἰσως pro ὡς R 23 ἀμετρίην U ἀνδρείην UV ὑπέλιπεν B
 μεγαλοψυχίην U 24 δοκεῖ U εὐμετρον U συμμετρον bR προγνώσιος U αὐτὸς om. R 26 τε om.
 Vb φρονιτίζης R

τιείς καὶ πρὸ τῶν ἐμῶν τῆς πόλιος. ἐπειδὴ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκ συντυχῆς ὑγιενὸν τὸ ἔτος ἐστί καὶ
τὴν ἀρχαίην φύσιν ἔχον, ὥστε οὐδὲ πολλὰ παρενοχλήσουσι νοῦσοι. πλὴν ὅμως πόριθι, οἰκήσεις δ'
δὲ τὴν ἐμὴν οἰκίην ὑπερκαίρουσαν, ἅτε καὶ τοῦ γυναιῖου μένοντος πρὸς τοὺς γονεῖς διὰ τὴν
ἐμὴν ἐκδημίην. ἐπικρίτοι δὲ ὅμως καὶ τὰ ἐκείνης ὅπως διατῆ ἀωφρόνως καὶ μὴ τὴν ἀνδρὸς ἀπου- 6
σίην ἀλλους ἀνδρας νομίμην. κόσμιον μὲν γὰρ ἔξ ἀρχῆς ἦν καὶ γονεάς ἀστεῖους εἶχε, τὸν δὲ πατέρα
ἐκτόπως ἀνδρικόην καὶ μὴ μὸλα μισοπόνηρον | ὑπερφύως γερόντιον. ἀλλ' ὅμως ἀεὶ χρήζει γυνὴ 386
αἰσφρονίζοντος· ἔχει γὰρ φύσει τὸ ἀκόλαστον ἐν ἑωυτέῃ, ὅπερ, εἰ μὴ καθ' ἡμέραν ἐπικρίπτοιο,
ὥς τὰ δένδρα καθυλομανεῖ. ἐγὼ δὲ φίλον οἶομαι ἀκριβέστερον γονεῶν εἰς φυλακὴν γυναικός· οὐ 7
γὰρ ὥς ἐκείνοις καὶ τούτῳ εὐνοικεῖ πᾶθος εὐνοίης, δι' οὐ πολλὰκις ἐπικρίσεται τὴν νοουθεσίην.
10 φρονιμώτερον δὲ ἐν παντὶ τὸ ἀπαθέστερον ἅτε μὴ ἐπικλῶμενον ὑπ' εὐνοίης. ἔρρωσκω.

14. Ἰπποκρότης Δαμαγῆτῳ χαίρειν.

Οἶδα παρὰ σοὶ γεγόμενος ἐν Ῥόδῳ, Δαμάγητε, τὴν ναὺν ἐκείνην (Ἰλιος ἐπιγραφή ἦν αὐτῇ) 1
πάγκαλον τινα καὶ εὐπυρμον ικανῶς τε τетроπικμένην, καὶ διαβάσαι εἶχε πολλήν. ἐπήνευσε δὲ καὶ
τὸ ναυτικὸν αὐτῆς ὡς οὕτως καὶ ἀσφαλὲς καὶ εὐτεχνον ὑπουργήσαι καὶ τοῦ πλοῦ τὴν εὐδρομίαν.
15 ταύτην ἐκπεμψον ἡμῖν, ἀλλ' εἰ οἶόν τε μὴ κῶπαις, ἀλλὰ περὶος ἐρετμώσας αὐτήν. ἐπεῖγει γὰρ τὸ 2
πρήγμα, φιλοτῆς, καὶ μὸλα εἰς Ἀθήνηρα διαπεύσαι πάνυ ταχέως. βούλομαι γὰρ νοσέουσαν ἡσάσθαι
πόλιν διὰ νοσέοντα ἕνα Δημόκριτον. ἀκούεις που τάνδρὸς τὸ κλέος· τοῦτον ἡ πατρίς ἡτήρηται 3
μανίην κεκακούσθαι· ἐγὼ δὲ βούλομαι, μᾶλλον δὲ εὐχομαι αὐτὸν παρακρίπτειν, ἀλλ' ἐκεί-
νοισιν δόξας εἶναι. γελᾷ, φασίν, αἰεὶ καὶ οὐ παύεται γελῶν ἐπὶ παντὶ πρήγματι καὶ σμυμίον αὐ- 388
10 τοῖς μανίης τοῦτο δοκεῖ. ὅθεν λέγει τοῖς ἐν Ῥόδῳ φίλοις μετριάζειν αἰεὶ καὶ μὴ πολλὰ γελᾶν 4
μηδὲ πολλὰ σκυθρωπάζειν, ἀλλὰ τούτων ἀμφοῖν τὸ μέτριον κτῆσθαι, ἵνα τοῖς μὲν χαριέστατος
εἶναι δόξαις, οἷς δὲ φρονιτικῆς περὶ ἀρετῆς μεμνηρίων. ἐνὶ μέντοι τι, Δαμάγητε, κακὸν παρ' ἑκα- 5
στον αὐτοῦ γελῶντος. εἰ γὰρ ἡ ἀμετρίη φλαῦρον, τὸ διὰ παντός φλαυρότερον. καὶ εἵπομαι ἂν
αὐτῷ· Δημόκριτε, καὶ νοσέοντος καὶ κτεινομένου καὶ τεθνεώτος καὶ πολιορκουμένου καὶ παντός

1 ἐμῶν UVbR ἡμῶν M ἐπειδὴ M· ἐπεὶ δὲ U ἔπειτ' R ἐπει Vb ὅπως U ἐκ συντυχῆς U ἔστιν b
2 ἀρχαίην U οὐ πρὸ οὐδὲ bR πολλὰ R παρενοχλήσασθαι coi U -cin coi M 3 οἰκίην ὑπερκαίρουσαν U
τὴν ἐμ. εὐκαρῶσαν οἰκίαν (-ην) R ὑπερκαίρουσαν Vb γονεῖς U γονή· ac (genua) b 4 ἐκδημίην U ἀπο-
δημίην R δ' b ὅμως om. R ὅπως U πρὸς bR ἀκούειν R ἀκούειν U τοῦ τάνδρὸς
ἀπουσίῃ b οὐν πρὸ γὰρ R ἦν ἔξ ἀρχῆς Vt ἦν om. r τοὺς γον. R εἶχεν b 6 ἐκτόπως om. R μὸλα
om. R αἰεὶ Vb βέλται πρὸ χρ. U ἡ γυνὴ U 7 τοῦ σωφ. b κατὰ VbR εὐνοίῃ U αὐτῇ R μὴ om.
U μὴ πρὸς ἡμέρην R ἡμέρην b ἐκρίπτοιο R 8 ὥσπερ R δένδρεα b καθυλομανεῖ U ἀκριβέστερον
οἶδα·
οἶσαι R ἀκριβέστερον γονεῶν b ἐς b 9 ἐκείνοις b τούτῳ U τούτοις R εὐνοικεῖ U εὐνοικεῖ r πᾶθος
bR εὐνοίης U διὰ πρὸ δι' ὅδ R ἐπικρίσονται R τὴν νοουθεσίην U 10 ἐάν ἡ πρὸ ἅτε μὴ R ὑπὸ r
ἐπενούσης U ἔρρωσκω om. r 11 ἸΔ MU IΕ b Ἰπποκρ. om. r 12 δημάγητε r ante ἄλιος add. ἡ b
ἄλιος R 13 τε τетроπικμένην Littré· τетроπικμένην codd. πολλήν om. U ἔντεχνον bR 14 εὐδρομίην U
15 ἀλλ' om. R αὐτῇ om. Vb οὐν πρὸ γὰρ R 16 γὰρ om. bR νοσέουσαν ἡσάσθαι ... νοσέοντα U 17 νο-
εῶντα R που τὸ κλέος τοῦ ἀνδρὸς R αἰτῆται R ἡτήρηται b 18 μανίην U τε βούλ. R μᾶλλον καὶ εὐχομαι
U μᾶλλον δὲ εὐχομαι om. R ἐκείνοισι Vb ἐκείνοισι r 19 δόξας M δόξας V δόξα γίνεσθαι R τελεῖ bιr γελᾶν U
φῆν R οὐδέποτε R καὶ om. R αὐτὸ πρὸ αὐτοῖς R 20 τοῦτο μανίης bR αὐτῆς μανίης U δοκεῖ U ad
ἔθεν in marg. τοῦτο δὲ καὶ εὐωθεν b τοῖς M· τοῖσιν UVbR φίλοισι U φίλοισι b τοῖς φίλοις r αἰεὶ μετρ.
b διελ om. Vt γελῶν bR 21 πρὸς ἀκούσθαι· add. διελ U ante ἄλλα (sic) addidit καὶ U τούτων U κτῆ-
σθαι bR· εὐκτασθαι V (id est fuit in M, sed non in κτῆσθαι) κτῆσθαι U πρὸς κτ. addit παρὰ Ἀβδηρίτων b
22 ἀρετῆς bR ἐν εἰ τ' ἐν μέντοι τι M ἐν μέντοι τι (τι om. R) UVbR 23 ἀμετρίη φλαῦρον τὸ διαπαν φλαυρό-
τερον U 24 νοσέοντος r
τεθνεώτος (sic) b

6 ἐμπύπτοντος κακοῦ ἑκαστον τῶν πρησσομένων ὕλη σοι γέλωτος ὑπόκειται, οὐ θεομαχεῖς δέ, εἰ δὴ οὐ
 ἔδντων ἐν κόλῳ, λύπης καὶ χαρᾶς, εὐ θάτερον αὐτῶν ἐκβέβληκας; μακάριός τ' ἂν ἦς, ἀλλ' ἀδύ-
 7 τὸν σὸν γέλῳτα, ἵνα διακυβιζήται, εὐτυχεῖς πάντα τὰ ἄλλα. νοσεόντων γελῶς, ἀποθνησκόντων χαί-
 ρεις, εἰ τί που πύθοιο κακόν, εὐφραίνει' ὥς πονηρότατος εἶ, ὦ Δημοκρίτε, καὶ πόρρω γε σοφίης ὅ
 ἡ νομίζει αὐτὰ μὴδὲ κακὰ εἶναι; μεταγχολαῖς οὖν, Δημοκρίτε, κινδυνεύουσιν καὶ αὐτοὶ Ἀβδηρίτης
 8 εἶναι, φρονιμωτέρη δὲ ἡ πόλις. ἀλλὰ περὶ μὲν δὴ τούτων ἀκριβέστερον ἐκεῖς λέγομεν, Δαμά-
 ρητε. ἡ δὲ ναὺς καὶ τὸν χρόνον, θν ἐπιστέλλω σοι, χρονίζει. ἔρρωσο.

15. Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν.

1 Cύννοος καὶ πεφροντικῶς ὑπὲρ Δημοκρίτew αὐτέῃ ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ καταδαρῶν πρὸς ἀρχο- 10
 340 2 διητήρην. | ἔδοκεν γάρ αὐτόν τόν Ἀσκληπιὸν ὀρῆν φαίνεσθαι αὐτόσω πλησίον ἤδη δὲ πρὸς ταῖς
 τῶν Ἀβδηριτῶν πύλαις ἐτυγχανομεν. ὁ δὲ Ἀσκληπιὸς οὐχ ὡς εἰώθεσαν αὐτόσω αἰκόνες μελι-
 χόν τι καὶ πρῶον ἰδεῖσθαι καταφαινετο, ἀλλὰ διετηγμενός τῇ χερεί καὶ ἰδεῖσθαι φοβερώτερος.
 3 εἶποντο δὲ αὐτῷ δράκοντες σχήματι ἔρπετων ὑπερφύεις, ἐπειγόμενος δὲ καὶ αὐτοὶ μακρῷ τῷ 15
 ἐπισύματι καὶ τι φορικῶδες εἰς ἐν ἐρημίᾳ καὶ νάπησι κολληθῆν ὑποσυρίζοντες. οἱ δὲ κατόπιν χαί-
 4 ροι κίστας φαρμάκων εὐ μάλα περιεσφρηκωμένας ἔχοντες ἦσαν. ἔπειτα ὠρεξέ μοι τὴν χεῖρα ὁ
 θεὸς κατὰ λαβρόμενος ἀμύνους ἐλιπάρεον εὐνέρεσθαι καὶ μὴ καθυστερεῖν μοι τῆς θεραπείης. ὁ δὲ
 οὐθ' ἐν τῇ, ἔφη, ἐν τῇ παρόντι ἐμεῦ χρήσεις, ἀλλὰ σε αὐτὰ τὰ νῦν ἐξαγάγεις θεὸς κοινῇ ἀθανά-
 5 των τε καὶ θνητῶν. ἐγὼ δὲ ἐπιστραφεὶς ὀρέω γυναῖκα καλὴν τε καὶ μεγάλην, ἀφελὲς πεπλοκιμέ- 20
 νην, λαμπρῆμονα. διέλαμπον δ' αὐτέης οἱ τῶν ὁμμάτων κύκλοι καθαρὸν τὴν φῶς, οἷον ἀστέρων
 6 μαρμαρυγὰς δοκέειν. καὶ ὁ μὲν δαίμων ἐχωρίσθη, κείνη δὲ ἡ γυνὴ πείσασά με τοῦ καρποῦ μαλ-
 θακῇ τινι εὐτονίῃ διὰ τοῦ ἀστεος ἦγε φιλοφρονομένη ὥς δὲ πλησίον τῆς οἰκίης ἦμεν, ἵνα τὴν
 ἐξονὴν ἔδοκεον εὐτρεπίσθαι, ἀπῆει ὥς φάσμα οἷον εἰπούσα· αὐρὸν σε παρὰ Δημοκρίτew κατα-

2 ἔδντων R αὐτῶν om. R τ' om. V ἀλλὰ U 3 ἡ μήτηρ R νενόσκειν b τέκνα μὴ γυνὴ μὴ φί-
 4 340 ἵνα διακυβιζήται (ἐλίζηγοι V) εὐτυχεῖς πάντα τὰ ἄλλα MV εὐλίζηται b ἀλλ' εἰ b. τ. γ. πάντα εὐλίζ-
 εται εὐτυχεῖς πάντα U εὐτυχέας R πάντα, ἀλλὰ b τὰ om. UR ἀλλὰ νοσεόντων γελῶς b ante χαίρει
 add. δὲ U 5 εὐφραίνει MU: εὐφραίνει Vb εὐφραίνει R ὡς om. r σοφίης U 6 ἡ MV ἦν pro ἡ ἡ b
 ὡς ante δημ. r κινδυνεύω R 7 φρονιμωτέρος b δ' Ub ἡ om. R δὴ om. UVVR τούτων U
 ἐκεῖ pro ἐκείσε R λέγουμεν R 8 post χρόνον addit τοῦτον UbR καθ' ὅν U ὡν M ἔρρωσο om. R
 9 12 MU 15 b Ἱπποκρ. om. r 10 δημοκρίτew U δημοκρίτου r αὐτῇ om. R καταδάδρων, in marg.
 κατακοιμηζόμενος b πρὸς ἀρχομένην τῇ ἔω U ἀρχομένη τῇ R 11 ἡδ V ἡδ b ὄνειρα τί U ἐφαντάσθη
 V γεγενῆσθαι R ἐκπάγλως γὰρ δὲ διηγήρηται M: ἐκπαλῶς (ἐκπλακος b) δὲ Vb ἐκπάγλως U ἐκπαλῶς τε R
 13 ἔδντων (sic) U ὀράν U post φαίνεσθαι add. τε UVB αὐτῶν αὐτόν UV αὐτόν R ἡδ καὶ pro ἡδ δὲ
 U τῆσιν b 13 τῶν om. bR αὐτῶν pro τῶν U ἀβδηριτῶν R πύλαις b εἰώθεσαν Vr ὡς: -:-:-
 εἰώθεσαν b εἰώθοντο R αὐτοῦ MV μελίσχων (μελίσχοντι b) τε καὶ πρῶον MVb μελίσχος (μελίσχος R) τε καὶ
 14 διετηγμενός MU 15 ἐν σχήματι ἔρπετω sic U χρῆμα τι bR ὑπερφύεις καὶ om. U
 αὐτῷ U 16 καὶ τοι r ἐρημίᾳ καὶ νάπησι κολληθῆν U κολληθῆν b κολληθῆν Vb ὑποσυρίζοντες r
 17 ἦσαν M: ἦσαν UVbR εἶτα U ὠρεξέ δὲ pro ἔπειτα ὠρεξέ R 18 ἀμύνους b ἐμύνους b ἐλατάρων
 br εὐνέρι U εὐνέρι, r καθυστερεῖν r μου VbR: μοι MU ante μου add. τι R θεραπείης U θεραπεύει
 19 οὐδὲν τῇ UVR πορεύοντι U παρόντι R ἐμὸ UVbR χρήσεις ἐμὸ R τὰ νῦν αὐτῇ U τὰ νῦν om. R ἐξ-
 ἡγῆσαι R κοινῇ om. r 20 ὀρέω U ἀφελὲς Vb: ἀσφαλὲς M r ἀσφαλὲς U 21 αὐτέης U αὐτῇ r 22 δια-
 ρυγὰς b δοκέειν U πείσασα R 23 εὐτονίᾳ U ἀστεος U φιλοφρονομένη U 24 ἔδοκεον U εὐτρεπί-
 σθαι M εὐτρεπίσθαι b οἶον b: μόνον MVR δημοκρίτew U δημοκρίτew R

λήψομαι. ἥδη δὲ αὐτῆς μεταστρεφομένης· δέομαι, φημί, ἀρίστη, τίς εἰ καὶ τίνα σε καλέομεν; ἡ δέ· 7
 'Ἀλήθεια, ἔφη, αὕτη δέ, ἣν προσιοῦσαν ὀρῆς, (καὶ | ἐξαίφνης ἐτέρη τις κατεφαινετό μοι οὐκ ἀκαλ- 812
 λῆς μὲν οὐδ' αὕτη, θρασυτέρη δὲ ἰδέσθαι καὶ cesοβημένη)· Δόξα, ἔφη, καλέεται. κατοικεῖ δὲ παρὰ
 τοῖςιν 'Ἀβδηρίταισι. ἐγὼ μὲν οὖν ἀναστάς ὑπεκρινάμην ἑμαυτῷ τοῦτο, ὅτι οὐ δέοιτο ἡτροῦ Δη- 9
 5 μόκριτος, ὅπου γε αὐτὸς ὁ θεραπεύων θεὸς ἀπέστη ὡς οὐκ ἔχων ὕλην θεραπείης. ἀλλὰ ἡ μὲν 'Ἀλή-
 θεια τοῦ ὑγιαίνειν παρὰ Δημοκρίτει μὲνει, ἡ δὲ τοῦ νοσεῖν αὐτὸν Δόξα παρὰ 'Ἀβδηρίταις ὄντως
 κατωίκηκε. ταῦτα πιστεύω ἀληθεῖα εἶναι, Φιλοποίμην, καὶ ἔστ. οὐκ ἀπογινώσκω τὰ ὀνειράται, μά- 9
 λιστα δέ, ὅκταν καὶ τᾶξιν διαφυλάττη. ἡτρικῇ δὲ καὶ μαντικῇ καὶ πάντῃ ευγενέες εἰσίν, ἐπεὶ
 καὶ τῶν δύο τεχνῶν πατὴρ εἰς 'Απόλλων, ὁ καὶ πρόγονος ἡμῶν εἰσὺς καὶ ἐομένας νοούουσ
 10 προαγορεύων καὶ νοσεύοντας καὶ νοσήσαντας ἰύμενος. ἔρρωκο.

16. Ἱπποκράτης Κρατεύαι χαιρίεν.

'Ἐπίσταμαι σε ριζοτόμον ἄριστον, ὦ ἑταῖρε, καὶ διὰ τῆν ἄκρην καὶ διὰ προγόνων κλέος, 1
 ὡς μὴδὲν ἀποδεῖν σε τοῦ προπάτορος Κρατεύα. νῦν οὖν, εἰ καὶ ποτε ἄλλοτε, βοτανολόγησον,
 ὁκόσα τε καὶ ὁκότα δύνασαι, 'ἀνάγκη γὰρ ἐπέγει', καὶ διάπεμψαί μοι ταῦτα ἐπ' ἄνδρα ὅλην πόλιν
 15 ἰσοστάσιον, 'Ἀβδηρίτην μὲν, ἀλλὰ Διόμοκριτον. νοσεῖν γὰρ φαίνεται αὐτὸν καὶ καθάρσιος μάλα χρή- 2
 ζειν ἐντός μανίης ὄντα. μὴ χρησαίμεθα μέντοι τοῖς φαρμάκοις, ὥσπερ καὶ πέπειται, ἀλλ' ὅμως
 εὐτρεπίζου χρὴ πανταχόθεν. τὸ δὲ χρήμα | τῶν βοτανῶν παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐθαύμασα καὶ τὴν 314
 τῶν ὄλων φύσιν τε καὶ διάταξιν καὶ τὸ ἱερῶτατον τῆς ἔθρυμα, ἔξ ἧς ζῶια καὶ φυτὰ καὶ τροφαὶ
 καὶ φάρμακα καὶ τυχὴ καὶ ὁ πλοῦτος αὐτὸς ἀναφύεται. οὐδὲ γὰρ εἶχεν οἱ ἐπιβῆμι φιλαργυρίῃ οὐδ'
 10 ἂν 'Ἀβδηρίταις με νῦν δέκα ταλάντους ἐδελέαζον ἀντὶ ἡτροῦ μισθῶτόν ἐλέγχοντες. εἰ δ' ἡδύνατο, 3
 Κρατεύα, τῆς φιλαργυρίας τὴν πικρὰν ρίζαν ἐκκόψαι, ὡς μὴδὲν αὐτῆς λείψανον ἀρεῖναι, εὐ ἔσθι,
 ἐκαθήραμεν ἂν τῶν ἀνθρώπων μετὰ τῶν κυμάτων καὶ τὰς ψυχὰς νοσεύοις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εὐ-
 χαί· εὐ δ' ἡμῖν τό παρεὸν μάλιστα τὰς ὀρεῖνὰς καὶ ὑψηλοφύλους βοτάνας ριζοτόμει· στερεώτεροι

1 ἔφη R ὦ ἀρ. r καλέομεν U 2 ἀληθείη b ἀλήθειαν U αὐτὴν M: αὕτη UVb ὀρῆς U ὀράς r
 καὶ γὰρ R ἐτέρῃ U ἐτέρῃ om. r μοι om. R οὐκ ἀκαλλῆς μὲν Vb οὐκ ἄλλης M οὐ καὶ μὲν ἡδ' αὕτη sic U
 3 ὁδόσα r θρασυτέρη δὲ ἰδέσθαι R cesοβημένη M δ' ἔφη b καλέται U κατοικεῖ U
 4 τοῖς 'Ἀβδηρίταις M: τοῖςιν (τήσιν sic U) 'Ἀβδηρίταις Vb τοῖςιν 'Ἀβδηρίταις U: 'Ἀβδηρίτην r μὲν om. r
 ὑπεκρινάμην V τὸ ἄνω U: δέοιτο R 5 ὡς om. R θεραπείης U θεραπείης b δ' ἄλ' Vb 6 παρὰ
 Δημοκρίτει — δόξα om. U δημοκρίτῃ r παρ' r 'Ἀβδηρίτην b ἀβδηρίτη r 7 κατωίκηκεν Ub κατοικεῖ
 U
 R εἶναι. φιλοπ. b καὶ ἔστιν V ante οὐκ add. καὶ UbR ἀπογινώσκου U ἀπογινώσκου b 9 διαφυλάττη
 Vb (ἡ in ras. b) r διαφυλάττει R διαφυλάττει MU ἡτρικῇ U ἡτρικῇ b πάνι μαντικῇ eel μαντικῇ
 pro μαν. καὶ πάνι R πάντῃ V: πάνι MUbR ευγενέες U ευγενής R ἔστιν R ἐπειδὴ b 9 καὶ
 om. R δύοιν V: δύοιν br εἰς πατὴρ ὁ 'Απόλλων R ἡμῖν R εἰσὺς καὶ om. R εἰσὺς καὶ ἐομένας νοούουσ
 sic U 10 νοσεύοντας U προαγορεύων UVb προαγορεύειν M προαγορεύων R καὶ νοσήσαντας om. R ἔρρωκο
 om. R 11 ἱ M U 12 b ἱπωκρ. om. R 12 ριζοτόμῶν b ἄριστον. ἑταῖρε b ὡς om. r τῆν b: τὴν UVbV
 τὸ παρόν. R 13 ποτ' ce add. δύναμαι b 14 ὁκότα U οἷα U ἀναγκαῖα U Hom. Z 85. τ 72 αὐτὰ
 pro ταῦτα bR 15 νοσεῖν U αὐτόν φατ R καθάρσιος U 16 μανίης ὄντα U ὄντα r
 μὲν οὖν R οὐν σου μέντοι τοῖςι φαρμάκοις b 17 εὐτρεπίζου UV: εὐτρεπίζου M εὐτρεπίζου b εὐτρεπίζου b
 R πολλὰς παρὰ τοῖςι R ἐθαύμασα b ante καὶ add. ὡς UbR 18 ὄλων γε· b τὰ ε. κ. τὰ φυτὰ R
 19 αὐτός om. U ante εἶχε add. ἂν U πολ U ἡ om. M ἡ b ἡ φιλαργυρίῃ UVB 20 μεν//ὄν
 M (fuit μεν νυν) ἀντὶ ἡτροῦ (sic) U εἶθε δ' ἐθδύνατο (εἰδὺν. corr. in ἡδύνατο) b εἶθε δὲ pro εἰ δ' R
 21 φιλαργυρίας U πικρὴν b 22 ὡς ἐκαθήραμεν b ἐκαθήρασε ἂν U ἀνθρώπων··· μετὰ b καὶ om. R τὰς ψυ-
 χαῖς νοσεύουσ U νοσεύουσ b νοσεύουσ om. R εὐχαι// M (fuit ευχαιο) 23 παρεὸν U ὑψηλοφύτους R ὑψηλο-
 φύτους U ὑψηλόφους b ριζοτ. βοτ. R στερεώτεροι M

γάρ τῶν ὑδρηνότων εἰσὶν καὶ ὀρυμνότερα μᾶλλον διὰ τὴν τῆς γῆς πυκνότητα καὶ τὴν λεπτότητα
4 τοῦ ἡέρος· ὅτι γὰρ ἔλαττον, ἐμψυχώτερον ἔστιν. περὶ ἧστί δι' ὅμως καὶ τὰς παραλίμνας ἐλεί-
ου περιουκίας ἀνθρώποις καὶ τὰς παραποταμίους ἡ κρηνίτιδας ἡ πιδαικίτιδας παρ' ὧν καλεο-
5 μένας, ἃς ἀσθενέας καὶ ἀτόνους καὶ γλυκυκίλους εἶναι πείπειται. πάντα δέ, ὅκαστα κυλοῖ τε καὶ
ὅποι βρόντες, ἐν θαλίνοις ἀτρείτοις φερέσθων, ὅκαστα δ' αὐτὰ φύλλα ἡ ἄνθη ἡ ῥίζαι, ἐν κώσῳ
καινοῖς περιεσφικημένοις, ὅκως μὲν διαυγάζαντα τῆσι πνοαῖς ἐκλείπει τὸν τόνον τῆς φαρμακίης
ὡς περὶ λιποψυχίαται. ἀλλ' εὐθύς ἡμῖν ταῦτα πέμψον· καὶ γὰρ ἡ ὥρη τὸν ἔτος ἀρμόδιον καὶ
346 6 ἡ ἀνάγκη τῆς λεγομένης μαλινῆς ἐπέτει. τέχνης δὲ πάσης ἀλλότριον | ἀναβολή, ἡ τρικῆς δὲ καὶ
πᾶν, ἐν ἡ ψυχῆς κίνδυνος ἡ ὑπέρθεσις· ψυχὰ δὲ τὸν θάνατον οἱ καιροί, τὴν ἡ παραφυλακή
7 τοῦ τέλος. ἔλπιον μὲν οὐν ὑπὲρ εἶναι τὸν Δημόκριτον καὶ διχα λήσιον. αἱ δ' ἄρα τὴ σφάλημα φύ-
σιος ἡ καιροῦ ἡ ἄλλη τινός αἰτίας γένοιτο (πολλὰ γὰρ ἡμεῖς θνητοὺς ἔαντας λάθοι ἅτε μὲν πάτῃ
δι' ἀτρεκίης εὐτόνεοντα), ἐπὶ τὸ δόλον πᾶσαν χρεώ δύνανται ἡρώοισαι. οὐ γὰρ ἀρέσεται ὁ κιν-
δυνεύων οἷς δυνάμεθα, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ καὶ αἱ δυνάμεθα, καὶ χρεδὸν πρὸς δύο στρατεύομεθα, τὸ
8 μὲν ἀνθρώπων, τὸ δὲ τέχνης, τὸν τὸ μὲν δόλον, τὸ δὲ τῆς ἐπιστήμης ὠρίται, διὰ δὲ ἐν ἀμφο-
τέροις τοῦτοις καὶ τύχης. τὸ γὰρ ἀτέκμαρτον ἐν ταῖς καθάρσεσι δι' εὐλαβείης λόντων. καὶ γὰρ
15 στομάχου κάκωσιν ὑποφύμεθα καὶ θυμωμένην φαρμακίης πρὸς ἀγνωσμένην φύσιν στοχαζόμεθα.
9 οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ καὶ μία φύσις ἀπάντων, ἕτερον δ' αἰεὶ καὶ πρὸς ἐωυτὴν ὀρίζουσι οἰκεῖοι. ἐνόησε
δὲ καὶ ταῖς βοτάναις πολλὰ τῶν ἐρπετῶν ἐνιοβόλησε καὶ περιχανόντα τῇ ἐντὸς αὐρῇ κάκωσιν
ἀντ' ἀλλεξίους αὐτοῖς προσέπεινεν. ἐμὴ τις ἄρα κηλὶς ἡ σπῆλος ἡ δομὴ θηριωδὴς καὶ ἀπηνής
τοῦ γενομένου ἐξυμβολον φανεῖν, εἰθ' ἡ τέχνη διὰ τὸ εὐμπημα τῆς τύχης τῆς καταρθεσίως ἀφῆ-
10 μαρτε. βεβασιόται δὲ αἰεὶ αἱ δι' ἐλλεβόρων διὰ τοῦτο καθάρσεις, ἦσι καὶ Μελάμπους ἐπὶ τῷ
348 Προΐτου θυγατρῶν καὶ Ἀντικυρεὺς ἐφ' Ἡρακλέους ἱστοροῦνται | κεκοῖσθαι. μὴ χρᾶσιμεθα δὲ ἡμεῖς
ἐπὶ Δημοκρίτῳ μηδεὶ τοῦτων, ἀλλὰ γένοιτο ἐκείνῳ τῶν δραστηκωτάτων καὶ ἡτρηκωτάτων φαρ-
μάκων σοφίη τέλος. ἔρρωκο.

1 εἶς b   2 ἐμψυχότερον UR ἐμψυχότερον b ἐνψυχότερον M (ἐμψ. V) ἔστι UVR πειρήθητι ὁ περὶ-
θῆτι R λίμνας M ἄλειος UR ἑλίου MVb   3 στασιασμοὺς VR κρηνητάδας UVR καλέωμαι ὁ ἡ πάδα.
ση σ η πιδ. — καλοέμαι om. V ἡμιν R   4 ἀc ἀνεβ. b: ἀc om. UMYR ἀνεβαιν. U δακτα U τε om. R
δ αλλοτρίων b υαλιόσι M ὀλεσίονι U ὀλεσίονι V δελ(ή)σι R ἀργείοι UR δακτα U   5 ἀν προ ἀν b πώθεα
sic V idem etc ἡ ἀνεα cor. M ἡ βίται om. R   6 καινοίαι bR καινοίαι om. r περιεφραγεύμενοι b
διαγυζόμενα M διατριπζόμενα pro διαγ. R πνοιήσιν bR ἐκλείπει M ἐκλήπι VR ἐκλείπει b ἐκλείπει sic U
φωμακήεις Mr   7 λαιψυχήσαντα b λειψυχ. U ἀπολείπου. V ἀπολοιψύσαντα M ἀπωχυήσαντα R — πάντα
πρώτου ὅρου R   8 παύσει VR ὑπόγειον V ἀποστρέψει ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως R — πάντα
ἀποστολῆς καὶ πορείας t. mg. b γούρι pro γούρι V ἀποστρέψει b ἀνέ b μέτ b μέτ b 10 ἰσχυρά
U τόν om. R ἥϊους U   9 εἰ δέ τι U φώσιος UVb φύσεως MR   11 ἄλλως U ἄλλη τίς αἰτήν R
post γὰρ add. ἐν UR ἡμέας U ἡμᾶς c ἕντας U μὴ δ' ἀτρέκεις pro δι' ἀτρ. R   12 ἀτρέκειν Ub εὐτον-
έοντας U χρεό MY χρεύ UbR ἀρκέεται U ἠθορίζαι b   13 post σχεδόν add. ἀεί UbR post στρατ. add.
τέλεα UbR   14 δ' ἐν b   15 ταυτεῖσιν b ἀμφοτέρω τοῦτοις c τοῦτοις c ταῖσι, τοῖσι, τίς c δι' εὐ-
λαβίης τοῖσιν ἢ ἡ πόδις sic b καὶ γάρ om. R καὶ γάρ κάλ U   16 καὶ ἀντε στου. R καθάριν pro καθίσκιν
R κυμητηρίῳ UR φωμακήεις M φωμακήεις (sic) U   17 ψωτή V αὐτοῖς b ὁ κατάς U δέ b δέ c
M καὶ om. bR δ' αἰεὶ U ἐμνήτη Vr ἐμνήτην U ἀφιζουσιν R οικεῖσι M οικέτων UVbR   18 post δέ add.
δέ
— τὸν ἀπώκεεν b ταῖσι βοτάναις R ἐνιοθάδεν b ἀέρη U   19 ἀλέξιος U ἀλέσιος R αὐτοῖσι bρ αὐ-
τίης c post προσέειπ. add. καὶ τοῦτο ἀγνόηα ἔσαι U θρησκεία· καὶ b   20 εὐθύ. U συμρ b εἵρα ἢ
κυμντ. UR κατορθώσει U   21 δέ αἰεὶ M   22 αἰεὶ U (ἀεί) VbR διὰ τοῦτο om. U καθάρεσσιν U ἤχι
Hersch: εἰσιν M εἰς U εἰς b αἱ αἱς καὶ sine etc. R   22 ἀντικρίσει R ἀντικρύ b ἠρόκλης R ἱερο-
πόρειται U μὴ om. U   23 δημοκριτεύε UbR τούτων Ur γίνονται R ἐκείνων R διὰ δροσικωτάτης
των φωμακύνων U καὶ ἡτρ. om. UR   24 κοφής Ur κοφή b, M habuit κοφή, sed alia manus in κοφής μι-
τατί τέλος ἔσωσε om. R

17. Ἰπποκράτης Δαμαγήτωι χαίρειν.

Τοῦτ' ἐκείνο, Δαμαγήτε, ὅπερ εἰκάζομεν, οὐ παρέκοπτεν Δημόκριτος, ἀλλὰ πάντα ὑπερεφρό- 1
νεε καὶ ἡμέας ἐσωφρόνιζε καὶ δι' ἡμέων πάντας ἀνθρώπους. ἐξέπεμψα δὲ σοι, φιλότῃς, ὡς ἀλη- 2
θῆως τὴν Ἀσκληπιάδα νῆα, ἣν πρόσθε μετὰ τοῦ Ἀλίου ἐπίσχημον καὶ Ὑγείῃ, ἐπεὶ κατὰ δαίμονα τῷ
5 ὄντι ἰστιάομαι καὶ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ κατέπλευσεν εἰς Ἀβδῆρα, ἥπερ αὐτοῖς ἐπεστάλκει ἀφι-
εσθαι. πάντας οὖν ἀλέας πρὸ τῶν πυλῶν εὐρομεν ὡς εἰκὸς ἡμέας περιμένοντας, οὐκ ἀνδρας 3
μοῦνος, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας, ἔτι δὲ καὶ πρεσβύτας καὶ [παιδία] ἡθέουσ καταφρέας καὶ τὰ νῆπια·
οὔτοι μὲν τοιοῦτοι καὶ ἐπὶ μαινομένοι τῷ Δημόκριτῳ, ὁ δὲ μετ' ἀκριβείῃς τότε ὑπερεφρόσφρεεν.
ἐπεὶ δὲ με εἶδον, ἔδοξάν μου μικρὸν ἐφ' ἐωυτῶν γεγονέναι καὶ χρηστάς ἐλπίδας ἐποιούντο. ὁ δὲ 4
10 Φιλοποίμην ἄγειν ἐπὶ τὴν Ξενίην με ὤρμητο κἀκεῖνοις εὐνεδόκεε τοῦτο. ἐγὼ δέ· ὦ ἄνδρες, ἔφην,
'Αβδηρίται, οὐδὲν ἔστί μοι προύργου ἢ Δημόκριτον θεῖσθαι. οἱ δ' ἐπήνουν ἀκούσαντες καὶ ἡσθη-
σαν, ἡλείποντο δὲ | εὐντόμως διὰ τῆς ἀγορῆς, οἱ μὲν ἐπόμεινοι, οἱ δὲ προθέοντες ἐτέρωθεν ἑτεροί·
οἷζε, λέγοντες, βοήθει, θεράπευον. κατὰ παρήνεον θαρρεῖν ὡς τάχα μὲν οὐδένος ἐόντος κακοῦ, 5 350
πίκυνος ἐττίαις ὥραις, εἰ δ' ἄρα καὶ τινος, βραχέος, εὐδιωρώτου. καὶ ὅσα ταῦτα λέγων ἦειν.
15 οὐδὲ γὰρ πόρρω ἦν ἡ οἰκίη, μάλλον δ' οὐδ' ἡ πόλις ὅλη. παρήμεν οὖν (πλησίον γάρ ποί τεῖχος 6
ἐτύγχανε) καὶ ἀνάγουσιν με ἡσυχίῃ· εἵπεται κατόπιν τοῦ πύργου βουνός ἦν τι ὑψηλός, μακρήν
καὶ λασίην αἰγίρειον ἐπίσκοις, ἔθενε τε ἐθωρεῖτο τὰ τοῦ Δημόκριτου καταγύγια, καὶ αὐτός 7
ὁ Δημόκριτος καθήετο ὑπὸ τινι ἀμφιλαφεὶ καὶ χθαμαλῇ πλατανίστῳ ἐν ἔσωμίδι παχείῃ, μόνος,
ἀνήλιπος, ἐπὶ λιθίνῳ θώκῳ, ὡριακῶς πᾶν καὶ λιπόσαρκος, κουριῶν τὰ γένεια. παρ' αὐτὸν δ' 8
20 ἐπὶ δεξιῇ λεπτόρρουτον ὕδωρ κατὰ πρηνοῦς τοῦ λόφου ἡρμαῖως ἐκελάρυνεν. ἦν δὲ τι τέμενος
ὑπὲρ ἐκείνον τὸν λόφον, καὶ ἐν ὑπονοίῃ κατεῖκάζοντι, νυμφῶν ἰδρυμένων, αὐτοφύτοις ἐπηρεφῆς
ἀμπέλους. ὁ δ' εἶχεν ἐν εὐκομίῃ πολλῇ ἐπὶ τοῖν γονάτοις βιβλίον, καὶ ἕτερα δὲ τινα ἔξ ἁμφοῖν 9

1 ἰζ̄ MU ἱβ̄ b ἱπποκρ. om. r δημαγήτω r 2 τοῦτο r τοῦτο ἦν (sic) ἐκεῖνο U παρέκοπτε
UVbr πάντα b πάντας R ὑπερεφρόνεν b ὑπερέφρονεν U 3 ἡμέας — ἡμέων U ἐσωφρόνιζε b ἐσωφρό-
νιζε προσ ἡμ. iterant R ἐξέπεμψα b ἐξεπέμψαμεν U ἀληθῶς r 4 νῆα U ἦν MV ἡ U ἦν b πρόσθε V
πρόσθε M πρόσθε b πρόσθε R πρότερον U ἐπίσχημον M, v ex u corr. ead. m. ὅτῃς MUV ὀτεινὴν b ὀτεινὴν R
5 ἡμέρῃ U αὐτέῳ ἐπισταλέειν b αὐτοῖς ἀπεστάλκει U αὐτοῖς r 6 ὅλας (sic) M ἀλέας V ἀόλλας b ἀολ-
λάς U^α πολὺν Vb^β ἡμέας U 7 μοῦνος U μόνον R καὶ αὐτὴ πρόσθ. om. Vb ἐπὶ καὶ πρόσθ. U κερταί
ἡθέους καταφρέας V, αἰμα βαλὼν M, sed mutatis aliter m. in v^α θεοῦ καταφρέας, quod Ub^β προσθε-
τοῖς θεοῖς R παῖδια seclius. 8 καὶ αὐτὸ οὗτοι add. UV 'καὶ' αὐτοὶ b κερταί τοῖς μετοῖς καὶ MUVb, μένοι
αὐτε εἰχον ὡς R, προσ δημοκρίτῳ add αὐτε εἰχον U, idem i. mg. αἰα m. add. ὡς εἰς (sic) M μετὰ Ubr ἀκρι-
βείς U ὑπὲρ ἐφισκόφειν (sic) U 2 που om. R που ἡλίους μικρὸν τὸ b μικρ. ἐφ' ἐωυτῶν U ἐφ' ἐωυτοῖς b
μικροῦ R ἐαυτῶν sine ἐφ' U ἐποιούτο b ἐποιούτο r 10 με εἰ τὴν R Ξενίην U Ξενίαν r
ἐν ἐδόκεε U εὐνεδ. r ἐγὼ δὲ ἔφην ὡς ἀβδ. R 11 προύργου b θεῖσθαι V θεάσθαι V δὲ r ἐπήνεον b
ἐπῆνεον U 12 ἀσπίρῃ ἡλείποντο: ἦγοντο δὲ V, idem erat in M, sed mut. alia(?) m. in ἦγοντο // εὐντ. (ras.
duar. list.) ἦγον (sic) τέ με U ἦγον. τέ 'αὐτῶν' συντόμως b συντόμως Ubr ἀγορὰς r 13 οἷζε UVb, idem
erat in M, sed erant αἰα manus et mut. in u Zeo; ὡς Zeo βασιλεῶ R παρήγροον b παρηγόρου R παρήνεον
U οὐθένος U οὐθένος R ἐνάτος om. R 14 ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ ὡριανῇ b βραχέος ἐὼς. codā, sed ex pro-
φάσει ἐκδ. corr. M βραχ. καὶ ἐὼς. U ῥῆν (sic) U 15 δὲ οὐδ' U οὐδὲ r ἄλῃ om. R παρήμεν UVb; παρήμεν
M παρήμεν r δὲ pro γάρ Vb τεῖχος br 16 ἐτύγχανεν b ἀνάγουσι με Ub ἡσυχίῃ R τις ἦν R μα-
κρία U 17 λασίην bR δακίην MV δακίην U αἰγίρειον U ἐντεοθεν b ἐντεοθε U pro ἐνθεν τε, τε
om. R ἐωρῶτο pro ἐθωρε. R δημοκρί + τεω b 18 ὁ om. b ἐκάθητο UR χθ^αμαλῇ b παχείῃ U μο-
νο U 19 ἀνήλιπος U ἀνήλιπος b ἀνέλιφος MV, sed corr. in ἀνήλιπον V, sed quod inter columnas add.
αἰα m. εκτετηγημένος ἡ ἀνοπιστος, ἀνήλιφος R, ἀνέλιφος r θώκῳ superscr. al. m. καθέδρα M ὡριακῶς
b λιπόσαρκος UVb κουριῶν b δὲ r 20 δεξιῇ U λεπτόρρουτον b λεπτόρρουτον V πρηνοῦς b αὐτὴ ἡρμα-
add. θέον br 21 ὑπὲρκειμενον (sic) U ὑπονοίῃ UV νυμφῶν U αὐτοφύτοις Ub ἐπηρεφῆς R ἐπηρε-
φῆς MVb ἐπηρεφ. U 22 ἀμπέλους Ubr εὐκομίῃ U γονάτοις V τῶν γονάτων U

τοῖν μεροῖν αὐτέῳ παρεβέβλητο· ἐσώρευντο δὲ καὶ ζῶια συχὰ ἀνατετμημένα δι' ὧλων. ἃ δὲ
 352 ἀπὲρ μὲν συντάνας ἔγραψεν ἔγκειμενος, ἀπὲρ δὲ ἡρέμει πάντολ' | τὶ ἐπέχουν καὶ ἐν ζωῷ μέρ-
 ημιζῶν. εἴτα μετ' οὐ πολὺ τούτων ἐρδομένον ἔξαναστάς περιεπάτει καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν ζώ-
 10 ων ἐπεσκόπει καὶ καταθείς αὐτὰ μετελθὼν ἐκαθέζετο. οἱ δὲ Ἀβδηρίται περικειστώτες με κατηφέες
 καὶ οὐ πόρρω τὰς ὄψεις διακρύψαντες ἔχοντές φασιν· ὄρησι μέντοι τὰν Δημοκρίτου βίον, ὧ Ἰππό-
 κρατες, ὡς μὲν γενναιότεροι οὐδὲν οὐδὲν ἔρδει· καὶ τὰς κεφαλὰς ὁμοῖα ἐπέκειν-
 11 θαι βουλάμενος τὴν μανίην αὐτέου, δὲ ἀνεκώκυκεν εἰκελὸν τυνακί ἐπὶ θανάτῳ τέκνου ὀδυρο-
 μένῃ· εἴτ' ἀνύμωξεν ὑποκρινόμενος παροδίτην ἄλλος ὀλέσσαντα, δὲ διοκρίζεν. καὶ ἃ Δημοκρίτος
 ὑπακούων πάλιν ἐμειδία, τὰ δὲ ἔξεγέλα καὶ οὐκέτι οὐδὲν ἔγραψε, τὴν δὲ κεφαλὴν ὁμοῖα ἐπέκειν-
 12 τῶν δὲ ὕμεις μὲν, ἔφη, Ἀβδηρίται, αὐτόθι μέννετε· ἔγγυτέρω δ' αὐτός καὶ λατῶν καὶ κυμάτων 10
 τάνδρας γεννηθεὶς ἰδὼν τε καὶ ἀκούσας εἰσομαι τοῦ πάθους τὴν ἀλήθειαν. καὶ ταῦτ' εἶπὼν κατ-
 13 ἔβαινον ἡσυχή. ἦν δὲ αὐτὸ καὶ ἐπίφορον ἐκείνῳ τὰ χωρίον· μόλις οὖν διατηριζόμενος διήλθον.
 ἐπεὶ δ' ἐπλησίαζον, ἔτυχεν ἐπελθὼν αὐτέῳ ὅτι δῆποτε γράφειν ἐνθουσιωδῶς καὶ μεθ' ἀρμῆς· εἰ-
 στήκειν οὖν περιμένον αὐτὸν τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσεως· ἃ δὲ μετὰ κυμῶν τῆς φορῆς λήσας
 14 τοῦ τραφεῖος ἀνέβλεψεν τε εἰς ἐμὲ προσιόντα καὶ φησιν· χαῖρε, ἔενε. κατὰ· πολλὰ γὰρ καὶ εὖ, 15
 354 Δημοκρίτε, ἀνδρῶν σοφώτατε. | ἃ δὲ αἰδεσθεῖς, οἶμαι, ὅτι οὐνομαστὶ μὴ προσεῖπέν με· ἐπεὶ δὲ, ἔφη,
 16 τί καλέομαι; ἀγνοῖαι γὰρ τοῦ σοῦ ἀνάματος ἦν πρόφασις ἢ τοῦ ἔξενου προσήγορος. Ἰπποκράτης,
 ἔφη, ὁμοῖτε τοῦνομα, ἃ ἡτράδα. ἃ δὲ εἶπεν· ἢ τῶν Ἀκκληπιαδῶν εὐγένεια, πολὺ γὰρ τοῦ τὰ κλέος
 τῆς ἐν ἡτρηκίᾳ σοφίης πεφοίτηκεν καὶ ἐς ἡμέας ἀφίκεται· τί δὲ χρέος, ἔταίρε, δεῦρὸ ἐξήγαγε;
 17 μάλλον δὲ πρὸ πάντων κακῆος. ὄρησι δὲ, ὡς ἔστιν οὗτος οὐκ ἀρῆς φύλλον θῶκος, ἀπὶ χλοερᾶς 10
 16 καὶ μελαγκὰς ἔγκασται προσχηρότερος τῶν τῆς τύχης ἐπιφθόνων θῶκων, καθίσαντος δὲ μοῦ πάλ-
 λιν φησίν· ἰδὼν οὖν ἢ ἐπιδήμιον πρήγμα διζήμενος δεῦρὸ ἀφῆσαι; φράζε· σαφέως. καὶ γὰρ ἡμεῖς
 17 ἅτι δύναμεθα συνοργοῖμεν ἀν. κατὰ· τὸ μέν κατ' ἀληθείην, ἔφη, αἴτιον, ἐπεὶ δεῦρὸ χάριν ἡκω

1 αὐτοῦ U αὐτὸ x παρεβέβλητο U ἐσώρευντο bR ἐσώρευντο U 2 συντάνας b συντάνας R τε pro
 τι R καὶ ἦν ἐν b 3 τούτων U τούτων r ante ἱρδ. add. τῶν b inter col. πραττομένων al. m. 4 περι-
 επάτει Ur περιεσκόπει R πάλιν ante ἐκαθ. add. U κατηφέες U 5 ὄψεις b διακρύψων R ὄρησι U
 ὄρα r μέντοι. τὸν b τοῦ δημοκρ. R δημοκρίτεω b ante w add. αὐτός b 6 μέννε UvB μέννε U ἡπ. R
 μέννε - - - καὶ b ἐθέλει b αὐτόων U 8 pro ὅτι R ἔτι om. R 7 τὴν μανίην βουλ. αὐτοῦ U μανίην. δὲ U
 ἐκώκυκεν R ἔκλον Vbr ὀλοφουμένη b ὀλοφουμένη pro ὀδυρ. UR 8 εἴτα Ubr ἀνύμωξε πάλιν ἄλλος ὄπακρ. b
 εἴτα ἀνύμ. πάλιν ὄπακρ. παρὸς ἄλλον U 8 V: ὀλέσσαντα διεκ. (alt. a in ras., fuit certe o) M ὀλέσαντα τὶ ὡν U ἀνω-
 λέσαντα (sic) τὶ ὡν ὁδὸν διοκρίζεν b. pro δ ἐπλ. ὅν R διοκρίζε UVR 9 ἐπακούων UR ἀκούων r καὶ
 om. R ἔγραψεν b γράψων R 10 ὧ ἀβδ. R αὐτοῦ R μεῖναι UR καὶ κυμάτων κ. λ. b λόγῳ R καὶ
 λόγ. τάνδρας καὶ κυμ. γενήσομαι καὶ ἀκρίβεστερον ἰδὼν καὶ (sic) U 11 τε om. R πάθος bR ἀληθείην
 b ταῦτα br 12 b' b δ' ὁδὸν R 13 δὲ Ubr ἐπελθὼν MUV τότε ἐπελθὼν R ἔτυχεν ὅτε ἐπληθὼν b
 αὐτέῳ U αὐτὸ r 14 τὸν κ. αὐτοῦ τῆς ἀναπαύσεως U λήσας τ. τραφεῖος τῆς φορᾶς U λ. τ. φ. b 16 τρα-
 φείω M V γράφειν b γράφειν U ἐνέβλεψε V ἐνέβλεψε τε b προσέβλεψε R φησι Ub καὶ φησι προσιόντα V εἰνε
 Ubr δὲ pro γε R 16 ἀνδρ. σοφ. Δημ. U οὐνομαστὶ R οὐνομαστὶ b οὐνομαστὶ U προσεῖπέν UVR μοι V
 δ' ἔφη V 17 τίνα r καλέομαι U καλέωμεν V ἀγνοῖαι b: ἀγνοῖα MUV ἀγνοῖα r ἦν om. R πρὸφ. ἦν b
 εἰδὼν UR προσήγορῳ U 18 ἐμὴν τοῦνομα b οὐνομα U ὄνομα R ἡτράδα U ἡτράδα ἔλπευ· ἦ b 19 ἐν ἡτρηκίᾳ σο-
 φίης U πεφοίτηκεν Mb (a in ras. M) πεφοίτηκε UVR ἐς ἡμέας U ὡς ἐμὲ pro καί—ἀφίκεται R τί δὲ ἐς
 χρέος UBR δεῦρ' ἔγαγεν ἔταίρε R δεῦρ' ἔγαγε (-εν b) Ub 20 κακῆος b κακῆος R κακῆος (sic) U ὄρη
 U ὄρα r δὲ ἔστιν αἰδέας φῶτον θῶκος b, i. mg. tr. ἐπιτερπῆς φύλλον θημῶν b τὸν οὐτως οὐκ ἀρῆς φύλ-
 λων θημῶνα ὡς pro ὡς... ὅτι R θῶκος φύλλον V ὅτι om. Vb ἔτι U χλωρὸς M 21 μελαγκὰς U
 μαλακὸς R ἐστὶ καθίστα R ante προσχ. add. καὶ r 22 ἰδὼν τὶ ἢ δῆμιον U ἰδ. οὖν τὶ UR ἐπιδήμιον b διζ. πρήγμα (πράγμα U) UbR δεῦρ' b σαφέως br
 ἡμέας br 23 ἀν. om. UR ἀληθείην U αἴτιον b ἐπεὶ χάριν om. U

Ευνυχεῖν σοφῶι ἀνδρὶ ἔχει δὲ πρόφασιν ἢ πατρίς, ἥς πρεσβεῖν τελέω. ὁ δὲ Ξενίη τοῖνον, 18
 φησί, τὰ πρῶτα κέρχοιο ἡμετέρη. πειρεόμενος δὲ καὶ γὰρ κατὰ πάντα τὰνδρός καίπερ ἦδη μοι δὴ- 19
 λου μὴ παρακόπτειν ἐόντως. Φιλοποίμενα οἶσθα, ἔφην, πολίτην ἔλντα ὑμέτερον; ὁ δὲ καὶ μάλα, 20
 εἶπεν, τὸν Δάμνωνος λέγεις υἱὸν τὸν οἰκοῦντα παρὰ τὴν Ἑρμαῖδα κρήνην; τοῦτον, εἶπον, οὐ καὶ 19
 5 τυγχάνω ἐκ πατέρων ἰδίου ἑξένος· ἀλλὰ κύ, Δημόκριτε, τῇ κρείσσονί με Ξενίη δέχου. καὶ πρῶτάν 20
 γ' αἰτῖν τούτου, ὃ τυγχάνεις γράφω, φράζε. | ὁ δ' ἐπὶ σὺν ὀλίγον· περὶ μανίης, ἔφην. κατὰ 20 856
 ὡ Ζεὺ βασιλεῦ, φημί, εὐκαίρως γε ἀντιγράφει πρὸς τὴν πόλιν. ὁ δὲ· ποῖν, φησί, πόλιν, ἱππά- 21
 κρατες; ἐγὼ δὲ· οὐδέν, ἔφην, ὡ Δημόκριτε· ἀλλ' οὐκ οἷδ' ὅπως προὔπεσεν. ἀλλὰ τί περὶ μανίης 22
 γράφεις; τί γάρ, εἶπεν, ἄλλο πλὴν εἴ τις τε εἴη καὶ ὅκως ἀνθρώποις ἐγγίγνεται καὶ τίνα τρόπον 21
 10 ἀπολυφέοιτο. τὰ τε γὰρ Ζῶια, ἔφην, ταῦτα, ὅκασα ὀρήσι, τούτου μέντοι γε οὐνεκα ἀνατέμνω, οὐ 22
 μισέων θεοῦ ἔργα, χολῆς δὲ διζήμενος φύσιν καὶ θέσιν. οἶσθα γάρ ἀνθρώπων παρακοπῆς ὡς αἰτῖν 23
 ἐπὶ τό πολὺ αὕτη πλεονάσασα, ἐπεὶ πᾶσιν μὲν φύσει ἐνυπάρχει, ἀλλὰ παρ' οἷς μὲν ἐλάττω, παρ' 24
 οἷς δὲ τὴ πλείων. ἢ δ' ἀμετρίη αὐτέης νοδοὶ τυγχάνουσιν, ὡς ὕλης καὶ ἀνθρώπων ἡ φύσις ἀνατέμνω, οὐ 25
 μισέων θεοῦ ἔργα, χολῆς δὲ διζήμενος φύσιν καὶ θέσιν. οἶσθα γάρ ἀνθρώπων παρακοπῆς ὡς αἰτῖν 23
 ἐπὶ τό πολὺ αὕτη πλεονάσασα, ἐπεὶ πᾶσιν μὲν φύσει ἐνυπάρχει, ἀλλὰ παρ' οἷς μὲν ἐλάττω, παρ' 24
 οἷς δὲ τὴ πλείων. ἢ δ' ἀμετρίη αὐτέης νοδοὶ τυγχάνουσιν, ὡς ὕλης καὶ ἀνθρώπων ἡ φύσις ἀνατέμνω, οὐ 25
 15 δαίμονα τε κρίνω τοσαύτης ἀπολαύοντα ἡσυχίης. ἡμῖν δὲ μετέχειν ταύτης οὐκ ἐπιτέτραπται. ἐρεο- 26
 μένου δὲ· διὰ τί, ὡ ἱππάρχες, οὐκ ἐπιτέτραπται; ὅτι, ἔφην, ἡ ἀγορεύει ἡ τέκνα ἢ δάναϊα ἢ νο- 27
 οὶ καὶ ἡ θάνατοι ἢ δμῶες ἢ γάμοι ἢ τοιαῦτα τίνα τὴν εὐκαιρίην ὑποτέμνεται. ἐνταῦθα δὴ ὁ ἀνὴρ 28
 εἰς τὸ εἰωθὸς κατηγορήσθαι καὶ μάλα ἀβροῦν τί καὶ ἀνεκάρησε καὶ ἐπετίθεσε καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχίην 29
 ἔγχε. κατὰ τὴ μέντοι, Δημόκριτε, ἔφην, γελᾷς; | πάτερων τὰ ἀγαθὰ, ὡν εἶπον, ἢ τὰ φλαῦρα; ὁ 858
 20 δὲ ἔτι μάλλον ἐγέλα. καὶ ὅπως οὐδὲν ὀρεῖντες οἱ Ἀβδηρίται οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς αὐτέων ἔπαιον, οἱ 24
 δὲ τὰ μέτωπα, οἱ δὲ τὰς τρίχας ἔπιλλον. καὶ γάρ, ὡς ὕστερον ἔφησαν, πλεονάζοντι παρὰ τὸ εἰ- 25
 σωθὸς ἐχρήσατο τῷ γέλπτῳ. ὑποτυχὼν δ' ἐγὼ· ἀλλὰ μὴν, ἔφην, σοφὸν ἄριστε, Δημόκριτε, ποθὲν 26
 γάρ αἰτῖν τοῦ περὶ ἐκ πάθος καταλαβέσθαι, τίνος ἀξίος ἐφάνην ἐγὼ γέλωτος ἢ τὰ λεχθέντα,

1 ευνυχεῖν b ἔνεκεν ceῦ· δεῖρο γὰρ ἦκα σοι ευνυχεῖν R ἀνδρὶ σοφῶ R ἢ b πρεσβεῖν r σὴν
 πρεσβεῖν τελέω (sic) U Ξενίη b Ξενίη... (2) ἡμετέρη U 2 φησὶν b φησὶ om. R πειρόμενος (sic) U πειρ-
 μένος r δ' ἐγὼ b καὶ om. R καταδήλου U 3 emendat' ἐόντως. cf. ep. 14 μὴ ὄντως αὐτὸν παροικεῖν
 ἐνέοντος Mv ἐόντος Ub ἐόντος om. R οἶσθα b πολίτην ὑμέτ. ἐόντα b ἐόντα Ub ὑμέτερον in textu om. M,
 add. in mg. μαλ' εἶπεν b 4 εἰ τὸν Δῆμνωνος R Δάμνωνος M οἰκεῖντα Vb οἰκεῖντα r ὡν πρὸ αὐτῶν VbR
 5 'φλαῖος ἑξένος' f. mg. r ἰδίου ἐξένος b ἰδιῶς ἐξένος U κρείττονι b κρείσσονι r Ξενίη U δέχου b
 6 ἀπολυφέοιτο· γε τι ἦν (τί ἦν Vb) Mv b τούτου MUb: τοῦ δ' γράφει φράζε V, γε τί τοῦτο δ' γράφωμ τυγχ.
 φρ. U δ' γράφ. τυγχάνεις bR δὲ U ὀλίγον χρόνον b μανίης U 7 ὡ om. R γράφεις U ἀντιγράφεις
 τὴν πόλιν b ποῖν U φησὶ VR φη U 8 ὅπως ἔφην· προὔπεσεν b προὔπεσεν R πρὸς ἔπεσεν U μανίης U
 9 πλὴν om. R εἴ τις τε MvB: ἥτις R ἥτις U τε om. R ὅκως U ἀνθρώποις r ἐγγίγν. U ἐγγίγν. b πέ-
 λει pro eīh R 10 ἀπολυ (ο V) φέοιτο UVbR: ἀπολοῖτο M τε om. UB ταῦτα ἔφη U ὅρας U ὅρας r
 11 μισέων U οὐνεκα U ἐνεκα r εἵνεκα r 11 μισέων U αἰτῖν U 12 ἐπὶ πολὺ br ἐπὶ
 πᾶσιν (sic) U αὕτη VbR: αὕτη U αὕτη M ἐλάττω Vb ἐλάττω U ἑλάττω M 13 δὲ τὴ M: δ' ἐστὶ Vb (iv b)
 δὲ ἐστὶ U τici R πλείων VbR: πλείων M δὲ ἀμετρία αὐτῆς r αἱ δὲ ἀμετρία U νοδοὶ U ποτέ — ποτέ
 U φλαῦρης b 14 δι' bR τε pro γε R βάζεις b 15 ἀπολ. τοc R ἡσυχίης U ἐπιτρέπεται b ἐρω-
 μένου U ἐρομένου Vbr ἐρομένου r 16 ὡ om. R ἀτροί ἢ οἰκίη ἢ τέκνα ἢ ἡ ἀποικίη U ἀποικίη
 UR νοδοὶ U 17 εὐκαιρίην U ἡμῶν ἀποτέμνεται U ὑποτάμνεται V ὑποτάμνεται b 18 ποτὲ εἰωθός
 add. πάθος UbR ἀβροῦν U καὶ om. UVbR ἀνακατάρχει... ἐπετιθέσθαι M ἀνεκάρησεν b ἐπετίθεσθαι b
 19 καὶ ἐγὼ R ὡ Δῆμ. b ἔφην ὡ Δῆμ. UR γελῆς Vb ταγαθὰ bR φλαῦρα b: κακὰ MUV 20 καὶ om. b
 b ἀποσεν VR ἀποσεν r ὀρεῖντες M: δ' ὀρεῖντες b ὀρῶντες UVr οἱ μὲν... ἔπιλλον ποτὲ ἐχρήσατο V ὡν-
 τέων b αὐτῶν UR 21 ποτὲ τρίχας add. αὐτῶν R ἔφησαν MUV: ἔφασαν bR εἰωθός b ποτὲ εἰωθός ex-
 ἡδὺν. κατηγορήσθαι καὶ μάλα ἰδιοῦντι ἐχρήσατο τῷ γέλπτῳ R 22 δὲ Ubr ἀλλὰ μὴν b ἔφην ἀλλὰ μὴν R
 ποθέω... αἰτῖν U 23 πάθος U ἐφάνην ἑὼν ἐγὼ γ. U τίνος ἀξ. ἐγὼ γέλ. ἐφάνην ἢ τ. λ. V τίνος ἐφ. ἐγὼ γέλ.
 ἀξ. b ποτὲ γέλωτος add. αὐτὸς R λαληθέντα pro λεχθ. R

ὅκως μαθῶν παύσωμαι τῆς αἰτίης ἢ εὐ ἐλεγχθεῖς διακρούει τούς ἀκαίρους γέλωτας. ὁ δέ· Ἡράκλειε, 26
 ἔφη, εἰ γάρ δυνήκει με ἐλέγχειν, θεραπεῖν θεραπεύσεις οἷην οὐδένα οὐδέπωποτε, Ἱππόκратες. καὶ
 πῶς οὐκ ἐλεγχθείς, ἔφη, ὡ ἄριστε; ἢ οὐκ οἶε ἀποπός γε εἶναι γελῶν ἀνθρώπου θάνατον ἢ νοῦ-
 συν ἢ παρακοπὴν ἢ μανίην ἢ μελαγχολίην ἢ σφαγὴν ἢ ἄλλο τι χεῖρον ἢ τοῦμπαλιν γάμους ἢ πανη-
 γύρεις ἢ τεκνογονίην ἢ μυστήρια ἢ ἀρχὰς καὶ τιμάς ἢ ἄλλο τι παντελῶς ἀγαθόν; καὶ γὰρ ἂν δέον 3
 οἰκτεῖναι γέλῃς καὶ ἐφ' οἷς ἥδεσθαι χρή, καταγελᾷς τούτων, ὥστε μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν πα-
 27 ρά σοὶ διακεκρίσθαι. ὁ δέ· ταῦτα μὲν, ἔφη, εὐ λέγεις, ὡ Ἱππόκратες, ἀλλ' οὐκ οἰσθὰ πω τὸ ἡμέτερου
 γέλωτος αἰτίην· μαθῶν δ' εὐ οἶδ', ὅτι κρέσcono τῆς πρεσβείης ἀντιφοριζόμενος ἀποίσεις θεραπεῖν
 τὸν ἐμὸν γέλῳτα τῇ πατρίδι καὶ ἐσωτεύει καὶ τοὺς ἄλλους δυνήκει σωφρονίζειν, ἀνθ' ὧν ἔκω 360
 κάμει διδάξει ἱητρικὴν ἀμοιβὴν δόν, γνούς, ὅση σπουδὴ περὶ τὰ ἀσπούδαστα φιλοτιμούμενοι | πρῆσσειν 10
 τὰ μὴενός ἀξια πάντες ἀνθρώποι τὸν βίον ἀναλίσκουσι, γελῶτων ἀξια ἐκινούντες, ἐγὼ δέ φημι·
 λέγε, πρὸς θεῶν, μήποτε γάρ διαλανθάνει ὅπως ὁ κόσμος νοέων καὶ οὐκ ἔχει ὅκου διαπέμψεται
 29 πρεσβεῖν πρὸς θεραπεῖν· τὴ γάρ ἂν εἴη ἔσω αὐτέων; ὁ δ' ὑπολαβὼν· πολλὰ γε, φησὶν, ἀπειρίαί
 κόσμων εἰσίν, Ἱππόκратες, καὶ μῦθῳ μὲν, ἔταίρε, κατασμικρολόγει πλουσίην τὴν φύσιν ἔουσαν. ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν, ἔφη, Δημόκριτε, διδάξει ἐν ἰδίῳ καιρῷ, εὐλαβοῦμαι γάρ, μήπως καὶ τὴν ἀπειρίαν 15
 30 διεσιῶν γελῶν ἄρξει· ἴσθι δὲ νῦν περὶ τοῦ σοῦ γέλωτος τῷ βίῳ λόγον δίδωμι. ὁ δὲ μάλα τρανὸν
 ἀπιδὼν μοι· ὅσο, φησὶ, τοῦ ἐμοῦ γέλωτος αἰτίας δοκέεις, ἀγαθὰ καὶ φαῖλα· ἐγὼ δὲ ἕνα γελῶ τὸν
 ἀνθρώπον, ἀνόσιον μὲν γέμοντα, κενόν δὲ πρηγμάτων ὀρθόν, πάσαις ἐπιβολαῖς νηπιζόντα καὶ
 μηδεμιῇ ἔνεκεν ὑπερλείῃ ἀγλύνοντα τοὺς ἀνηγνύουσ μοχθους, πείρατα γῆς καὶ ἀόριστους μυχοὺς
 ἀμετρίῃσιν ἐπιθυμίῃς ὀδεύοντα, ἀργυρον τήκοντα καὶ χρυσόν καὶ μὴ παυόμενον τῆς κτήσιος ταύτης, 30
 31 αἰεὶ δὲ θορυβεύμενον περὶ τὸ πλεόν, ὅκως αὐτὸς ἐλάσσων γέννηται· καὶ οὐδὲ αἰσχύνεται λεγόμενος
 εὐδαίμων, ὅτι χάσματα γῆς ὀρύσσει δεξιῶν χειρὶν, ὧν οἱ μὲν ὑπὸ κομψῇ ἐπιπικτούσῃς τῆς γῆς |
 362 ἐφθάρησαν, οἱ δὲ πολυχρονιωτάτην ἔχοντες τὴν ἀνάγκην ὡς ἐν πατρίδι τῇ κολάσει παραμένουντι,

1 post ὅκως add. ἢ bR ὅκως U παύσωμαι Mbr αἰτίης U εὐ αἰτίους U 2 θεραπεῖν^{ε1}
 b οἷην U οὐδένα πώποτε VbR, ἐν marg. γρ. ἦν αὐδέποτε οὐδένα b ὡ ἱππ. R 3 ἐλεγχθέντι UV ἐλε-
 γχθέντι b οἰσθα pro οἰε R σφ U θάν. ἀνθ. R νοῦσιν U 4 παρακοπὴν U ἢ μελ. ἢ μαν. R χεῖρον br
 χερῶν V παντήρησι Vbr 5 ἢ μήτε pro καὶ τ bR correge παντελῶς; πᾶν ἔλκω b ἔλκω ἀγαθὸν MUV
 πᾶν ἔλκω ὄνομα pro ἔλλο τι ἔλκω R 6 γελῇς b γελᾷς M γελᾷς UVR οἷαν γ καταγελῇς Vb; καταγελᾷς M
 καταγελᾷς UR τούτων γ τούτων U μῆτε ἀγαθ. om. U 7 εὐ ἔφη λέγεις UVb ἔφη om. U ὡ om. r
 γάρ pro ἀλλ' R τὴν ante τοῦ add. U τοῦ om. R 8 post αἰτίην add. μέχρις ἢν μάστις b δὲ br κρεί-
 σcono Vbr κρίσcono xie U ἀποίειν b ἀποίειν r 9 αὐτὸν R ἀλῆνως pro ἀνθ' ὧν U ἔκω δὲ κάμει διδάξει U
 10 ἱητρικὴν U ὁρῶν σπουδὴν b ὁρῶν σπουδὴν U οἷην σπουδὴν R φιλοτιμούμενων VbR πρᾶσσοντι καὶ εἰς τὰ
 μὴενός δῖα U 11 post βίον add. ἀχρήστως bR δέ φημι Mgr: λέγει φημι Vb λέγει ἔφην U λέγω pro φημι
 λέγει r 12 μήποτε b διαλανθάνει MBr: διαλανθάνη UV νοέων ὅπως ὁ κόσμος U νοέων ὁ πᾶς κόσμος b
 nos. πᾶς ὁ κ. R πᾶς V καὶ om. U οὐδὲ ἔχει VbR ἔκω U 13 θεραπεῖν^{ε1} h αὐτέων b αὐτέων U αὐτότ r
 αὐτίου U δὲ br 14 ὡ ἱππ. R ὡ ἔτ. Vb καταμικρ. U ἔουσαν U 15 ὡ δημ. VbR ἐλασθῶμαι br
 δὲ pro τάρ R μήκως bR 16 γελῶν hR ἴθι b τούτων pro δὲ νῦν R τρηχὺ pro τρανὸν R 17 ἀπιδὼν
 b τοῦμᾶ VbR φαῖλα br δὲ om. R γελῶ τὸν ἀνθρώπου bR: γέλῳτα ἀνθρώπου M V γελῶ τὰ
 ἀνθρώπου U 18 μὲν VbR: μὲν om. M V κενὰ (sic) U κενόν r πάτριον ἐπιθυμίᾳ b πᾶσαις ἐπι-
 βολαῖς r 19 ὑπερλείῃ b χυμοῦ M, ἢ mg. γρ. καὶ μυχοῦς ἀνύοντα pro ἀγλύνοντα R ἀνηγνύουσ· μύχοις
 b γῆς καὶ ἀκροτάτους μύχοις καὶ μυχοῦς U 20 ἀμέτρως + ἐπιθυμίᾳ b ἀμετρίαις ἐπιθυμίαις U ἀμετρίαις
 ἐπιθυμίᾳ R ἀργύριον b ἀργύριον τείνοντα U — 21 αἰεὶ U αἰεὶ r θορυβεύμενον bR: θορυβεύ-
 μενον V (θορυβεύμενον M) ὅκως U αὐτὸς om. V ἐλάσσων M ἐλαττων Vb ante γέννηται add. μὴ b οὐδὲν
 R οὐδὲ om. U οὐδ' b 22 τῆς γῆς U ὑπὸ κομψῇ (κόμψης V) Vb: ἐπικομψῇ MUR ἐπικομψῇ Vb πιπτού-
 σης R 23 πολλὰ χρόνως R ὄντες pro ἔχ. R ἔχοντες τὴν om. V παρὰμένουντι b καταμέν. R

ἀργυρον καὶ χρυσὸν μαστεύοντες, ἴχνη κόνεω καὶ ψήγματα ἐρευνῶντες, ψάμμον ἄλλην ἀλλαχόθεν ἀγείροντες καὶ τῆς γῆς φλέβας ἐκτέμνοντες, ἐς περιουσίην αἰεὶ βασκοποιούντες ἐκ γῆς μητρὸς. τὸ δὲ μὴν γῆν καὶ τὴν αὐτὴν ἐούσαν καὶ θαυμάζοντες πατοῦσιν· ὅσος γέλυαι· ἐπιμόχθου καὶ κρυφίης γῆς ἐρώει τὴν φανερὴν ὑβρίζοντες. κύνας ὠνεύονται, οἱ δ' ἵππους, οἱ δὲ χώρην πολλὴν περιόρι-
 5 ζοντες ἰδίῃ ἐπιγράφουσιν καὶ πολλὰς ἐθέλοντες δεσπόζειν οὐδὲ αὐτέων δύνανται. γαμεῖν σπείδουσιν, ἅς μετ' ὀλίγον ἐκβάλλουσιν· ἐρώουσιν, εἴτα μισοῦσι· μετ' ἐπιθυμίας γεννῶσιν, εἰτ' ἐκβάλλουσι τελείουσι· τίς ἡ κενὴ σπουδὴ καὶ ἀλόγιστος μὴδὲν μανίης διαφέρουσα; πολεμοῦσιν ἀλλήλους, ἡμέρην οὐχ
 10 αἰρετιζόντες, ἀντενεθρεύουσι, βασιλέας ἀνδροφονοῦσι· γῆν ὀρύσσοντες ἀργύριον ζητοῦσι, ἀργύριον εὐρόντες γῆν ἐθέλουσι πριάσθαι, ὠνεσάμενοι γῆν καρπούς πιπράσκουσι, καρπούς ἀποδόμενοι πάλιν ἀργύριον λαμβάνουσι· ἐν δασαὶ μεταβολαῖς εἰσιν, ἐν ὄσῃ κακίῃ. οὐσίην μὴ ἔχοντες οὐσίην ποθέουσι, ἔχοντες κρύπτουσιν, ἀφανίζουσι. καταγεῶν ἐφ' οἷς κακοπραγεύουσιν, ἐπιτείνω τὸν γέλωτα ἐφ' οἷς
 15 δυστυχοῦσι· θεσμούς γάρ ἀληθίνας παραβεβήκασι. φιλονεικόντες ἔχθηρην πρὸς ἀλλήλους, δῆριν 864 ἔχουσι μετὰ ἀδελφῶν καὶ τοκῶν καὶ πατρῶν καὶ ταῦτα ὑπὲρ τοιοῦτων κτημάτων, ὧν οὐδεὶς θανάων δεσπότης ἐστίν. ἀλληλοκτονέουσι, ἀθεσμία φρονέοντες φίλων καὶ πατρῶν ἀπορίην ὑπερ-
 15 ὀρώσι. πλουτίζουσι τὰ ἀνάξια καὶ τὰ ἀψυχα, ὅλης τῆς οὐσίας ἀνδρίαντας ὠνεύονται, ὅτι δοκεῖ λαλεῖν τὸ ἀταῦμα· τοὺς δὲ ἀληθῆς λαλέοντας μισεῖ· τῶν γὰρ μὴ ῥηίδιων ἐριένται. καὶ γὰρ ἡπειρον οἰκεύντες θάλασσαν ποθέουσι· καὶ πάλιν ἐν νηοῖς ἐόντες ἡπείρου γλίσχονται· καὶ πάντα διαστρέ-
 20 φουσιν ἐς ἰδίην ἐπιθυμίην. καὶ δοκεῖ μὲν ἐν πολέμῳ ἀνδρείην ἐπαινεῖσθαι, νικῶντας δὲ καθ' ἡμέρην ὑπὸ τῆς ἀσέλγης, ὑπὸ φιλαργυρίας, ὑπὸ τῶν παθῶν πάντων, ἃ νοέουσι. Θερσίται δ' εἰς
 20 τοῦ βίου πάντες. τί δὲ τὸν ἐμὸν, Ἰππόκρατες, ἐμέμψω γέλωτα; οὐ γὰρ αὐτοὶ τῆς ἰδίας ἀνοίης, ἀλλὰ 38 ἄλλος ἄλλου καταγελλῶν, οἱ μὲν τῶν μεθούντων, ὅταν αὐτοὶ δοκεῖ νῆφειν, οἱ δὲ τῶν ἐρώντων, χαλεπωτέρην νόσον νοέοντες αὐτοί, οἱ δὲ τῶν πλεόντων, ἄλλοι δὲ τῶν περὶ γεωργίην ἀσχολη-
 30 θέντων· οὐ συμφωνοῦσι γὰρ οὔτε ταῖς τέχναις οὔτε τοῖς ἔργοις. ἐγὼ δέ· ταῦτα μὲν, ἔφην, κρήτιστα, 37

1 ἀργυρον καὶ χρυσὸν VB: ἀργύριον καὶ χρυσίον UB ἀργύριον M μαστεύοντες om. MU κόνιος bR

γ ψήματα M ῥήματα V ἀλλαχόθι U 2 ἀγείροντες M ἐγείροντες U τὰς γῆς φλ b τῆς om. R ἐκτέμνοντες b del R βασκοποιούντες VbR: βασκοποιούσιν Uγ βασκοποιούντες M ἐκ γῆς τῆς μητρὸς /*suā* ἐκ γῆς μητ., τῆς *interius* end. m.) b *scripsi* τὸ δὲ μὴν: ποδεύειν M V (τὴν δὲ μ. γ) ποδεῖ om. U ποδεύειν b 3 εούσαν U θαυμάζουσι bR ὅσος b κρυφίης U *ante* πατ. add. καὶ bR πατέουσιν b 4 ἐρώειν b τὴν δὲ φαν. U καὶ τὴν φαν. ὑβρίζουσι U ὠνεύονται γ μάλα πολλὴν b 5 πολλῶν bR οὐδ' ὠνεύων b αὐτέων U αὐτῶν *vel* αὐτῶν R 6 ἐκβεβήκασι UR μισοῦσι b ἐπιθυμίας U τεκνοῦσιν *pro* γενν. R εἴτα γ ἐκβάλλουσιν b τελείουσι R 7 γρ. τίς ἡ κενόσπουδὴ καὶ ὁ λογισμὸς *in marg.* b ἐμψυχα U 8 αἰρετιζόντες b αἰρετίζουσιν UR βασι-
 9 λῆας *ut* basileis U ἀνδροφονοῦσι γ ὀρύσσοντες *ut* ὀρύσσουσιν U Ζητοῦσι M: ζητοῦσιν UVbR ἀργυρον (*διη*) R 9 θέλουσι γ πιπράσκουσι Vb ἀποδόμενοι γ ἀποδεχόμενοι U 10 λαμβάνουσι M: *-ιν UVb μεταλαμ-
 βάνουσιν* (R ὄσῃ δασα V) μεταβολῇσιν Vb μεταβολαῖσιν γ *ante* ὄσῃ om. *ut* ἐν δσοι (sic) U κακίῃ μὴ ἔχοντες b (μὴ *in* *ras.*) ποθέουσι M ποθέουσιν UVbR *pro* κακίῃ add. πολυτέλει γ πολυτέλει *pro* οὐσίην γ 11 μὴ ἔχοντες οὐσίην γ ἀφανίζουσιν M Vb ἀφανίζουσιν R *ante* ἀφανίζ. add. ἡ b καταγεῶν om. γ γελῶ γ οἷς γ κακοπραγεύουσιν U κακοπραγεύειν Vb 12 δυστυχέουσιν Vb δῆριν V δῆριν b 13 μετὰ δὲ ἀδελφ. M V μετ' R ἀδελφῶν b ἀδελφῶν R τοκῶν U τοκῶν R πολυτῶν b πολυτῶν R τοισιῶν R οὐδὲ εἰς VR 14 ἀλληλοκτονέουσιν (-οῦσιν U) UVbR φρονέοντες, *sed* *suā* *pro* φρονέουσιν (ο *in* *p* *mutat.* et o *initiu-
 triduum*) M φρονέοντες b, ἀθεσμία, βία φρονέοντες R πατέρων b ὑπερποροῦσι b 15 ἀνδρίαντα U δοκεῖ R 16 ἀληθῶς V λέγοντας *pro* λαλέοντας UR μισεῖσιν b μισοῦσι γ γὰρ om. R ῥηίδιων U ἰδίῃν *pro* ῥηίδ. γ 17 οἰέονται R *ante* θάλασσαν add. κάρτα b θάλασσαν *ut* ποθέουσιν b νηοῖσιν *ut* ἐόντες γ ἡπειρον M 18 εἰς *ut* δοκεῖ MVR: δοκεῖ b ἀνδρίην R ἐπαινεῖσθαι b ἐπαινέσαι R 19 ἀπάντων R ἀ *ante* νοέ-
 20 οῦσι om. M V νοέουσι V ἀν νοέουσι U *in* *mg.* ὅτι (*ante* Θερσίται) b Θερσίται M δὲ UR δ' b 20 αὐτός, *in* *marg.* γρ. καὶ αὐτοὶ M *quod* *exhibent* UVbR ἀλλ' b 21 καταγελλῶν b καταγελλῶ V καταγελλῶ R δοκέουσι M δοκέουσι VbR 22 χαλεπωτέρων νόσον νοέοντες (sic) U *pro* χαλ. ἀλλ. ἐτέρην b νοῦσον b: νόσον M V νόσον om. R νοέοντες bR 23 συμφωνοῦσι Vb ἔργοισιν b τέχναισιν οὐτε τοῖσιν ἔργοισιν R

Δημόκριτε, οὐδ' ἄλλος τις ἂν εἴη λόγος ἁρμοδιωτέρος ἑξαγγέλλων ταλαιπωρίην θνητῶν. ἀλλ' αἱ
 πρῆξεις νομοθετοῦσι τὴν ἀναγκαίην οἰκονομίην τε εἵνεκα καὶ ναυπηγίης καὶ τῆς ἐτέρης πολιτείας,
 368 ἐν ἣι χρεῖων εἶναι τὸν ἄνθρωπον. | οὐ γὰρ εἰς ἀργίην αὐτὸν ἡ φύσις γέγνηναι. ἐκ τούτων δὲ πάλιν
 φιλοδοξίῃ χυθεῖα ἔσφαλε πολλῶν ὀρθογώνιμονα ψυχῇν, σπουδαζόντων μὲν ἅπαντα ὡς ἐπὶ ἀδιαιτωσίῃ,
 38 καὶ κατευόντων δὲ τὴν ἀδελφότητα προορθεῖναι. ἡποῦ γὰρ τίς, ὦ Δημόκριτε, γαμέων ἡ χω-
 ρισμῶν ἢ θάνατον προσεδόκησε; τίς δ' ὁμοίως παιδοτροφέων ἀπώλειαν; ἀλλ' οὐδ' ἐν γεωργίῃ καὶ
 πλοίῳ καὶ βασιλείῃ καὶ ἡγεμονίῃ καὶ πάνθ' ὅσα ὑπάρχει κατὰ τὸν αἰῶνα. οὐδεὶς γὰρ προὔλαβεν
 πταῖας, ἀλλ' ἀταθρίαν ἑκάστος τούτων ἐλπίτι φέρεται, τῶν δὲ χειρόνων οὐδὲ μέμνηται. μῆποτ'
 39 οὐδ' οὐδὲ γέλωτα τούτοις ἀνάμοστος; ὁ δὲ Δημόκριτος· μάλα, ἔφη, νυθὴς τὸν νόον ὑπάρχει καὶ
 μακρὰν γε τῆς ἑμῆς γνώμης ἀπόδημος, Ἰππόκратες, ἀταραξίης καὶ ταραχῆς μέτρα μὴ ἐπισκοπεῖν αἰ
 δι' ἄγνοίαν. ταῦτα γὰρ αὐτὰ διανοίῃ φρενῆρσι διοικέονται αὐτοὶ τε ρηϊδίως ἀπήλλασσον καὶ τὸν
 ἐμὸν ἐλῶφεον γέλωτα· νῦν δ' ὡς ἐπαρῆρα τοῖς ἐν τῷ βίῳ φρενοβλαβέες τετύφωται ἀσυλλο-
 40 γίστῳ διανοίῃ τῆς ἀτάκτου φορῆς δυσδίδακτοι νοουεσίῃ γὰρ αὐτάρκεις ὑπῆρχον ἡ τῶν Εὐμπαντῶν
 μεταβολῇ ὀξείῃσι τροπῇσι ἐμπύπτους, αἰφνίδιον τροχῆλασιν παντοίῃσι ἐννοέουσιν. οἱ δ' ὡς ἐπαρ-
 41 ᾠήθη καὶ βασιλῇ ἐκκληζόμενοι παθεῖν κατὰ τὸ συνεχές ἐμπύπτονται ἄλλοτε ἄλλως ποθεύοντες αἰ
 τὰ λυπόμενα, διζήμενοι καὶ μὴ εὐμεφρόντα ἐναλινδύνονται πολλῇσι Συμφορῇσιν, εἰ δ' ἐμερμήριζεν
 368 κατὰ δύναμιν ἰδίῃν τὰ | Σὺμπαντα ἔρβειν, ἀδιάπτωτον ἐφροῦρε Ζῶην ἑυστόν ἐξεπιστάμενον καὶ
 ἑὺτκριν ἰδίῃν σαφῶς κατανοήσας καὶ μὴ τῆς ἐπιθυμίας τῆς κατὰ σπουδὴν ἀόριστον ἐκτείνων, τὴν δὲ
 42 πλουσίην φύσιν καὶ πάντων τιθόνῳ δι' αὐτάρκειας ὁρέων. καθάπερ δὲ τὴν παθεῖν εὐεξίῃ κινδύνου
 πρόδηλος, οὕτως τὸ μέγεθος τῶν εὐτυχημάτων σαφερόν ἐστι, ὅριςμοι δ' ἐν τῇσι κακοδαίμονις αἰ
 εὐνωθεύεινται. ἄλλοι δὲ τὰ τῶν πέλας ὡς μὴ ἱστορούμεν ὑπὸ τῆς ἰδίας κακοπραγίης ἀπώλονται,
 43 τὰ δὴλα καθάπερ ἀόληλα μὴ θεωρεῖντες, ὑπόδειγμα τὸν μακρόν βίον ἔχοντες γενομένων καὶ γινο-
 μένων, ξέ ὧν καὶ τὸ ἐξόμενον ἐχρῆν κατανοῆσαι. ταῦθ' ὁ ἐμός γέλωτ' ἄφρονες ἄνθρωποι, πονηρῆς
 δίκας ἐκτίνοντες, φιλαργυρίης, ἀπληγίης, ἔχθρης, ἐνέδρης, ἐπιβουλῆς, βασκανίης, (ἀρταλέον ἔξεπειν
 πολυμηχανίην κακῶν· ἀπειρίῃ γὰρ τίς ἐστι κἂν τούτοις), δολοπλοκίης ἀνθομιλῶντες, σκολιόφρονες, αἰ

1 οὐδὲ R ἀλλ' al. pr. Vb ἄλλα πρῆξεις M πρῆξεις UR 2 νομοθετοῦσα bR εἶναι ἀναγκαῖος U οἰκοδομῆς
 b οἰκοδομίας U εἵνεκα U ἔνεκεν R ἄλλης pro ἑτέρης r πολιτηγίης b 3 ἀνθρώπων b γέγνηναι b τού-
 τῳ b 4 φιλοδοξίῃ b ἀδιαιτωσίῃ r ἀδιαιτωσίῃ R ἀδιαιτῶν U ἐπὶ διαιτῶν M (s. acc.) V 6 οὐ
 UVbR: ἡμῶ M μακρῇ· εὐτονόουσι R κατευόντων b προορθεῖναι β ἡ ante χωρ. om. b 6 προσεδόκη-
 σεν b παιδοτροφέων U γεωργίῃ U οὐδὲ ἐν r 7 πᾶσι pro πλοίῳ U πλοῖο U πλοῖον bR 8 post pl. add.
 καὶ ναυτιλίῃ R βασιλείῃ b 8c R οὐδὲ εἰς UVr προὔλαβεν M: προὔλαβε UV προὔλαβε r προὔλαβε b
 9 τούτων R τῶν δὲ γε R χειρόνων U οὐ pro οὐδὲ R 9 τούτοις b τούτοις R ἀνάμ. ἢ U νυθὴς
 ἔφη R νόον U καὶ om. r μακρῇ γε b 10 post απόδ. add. εἰ b απόδ. ἰών (sic) U ἀρετῆς pro ταρα-
 χῆς r μ. om. R ἐπισκοπεῖν b 11 ἀγνοίῃν bR αὐτὰ om. U φρενῆρσι sic M διοικέονται Vb αὐ-
 τοὶ δὲ U ρηϊδίως U παλιν R ἀν ante ἀπήλλασσον add. U ἀπηλλασσάντο b ἀπλάττοντο R 12 4η
 ἀφρόντα b τοῖς b τούτοις R φρενοβλαβέες U τετύφωται VbR: τετύφωται MU 13 εὐμπα-
 ντῶν R 14 δέξιναι b τροπῇσιν Vb τροπῇσι M ἐννοέου R Vb ἐλίσκουα UR ἐπαρῆρα U 15 ἐκ-
 κληζόμενῃ (sic) U εὐνεχ. U Ε(ς b)ρῃμπύπτοντων VbR ἄλλοτ' b ποθεῖναι R 16 εὐμπα. U ἐναλινδύνονται
 bR, in margine habet ad ἐναλινδύνονται adscriptum ἐγκυλιντοῖν· ἐν δαινῶνθα γὰρ ἡ τῶν δαίτων κελύτρα b εὐμ-
 πορσίς U εἰ δὲ τις ante ἐμεμρ. b ἐμερμήριζον U 17 εὐστόν R εὐαυτοῖς ἐξεπιστάμενοι U 18 κύτκριν b
 σαφέως b κατανοήσαντες U ἐκτείνοντες U 19 τιθῆνῃν R ὀδοιπορέων bR ὀδοιποροῦντες U ὁρέων MV
 ἐν εὐεξίῃ R 20 οὕτων bR ἐπισφαλέστερον R ἐστι M ἐστιν UVbR δὲ Ubr ἐπὶ pro ἐν UVbR 21 εὐ-
 θεωρεῖνται (cuv. . .) MVb εὐνωθεύειν⁹⁰ τὰ U εὐνωθεύονται R δι' ἱστορούμεν pro μὴ ἱστ. U θεωρεῖντες pro
 ἱστορ. Vb ἀ· πέλας μὴ θεωρεῖντες· i. mg. γρ. παλαιῶν μὴ ἱστορούμεν b παλαιῶν pro πέλας δι R ὡς om.
 UVb μῆδὲν pro μὴ R 22 τὰ δὲ δὴλα R τὰ δὴλα μὴ θεωρ. καθ. ἄδηλα U θεωρεῖντες R ἔχοντες om. U
 γενομένων καὶ μὴ γενομένων bR καὶ γινωμ. om. U 23 καὶ om. U ταυθ' om. U ταῦτα r 24 ἐκτείνοντες MUV
 ἐνεβρίης R ἐπιβουλῆς bVb 25 ἐκτίν b τούτοις V: τούτοις M τούτοις b (e postea additum) τούτοις r
 δολοπλοκίῃν Vb ἀνθομιλῶντες V: ἀνθ' ὁμιλῶντες M ἀνθομιλῶντες U ἀνθομιλλῶνται bR

ἀρετῆς δὲ παρ' αὐτοῖς τρόπος ἐστὶ τὸ χερίων. φιλοφειδῆν γὰρ ἄκευσι, φιληρόνῃν κομέουσι, νόμοις ἀπειθεύοντες· ὁ δὲ αὐτῶν κατακρίνει τὴν ἀπροαρεσίην μῆτε ὀρίσῃω μῆτε ἀόκησ μετέχοντας. μούνη δ' αἰσχρὰ ἀνθρώπου ἀτρεκέιη διανοίη τηλαυγής, τὸ τ' ἔδον καὶ τὸ ἐόμενον προορομένην, δυσαρτεστύνεται πᾶσι καὶ πάλιν τοῖς αὐτοῖς ἐμπελάζονται· ἀρνησάμενοι πλόν πλέουσι, γεωργίην 44 ἀπωσάμενοι αὖθις γεωργήσονται· ἐμβάλλοντες γαμητὴν ἐτέρην εἰκότατον, γεννήσαντες ἔθασαν, οὐθάρησαν ἐγέννησαν, | πάλιν τρέφονται· τῆρας ἤσαντο, ἐς αὐτὸ δ' ἀφικόμενοι στενάδουσι. ἐν 870 θάμειμῃ κατακτάει βαβάρην ἔχουσι τὴν γνῶμην· ἡγεμόνες καὶ βασιλεῖς μακαρίζουσι τὸν ἰδιώτην, ὁ δὲ ἰδιώτης ὀρέγεται βασιλείῃς, ὁ προπολιτευόμενος τὸν χειροτεχνεῦντα ὡς ἀκίνδυνον, ὁ δὲ χειροτέχνης ἐκείνον ὡς εὐτόνουντα κατὰ πάντων. τὴν γὰρ ὀρθὴν κέλευθον τῆς ἀρετῆς οὐ θεωροῦσιν 45 καθάρην καὶ λείην καὶ ἀπρόσπαιστον, εἰς ἣν οὐδέ τις τετόλμηκεν ἐμβαίνειν· φέρονται δὲ ἐπὶ τὴν ἀπειθὴ καὶ σκολιὴν τρηχυβατέοντες, καταφερόμενοι καὶ προσκόπτοντες, οἱ δὲ πλείστοι ἐκπίπτοντες, ἀσθμαίνοντες ὡς διωκόμενοι, ἐρίζοντες, ὑστερόντες, προηγούμενοι· καὶ οὗς μὲν αὐτῶν ἔρωτες ἀτάκαλοι ὑποπεπτηκάναι ἄλλοτρίῃ εὐνῇ, φθορῇ, ἀναιδίῃ πιτύουσι, οὗς δὲ τῆς φιλαργυρίας νοῦδος ἀόριστος. οἱ δ' ἀλλήλοις ἀντεπιτίθενται, οἱ δ' ὑπὸ φιλοδοξίῃς εἰς ἧερα ἀνεγενέσθαι βρῆθαι 46 κακίης ἐς βυθὸν ἀπωλείης καταφέρονται. κατασκάπτουσι, εἰτ' οἰκοδομοῦσι· χαρίζονται, εἰτα μετανοοῦντες ἢ ἀπαραινόμενοι τὰ φιλήεις δίκαια, κακοπρηγέοντες εἰς ἔχθρην τὰ ευγενεῖς πολεμοποιεῖοντες, καὶ τοιούτων πάντων αἰτίη φιλαργυρία. τί νηπίων ἀθυρόντων διαφέρουσι, παρ' οἷς ἀκριτος μὲν ἡ 47 γνῶμη, ὅτι ἐν αὐταρκεῖι μένουσι οἱ θῆρες. τίς γὰρ λέων ἐς τῇν κατέρχουσι | χρυσόν; τίς ταύρος 872 πλεονεξίῃν ἐκορύεσται; τίς πᾶρδαλις ἀπληγτὴν κεχώρηκε; διψῇ μὲν ἄγριος κύς, δον ὕδατος ὠρέσθῃ, λύκος δὲ δαρδάρας τὸ προσκοπὸν τῆς ἀναγκαίας τροφῆς ἀναπέσπαιται. ἡμέρησι δὲ καὶ νυξὶ εὐναπομένεσι οὐκ ἔχει θοῖνης κόρον ἄνθρωπος· καὶ χρόνων μὲν ἐνιαυτίων τάς οἰχας ἀλόγων τέμα ἐστὶ· ὁ δὲ τὸ διηγκεὲς οἰστρομανίην ἔχει τῆς ἀσελγείας. Ἰππόκρατες, μὴ γελᾶω τὸν κλαίοντα δι' 48

1 αὐτοῖς b αὐτοῖς r ἐστὶν b χερίων U χέριον V ἔχουσι pro ἀκέουσι R ἀκεύσι V: ἀκέουσι Mb
ad τὰ ἀκέουσι c. mg. γρ. παρασκευάζουσιν b κομέουσι M: κομοῦσι b κόμου VR 2 νόμοις r ἀπειθεύ-
οντες b ἀπειθεύοντες r αὐτῶν r ὡς αὐτῶν b αὐτῶν V ἀπροαρεσίην b ὀρίσῃω br μητ' ἀκ. b 3 γὰρ pro δ'
U ἀτρεκέιη U ἀτρεκέιη bR διανοίη MV διανοία U διανοίης br διανοίας R τηλαυγὲς R τότε ὅν MUVB
τότε ὅν br προορομένην M προορομένη Vb προορομένη R 4 δυσαρτεστύνεται U καὶ τοῖς αὐτοῖς πάλιν
πελάζονται U τοῖς αὐτοῖς R πλόν U 5 ἀπωσάμενοι pro ἀπωσ. b γεωργίῃς b γεωργίῃς b γεωργίῃς
b γεωργίῃς. 80. om. R 6 post θάψαντες add. ἃ br ἐγέννησαν :-:- πάλιν b εὐσαντο R εὐσαντο b ante ἐς
add. εἰτα R ἐς U εἰς br δ' om. br στενάδουσιν UVbR 7 βαβάρην R ὁ δὲ om. V 8 βασιλείῃς b βασι-
λείας R προπολιτευόμενος MV: πολιτευόμενος UVbR χειροτεχνεῖντα R ἀκίνδυνον b δὲ om. R 9 εὐτόνουντα
br pro ἀρετῆς πρᾶσθαι ἡμέρησι Vb ἡμέρησι R θεωρεῖται V θεωρεῖται br 10 οὐδέ τις b ἐμβαίνει b ἐμ-
βαίνει R δ' r 11 pro ἀπειθὴ ἐπὶ δὲ ἐναντίην R pro ἀπειθὴ πρᾶσθαι μὴ ἀληθῇ U τρηχυβατέοντες V τρηχυ-
βατέοντες br οἱ δὲ πλείστοι ἐκπ. om. r ἀποπίπτοντες b 12 καὶ ante ἀκ. add. b ἐρίζοντες b ὀρίζοντες
R ὑστερόντες r προηγούμενοι b προηγοῦμενοι r οἷς R αὐτῶν V 13 ἀτάκαλοι R ὑποπεπτηκάναι
R φθορᾷ ἀναίδη (sic) V φθορᾷ ἀναίδη (sic) U φθορᾷ ἀναίδη π. M: φθορᾷ εὐνῇ bR ἀναίδη bR
φιλαργυρίαν sic U φιλαργυρία R 14 δὲ r ἀλλήλοις br δὲ br ἀναγέσθαι R 15 ἐς U ante κακίης add.
ὅτι b εἰς bR κατασκάπτουσι UVbR ἐποικοδομοῦσι MV: εἰτ' (εἰτα U) οἰκοδομοῦσι (-οὐσι U) pro ἐποικοδο-
μοῦσι UV ἐποικοδομοῦσιν R μετανοοῦσι b 16 ἡ om. U καὶ pro ἡ bR ἀπαραινόμενοι br κακοπρηγέοντες
r ἐς V πολεμοποιεῖοντες V κακοπρηγέοντες; c. mg. γρ. πολεμον ἐμποιεῖοντες b πολεμοῖσι pro πολεμοῖσι R
17 τοῖς ἄνθρωποις b τοῖς ἄνθρωποις om. R αἰτίον R ἡ φιλαργ. R ἀθυρόντων M ἀθυρόντων V ἀθυρόντων
bR ἀθυρόντων U οἷσιν br 18 μύθος pro θυμὸς V τοῖς θυμοῖς b ζωσίαν ἀλόγοις b 19 αὐταρ-
κίῃ b λέοντων R εἰς r χρυσίον b 20 τὴν πλεον. b πλεονεξίας ἐκορύεσται U ἐκορύε(ς)ατο r πᾶρδαλις
b κεχώρηκεν b εἰς ἀπληγτ. δὲ κεχώρ. U διψᾷ r διψᾷ U διψᾷ b ὅς U ὁσόν U ὀρεγέθῃ U κορεσθῇ
pro ὤρ. R 21 ἀναγκαίης br δὲ om. b συναπτ. bR 22 θοῖνης om. R ὁ ἀνθρωπος UVbR καὶ om. R
τάξις U pro ἀλόγων ἐπὶ δὲ ἀγγύων U 23 ἐστὶν UVb ἐστὶ τέμα R τὸ om. V οἰστρομανίην M γελᾶω b

1 κυμαίνω, ῥ ἐν ἀπὸ βῆ B^R ἤν προ V ῥιμονοῦναι B^R 9 ἡ ante πελ. add. V βουθ, ἡ κρημύνει
R ἐπίτεινε γ' γελᾷς B ὅρα U 5 εἶτα καὶ μεταμετρώμενον R μεμώμενος B θαλάσσει B κατεβήθη
MU τὴν πρὸ αὐτῇ B^R πλέρεα B οὐάμω MUV οὐν οὐδ' ἰλιμύς B οὐκ δέλει R γελᾷν γ 4 αὐτῶν
R οὐδ' V τοῦτον B^R scripsi μνησκύνον πέποινα μήτι λυμένῃ MU μητ' ἱωνι, V γὰρ τεχνικῶνται B^R
5 παίσματα MV παύσινα B παύσινα B πέλονται U καὶ οὗ κάδε U νοθεσίη⁸ M ναυσείη U ναυσεία γ γινέσθω
R ante αὐτίς add. ἀ ἄ (sic) U κεραυνόεν B 6 εὐχαριστεῖται B^R ὁράς γ post ὁράς add. δέ U
U ὅτι τίη κατέλη κατῷ μοίρης B ὅτι κατῷ τίη αὐτῇ μοίρη R κατῷ τίη κατέλε, sed emend. ex manfins V καὶ
ζῳία R 7 κατατίτω MV: κατατίτω U κατατίετω B^R ἀνάπτυω B^R δ' ὁράς γ ὁράς δέ U 8 καὶ ante
ἀπερία add. U^BR κατατίων B^R αὐτοῖο R εὐνήθροικεν V ευνήθροικεν B ευνήθροικεν U εὐλόκοιεν U εἰλος
οὐ ἀνέρ, B νόκος B 9 ἐκρί UVB^R κατεβήθη B ποθέλει R αὐτόμενος UR pro διὰ χειρός exhibet ἐνδείξῃ
U παλαστήσῃ U 10 οὐκίστες γ 11 πρός B^R χροῖος R πόνους R γεωργίαι B 11 καὶ διὰ καὶ οὐ R δέ
sine ἐν M οὐ δ' ἐν Ευμφ. κ. μ. om. B^R 12 οὐ δ' ἐν -μοισ. om. MV οὐ δέ ἐν φθορίαν B οὐ δ' ἐν φθορίας
καὶ μοιχείας διαπαρνότες· οὐ δ' ἐν μάχαις καὶ Ευμφοράς U οὐ δ' ἐν -μοι. om. R δέ ἐν μ. B μέστιν VB 13 δ'
ἐν ἀπ. B ἀπολείπει V ἀπουλείη R φύκε R 14 οικείας sic V οικίας B ἀνακαλύπτει U ἀνακαλύψεται B
μῆθεν U μῆδεν B^R: μῆθεν (μῆδέν) MV εἰ δ' ὅστις U, in margine γρ. εἰ⁸ ὅστις U ὁράν γ ὀργῶν -
οὐς δέ (15) om. V ἵσμεν B τοὺς (bis) R 15 σπρέλλονται MB^R σπρέλλοντας γ τοὺς δέ φάρμ.
κυκ. om. MV 16 κυτόντας sic U εὐνοῦντας V κυνοῦντας U εὐνοῦντες (cunn. r) B ἐπιβόλοις UB^R τοὺς
δέ κλισίαντος om. MV 17 οὐς bis B ἐπὶ om. U ante φθών add. ἐνν R Εγγαρφαρότας sic B οὐς B^R
18 καὶ τά γε ἐπὶ βαθυτέρᾳ⁹ πρήεις B καὶ τοι γε pro καὶ τίγ τις UR τοῦτων γ 19 αἰσάντες γ ἀρνούμενοι
R ἀρνεύμενοι B ἀρνεύμενοι γ πενόμενοι om. M δ' 20 βορλομήνει B ρυπόνοτες R ἄλλοι coddfr. om.
B^R ἄλλα δέ θάτρ. R 21 ποστὲ βάπτανται add. ἄλλοι κλισίαντες U pro ὑπερβολῇ praeb. ἐλπίζουσας UB^R
πρήϊας pro κτήσιας R ὀρμιμένοι B 22 φρονέουσες UB οὐ δέ μή φρονέουσες U ὑπερφανοῦσες V
ὑπερφανόντες B ὑπερφανότατοι U 23 ἐπαρμόνει pro ἐπέρω. UR ἐπέμνημι B ἱπποῖ⁸ B παρεστειότες
B ἀνδρόνι UVB^R 24 βολός ἢ ἢ λ. U λθίσκι ἢ ἔλαιοιν B, οἱ... γραφ. om. B^R ἐν om. B^R πρεβείστιν
δὲ cpr. B^R δέ ἐν cpr. U στατήστιν γ οὐ δέ ἐν ιερωνύμῳ U ἐν ante loc. add. R ιερωνύμῳ B

κύνησι, οἱ δὲ στεφανηφορίας· οἱ δὲ ἐνοπιοί, οἱ δὲ ἀποκτεινόμενοι. φέρονται δὲ τούτων ἕκαστοι 54
 οἱ μὲν ἐπὶ ναυμαχίῃν, οἱ δὲ ἐπὶ στρατείῃν, οἱ δὲ ἐπ' ἀγροικίῃν, ἕτεροι δὲ ἐπὶ φορτίδας ναῦς, οἱ
 δὲ ἐς ἀγορήν, ἕτεροι δ' ἐπ' ἐκκλησίῃν, οἱ δ' ἐπὶ θέτρον, οἱ δὲ ἐς φυτὴν, ἄλλοι δὲ ἀλλὰ ὅς. καὶ
 οἱ μὲν ἐς φιληρόνῃν καὶ ἡδυπαθεῖν καὶ ἀκράσι, οἱ δὲ ἐς ἀργίην καὶ ῥαιθυμίῃν. τὰς ἀναξίου 55
 οὖν καὶ δυστήνους σπουδὰς ὁρεῖντες καὶ τοσαύτας, πῶς μὴ χλευάζωμεν τὸν τοιγάρδε ἀκράσι
 ἔχοντα βίον αὐτέων; κάρτα γάρ ἔλπομαι μὴδὲ τὴν σὴν ἡτρικὴν ἀνδάνειν αὐτέοισιν. δυσαρτεστόνται
 γάρ ὅπ' ἀκράσις ἅπται καὶ μαγνὴν τὴν κοφίην νομίζουσι. ἥπου γάρ ὕπονωλὺ λωβᾶσθαι οὐ τὰ
 πολλὰ τῆς ἐπιστήμης ἢ διὰ φθόνον ἢ δι' ἀχαριστίαν. οἱ τε γάρ νοσέοντες ἅμα τῷ ζῶζεσθαι τὴν | 57
 αἰτίην θεοῖς ἢ τύχῃ προκνέουσι, πολλοὶ δὲ τῇ φύσει προσάπαντες. ἔχθαιρουσι τὸν εὐεργετήσαντα 56
 μικροῦ δὲ ἰσχυροτέρων, εἰ νομίζονται χρεωφελεῖται. οἱ τε πολλοὶ τὸ τῷ ἀτεχνίῃ ἐφ'
 ἐωυτέοις ἔχοντες ἀδριεὺς ἐόντες καθαίρουσι τὸ κρέσσον· ἐν ἀναισθήτοισι γάρ εἰσιν αἱ ψῆφοι. οὔτε
 δ' οἱ πᾶσιντες συνόμιλοι εἶναι θέλουνσι οὔτε οἱ ὁμοτεχνεῦντες μαρτυρεῖν. φθόνος γάρ ἐνίσταται,
 οὐκ ἀπείρουσι τοὺς τῶν τοιούτων λεσχηνέων ταῦτα, σαφέως δὲ εἰδῶς ταῦτα ἐν ἀνασιπαθείῃσι 57
 πολλάκις γεννηθέντα καὶ οὐ δι' οὐσίην ἢ βακκανίην φιλοτωθᾶσσαντα. ἀπρεκίης γάρ οὐδεμία οὔτε
 15 γνῶσις οὔτε μαρτυρίη. ἐπεμειδία λέγειν ταῦτα καί μοι, Δαμάρτη, θεοειδὴς τις καταφερόντα καὶ 57
 τὴν προτέρην αὐτέου μορφήν ἐκλήλυσεν καὶ φημι· ὦ Δημόκριτε μεταλόδοε, μετὰ δὲ πᾶν
 εὖν ἐνίων διωρεὰς εἰς Κῶ ἀποίκομαι· πολλοὶ γάρ με τῆς κοφίης θαυμασμοῦ πεπλήρωκα. ἀπονο-
 στεῶ δὲ οὐ καὶ κήρυξ ἄληθην ἀνθρωπίνης φύσεως | εἰσχεύσαντος καὶ νοήσαντος, θεραπείῃ δὲ λαβὼν 880
 παρὰ αὐτῆς τῆς ἐμῆς διανοῆς ἀπαλλάσσομαι τῆς ὥρης τοῦτο ἀπαιτούσης καὶ τῆς τοῦ ζώματος τιμη-
 20 λείας. αὐρίον δὲ καὶ κατὰ τὸ ἔξῃ ἐν ταῦτῳ γεννηόμεθα. ἀνιστάμεν ταῦτα εἰπὼν καὶ ὅς ἦν ἔτοι- 58
 μος ἀκολουθεῖν. προσελθόντι δὲ τινι οὐκ οἶδ' ὅκῃθεν ἀπεδίδου τὰ βιβλία. κατὰ ἐνυπνιώτερον ἤπεισα
 καὶ πρὸς τοὺς ὄντως Ἀβδηρίτας ἐπὶ τῇ σκοπιῇ ἀναμεινόντας με· ἄνδρες, ἔφην, τῆς πρὸς ἐμὲ

1 στεφανηφορέοντες bR δ' ἐν δ. ἐν δλοισιν R δ' ἀποκτ. r ἀποκτεινόμενοι b ἀπο(κ)τινόμενοι r

τούτων r 2 στρατήν b οἱ δὲ ἐπὶ στρατ. om. MV, στρατηγὴν R δ' ἐπ' ἀγρ. b οἱ δὲ ἐπ' ἀγροικίῃν om.
 U φορτίδας om. UBR νῆας UBR 5 ἐς ἀγορ. br ἐπ' ἀγ. r οἱ πρὸ ἑτεροῦ UBR δὲ ἐπ' ὕβ δὲ ἐπ' ἔκκ. r
 ἐς ἐκκλ. b δὲ ἐπὶ θέτρο. bR δ' εἰς U φυγαδεῖν R φυγαδὴν b φυγαδεῖν U δὲ ἀπὲ ἀλλὰ. om. R καὶ
 om. bR 5 τὰς ἀνὲς ducr. add. R ψυχὰς πρὸ σπουδᾶς U τοιαύτας πρὸ σπουδᾶς add. UBR ὁρεῖντες MV:
 ὁρῶντες UBR 8 καὶ χλευάζωμαι V τοιγάρδε om. br ἀκράσι b τοιανδὲ ἀκράσιαν U 6 αὐτὴν r αὐ-
 τέων b δυσαρτεστόνται r δυσαρτεστόνται b 7 γάρ αὐτῇ πρὸ γάρ ὅτ' ἀκρ., εἰ. m. γρ. τῇ ἀκράσει b ἀκρο-
 ῖται πρὸ ὅτ. ἀκρ. ὅτ. R ἅπται om. UBR νομίζουσιν UBR ἥκου b ἥκουσα γάρ ἐπὶ νοσέοντων (-ου-) σαφέως
 λωβᾶσθαι πρὸ ἥπου — λωβ. R πρὸς ὕπονωλὺ add. σαφέως b ὕπονωλὺς αὐτῶς U τωθᾶσθαι οὐ b
 8 δι' ἀχαριστίαν M τὸ αὐτὸ b 9 νοεῖται ἢ b ἢ θελαιν ἢ R ἐχθαίρουσα b ἐχθαίρουσι R
 10 πρᾶσαντανοκτόνται b (-όντες) r νομίζονται b χρεωφελεῖται MU πρὸ γρ. add. εἶναι b τε om. R πολὺ
 b τὰ τῆς U ἐν UBR 11 ταῦτοις r ἐνωστοῖν b τε ὄντες R καθαίρουσι b ἐχθαίρουσι πρὸ ἐχθαίρουσι r
 κρείττον V κρείσσον UBR ἀναισθήτοισι b αἰσθητοῖσι R 12 δὲ br ἐξομολογῆν (ὁμολογῆν U) θέλουσιν πρὸ
 συνόμιλοι εἶναι ὅ. UBR ὁμοτεχνεῦντες br μαρτυρεῖν b 13 ἀπερος οὖν R ἀπερίου U τοιούτων r οὐκ
 ἀπερος οὐ τῶν τοιούτων λέγειν ταῦτα b λεσχέων ταῦτα R λεσχηνέων MV δὲ om. UR
 ταῦτα πρὸς εἰδῶς om. UBR ἀσιπαθείῃσι ce δ ἀσιπαθείῃ V 14 οὐ om. UBR αἰτίαν πρὸ οὐσίην U τε καὶ
 πρὸ ἢ R καὶ διὰ πρὸ ἢ U b ceto addit ante καὶ διὰ βασκ. b φιλοτῶσσαν bR φίλον ταῦθ' ὄντα V ἀπρεκίης
 b ἀπρεκίης U οὐδεμίᾳ b οὐδὲ μίᾳ R οὔτε ἀπὲ γνῶσις om. bR 16 λέγ. τ. ἐπ. r πρὸς ἐπεμ. addit δὲ U
 δευοῦδης b τις om. b καὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ μορφῆς ἐκλασόμενος b 16 αὐτοῦ r ἐτελέλησεν R ἐτελέλη-
 γμένον U καὶ om. b φημι δὲ b μεταλόδοε R τε MV: γε U b γάρ πρὸ γε R τῶν οὖν πρὸ πάντων
 οὖν UBR 17 τῆς add. ante κοφίης U b θαυμασμοῦ b ἀπονοστεῶ U 16 τε πρὸ δὲ R ceo R πρὸς ἀληθ.
 add. δὲ V ἀλγέλης U φρίδος bR φύων U πρὸς νοήσαντος add. καὶ λαλήσαντος bR θεραπείᾳ b τε πρὸ
 δὲ R 19 οὐδ' — τῆς b καὶ om. U 19 ἀπαλλάττομαι U τοῦτ' br ἀπαιτούσης b ἀφίους R τῆμελίης b ἐπι-
 μελείας πρὸ τῆμ. U 20 καὶ om. R ἀνιστάμεν U ταῦτ' r ἔτοιμος ἦν R 21 ἐπακολουθεῖν bR
 ὁπόθεν b ὅθεν UBR ἐπεδίδου VbR συντον. br ἐπέεας bR 22 καὶ om. bR ὄντως Vb: ὄντας MUR τῆς
 σκοπιᾶς U πρὸς με b

πρεσβείης χάρις ὑμῖν πολλή. **Δημόκριτον** γάρ εἶδον, ἄνδρα σοφώτατον, σωφρονίζειν ἀνθρώπους
μόνον δυνατώτατον. ταῦτ' ἔχω σοι περὶ **Δημοκρίτου**, **Δαμάγηντε**, φράζειν γηθόσυνα πάνυ. ἔρρωσο.

18. Δημόκριτος Ἰπποκράτει εὖ πράττειν.

- 1 Ἐπὶ πλοῦς ἡμῖν ὡς μεμνησίν, ὦ Ἱππόκρατες, ἑλλέβορον δώκων πειθεῖς ἀνοήτοις ἀνδράσι,
2 παρ' οἷς ὁ πόντος τίς ἀρετῆς μανίη κρίνεται. ἔγνωνάγεμεν δὲ περὶ κόσμου διαθεῖσας καὶ πολυτρά-
3 φως ἔτι τε ἀστρῶν οὐρανίων ευστράφατες. τυχούσας δὲ τὴν ἐπὶ τοῖσι φύσιν ὡς ἀκαέραια κάρτα
ἐπίδεδμημιουργημένα καὶ ὡς τηλοῦ μανίης καὶ παραφρονήσεως καθέστηκεν, ἐμῷ μὲν φύσιν ἐπή-
4 νεισεως, ἀπήνεσας δὲ καὶ μεμνητότας κείνοισ ἐκρίνας. ὁκόσα γὰρ ἰνδαλμοὶ διαλλάττοντα ἀνά τὸν ἥρα
5 πλάζει ἡμέας, ἃ δὴ κόσμῳ εὐνοῦνται | κἀν ἀμειψιμακρίῃ ἐόντα τέτυχε, ταῦτα νόος ἑμὸς φύσιν
6 ἐρευνήσας ἀτρέκως εἰς φάος ἤγαγε· μάρτυρες δὲ τούτων βιβλοὶ ὑπ' ἐμῷ γραφεῖσαι. χρὴ οὖν
7 καὶ σέ, ὦ Ἱππόκρατες, μὴ τοιοῦτοτρόπῳσι ἀνδράσι εὐνέχεσθαι καὶ εὐνομιλῆεν, ὃν νόος ἀκράδελος
8 καὶ ἀρέβαιος καθέστηκεν. εἰ γάρ τοι πειθεῖς ὡς μεμνητότας ἢ ἐπὶ σίας, ἢ πινυτὴ μανίᾳ ἂν ἐγγενέαι
9 καὶ κοῖ τεχνῶν κατεμύσαντο ὡς παρηγνῆν παρακοτῆς γεγενημένῃν. ἑλλέβορος γὰρ ὑγίαιοναί μὲν
10 δοθεῖς ἐπισκοτεῖ διάνοιαν, μεμνησίν δὲ κάρτα ὠφέλειαν εἰσθεῖν. ἐνοήθητι γάρ· εἰ μὴ κατελῆφες
11 μὲ γράφοντα, ἀνακείμενον δὲ ἢ σχῆδην περιπατοῦντα καὶ προσκομιλῆοντο ἐμῷ τυτῷ δὲ μὲν δυσχερῆ-
12 νοντα, δὲ δὲ μειδιῶντα ἐπὶ τοῖς ἐνούμοις ὑπ' ἐμῷ καὶ τοῖς μὲν προσκομιλῆοντι τῶν γνωρί-
13 μων οὐ προσέχοντα, ἐρίστατάς δὲ τὴν διάνοιαν καὶ σκεπτόμενον ἐκπᾶλως, αὐτῆς ἂν Δημόκριτον
14 κατὰ γὲ ὅμοις κρίειν ἐκ τῶν ὁρεομένων μανίης εἰκόνας εἰσάγειν. χρὴ οὖν τὸν ἱππρὸν μὴ μόνον δοπεῖ
15 τὰ πάθῃ κρίνειν, ἀλλὰ καὶ πρήτῳ τούς τε ῥυθμούς ἀναικρίνεις ἐπὶ τὸ πλείστον καὶ πᾶν πᾶν
16 ἀρχοντα τὸ πάθος ἢ μεσάζει ἢ λήτοι καὶ διαφορὴν καὶ ὤρην καὶ ἡλικίην παρτηρῶντα ἱππρῆειν
17 τὸ πάθος οὐλομελῆν τε τοῦ | σκήνεος. ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων εὐχεράς τὴν νοῦον εὐρίσει.
18 ἀπέσταλκα δὲ τὸν νόον περὶ μανίης λόγον. ἔρωσω.

[illegible]

19. 'Ο περί μανίης λόγος.)

[τὰν περί μανίης λόγον αὐτῷ γραφέντα ἐν τῷ Περὶ ἱερῆς νόσου.] Μαινάμενοι δέ, ὡς ἔφην 1
ἐν τῷ Περὶ ἱερῆς νόσου, ὑπὰ ὑπράττητος τοῦ ἐγκεφάλου, ἐν ὧ ἐστὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα, ὅταν
ὑπράτερος τῆς φύσεως ἡ ἀνάγκη κινεῖσθαι. κινουμένου δὲ μῆτε τὴν ὄψιν ἀντρεμίζειν μήτε τὴν ἀκοήν,
ἀλλὰ ἄλλοτε ἄλλα ἀρῆν τε καὶ ἀκούειν, τὴν τε γλῶσσαν τοιαῦτα διαλέγεσθαι, ὅσα ἂν βλέπῃ τε
καὶ ἀκούῃ ἐκάστοτε. ὁσὸν δὲ ἂν ἀτρεμίῃς ἢ ἐγκεφαλός, τοσοῦτον καὶ φρονεῖ χράνον ὁ ἄνθρωπος.
γίνεται δὲ ἡ διαφθορά τοῦ ἐγκεφάλου ὑπὰ φλέγματος καὶ χολῆς. γνῶκει δὲ ἐκότερα ὡδε¹ οἱ μὲν 2
γὰρ ὑπὰ φλέγματος μαινάμενοι ἥκυχοι τε εἰσι καὶ οὐ βοηταί. οὐδὲ θορυβώδεες, οἱ δὲ ὑπὸ χολῆς
πρήκται καὶ κακοῦργοι καὶ οὐκ ἡρεμαῖοι. ἦν μὲν εὐνεχῶς μαινῶνται, αὐταὶ αἱ προφασίεις εἰσιν, ἦν
ὡς δὲ δέγματα καὶ φάβοι, ὑπὰ μεταστάσιος γίνεται τοῦ ἐγκεφάλου θερμαινόμενοι ὑπὰ χολῆς ἀρμύνης
ἐπ' αὐτὰν κατὰ τὰς φλέβας τὰς αἱματίτιδας· ὅταν δὲ ἀπέλθῃ ἡ χολὴ πάλιν ἐς τὰς φλέβας καὶ
τοῦ σώματος, πέπνυται. ἀνιῆται δὲ καὶ ἀσχητὰ καὶ ἐπιλήθετα παρὰ καιρὰν ψυχόμενου τοῦ ἐγκεφάλου 3
ὑπὸ φλέγματος καὶ εὐνισταμένου κατὰ τὸ ἔθος. ὅταν δὲ ἐξαπίνης ἢ ἐγκεφαλός διαθερμαίνεται ὑπὰ
χολῆς κατὰ τὰς φλέβας τὰς προειρημένας ἐπιζέσαντος αἵματος, ἐνύπνια ἀρεῦσι φοβερά καὶ ὡς
ἐξηγηράται τὸ πρᾶκτον φλογίαι, καὶ οἱ ἀφθαλμοὶ ἐρεῖθονται, καὶ ἡ γνῶμη ἐπινόει τὶ κακὸν
ἐργάζεσθαι. τοιοῦτο καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ | πᾶχει. ὅταν δὲ τὰ αἶμα σκεδασθῇ πάλιν ἐς τὰς φλέβας, πέ- 386
πνυται. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ τῶν Ἐπιδημίων ἱστορήσας, ὡς ἐγίνετο ἀφωνίη, ἄθνοια, παραλήρησις, 4
κυχαὶ καὶ ὑποστροφαί. ἡ δὲ γλῶσσα σκληρὴ, καὶ εἰ μὴ διακλύσαιο, λαλεῖν οὐχ οἶδ' ἐς τὴν, καὶ
καρὰρα πικρὴ. τὰ πολλὰ φλεβοτομίῃ ἔλυνεν, ὕδροποσίῃ, μελίκρητον, ἐλεβάρων πόσις. οὗτος αἰτίον
ἐπιζήσας χράνον ἐτελεύτησεν. ἄλλος ἦν ὅν ὅτε εἰς πᾶτον ἀρμύνην, φάρος τῆς αὐλητρίδος ἐλάβανεν,
εἰ ἀκούσειεν αὐλοῦσης. ἡμέρης δὲ ἀκούων οὐδὲν ἔπαχε.

20. Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ εὐ πράττειν.

Ἱητρικῆς τέχνης, ὦ Δημόκριτε, κατορθώματα μὲν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐ παντάπασιν 1
ἐπανοῦσιν, θεοὶ δὲ πολλὰκις προσαρτῶσιν. ἦν δέ τι ἡ φύσις ἀντιπρὶθεῖσα ὑπεκλύσει τὸν θεραπευ-
μενον, τὸν θεραπεύοντα ἱητράν καταμέμφοντα παρέντες τὰ θεῖον. καὶ ἔγωγε δοκέω πλείονα 2
μεμνηοίρην ἢ τιμὴν κεκληροῦσθαι τὴν τέχνην. ἐγὼ μὲν γὰρ ἱητρικῆς ἐς τέλος οὐκ ἀφίτμια καίπερ 2

2 Περὶ ἱερ. νόσ. 14. 15 (VI 808ss. L.) 17 Ἐπιδημ. VII 85. 88 (V 444 L.)

*Hanc epistolam omis. R. In cod. U epistulam 18 excoipit prior ep. 19, ut hic ordo
fiat: 18, 20, 19. Numerus deest in M. R Ub. titulum om. V. Δημόκριτος Ἱπποκράτης περί μανίης b
τὸν — νόσου (γραφέντα αὐτῷ V) MV: om. b. lectoris cuiusdam esse verba ad finem ep. 18 pertinencia arbi-
tratus uncia incipit 2 μαινόμενι Mb μαινομένου U μαιν. — νόσου (8) om. V: scriptis μαινόμενοι 4 ἐστιν
b 4 τὴν om. U 5 ἄλλ' ἄλλοτε ἄλλοιην V ἄλλοιην b ἄλλοιῃ M (al. m. superescriptis) ἄλλο τι ἄλλοι-
ειν (sic) U 5 βάλει — ἀκούει U γνῶκει M γνωστὴ (ἦν ἐν ras.) b γνῶσις UV 8 εἰς b θορυβώδεες UV
9 οὐκ ἡρεμαῖοι V συνεχὺς Ub 10 γίνεταί b 11 τὰς om. MU ἡ om. U 12 πέπνυται b
ἀνιῆται... ἀσχητὰ b ἀσχητὰ U ποσὶ ἐγκεφάλου ἱερατὴς librarium verba thermaiménoim ὑπὸ χολῆς ὁρμύνης quas
supra leguntur V 13 συνιστ. b προειρημένας b: εἰρημένας MUV ἀρέουσι b 15 φλογίαι b ἐρεῖθονται b:
ἐρεθίζονται MUV 16 ὅταν b: ἐνύπνιου MUV εἰς b ἱστορήσας ὡς ἔγ. b 17 ἐγίνετο ἀφωνίη U ἐγίνε-
το b παραλήρησις Ub ἐτελεύτησε V 20 ὅν ὅτε Vb: ὅν om. M δὲ ὅτι U ὁρμῇ ἢ (sic) V φόβον U 21 ἐπαχυν-
UVb 22 10 MU KA b χερσιν pro εὐ πρ. R πρήσσειν b 23 ἀμύπολοι... αὐτοὶ (sic) U 24 ἐπανοῦσιν
Mb: ἐπανοῖσι UV ἐπανέουσι R θεοὶ R τὰ πολλὰ U προσάπτουσι b προσάπτουσι V κἂν pro ἦν R
scriptis ὑπεκλύσει τὸν θεραπεύμενον, τὸν θεραπεύοντα ἱητράν καταμέμφοντα: ἀποκλέσι M (sed corr. ἐς ὑποκλύσει)
bR ὑποκλύσει V ἀποκλέσι U τὸν θεραπεύμενον UVbR: om. M τὸν θεραπεύοντα ἱητράν M: om. τὸν therap. UVbR
25 ante ἱητράν add. τότε pro τὸν UV τὸν — ἱητρ. b λατράς U ἔγωγ¹ b ἐγὼ R 26 μεμνηοίρην M
ἐς U εἰς r*

1 of. quae de hac et sequentibus epistulis disputavit J. F. Mareks, Symbola critica ad epistolographos
Graecos, Bonnæ 1883, p. 33sq.

ἦδη γηραλός καθεστώς, οὐδὲ γάρ ὁ τῆςδε εὐρέτης Ἀσκληπιάς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν πολλοῖς
 6 διεφώνησε, καθάπερ ἡμῖν αἱ τῶν ευγγραφῶν βιβλία παραβεδνώσκειν. ἡ μὲν οὖν ὑπὸ σέο ἐπισταλεία
 ἡμῖν ἐπιστολῇ κατεμέμετο περί τῆς φαρμακείας τοῦ ἑλλεβόρου. εἰσῆχθη μὲν οὖν, ὡς Δημοκρίτης,
 ὡς μεμνηνὸς ἑλλεβορίων, οὐ καταμαντευόμενος ὅστις ποτ' εἴη. ὡς δ' ἐντυχίων ἔγνω οὐ μὰ Δία
 παραφρονήσας ἔργον, ἀλλὰ χρεὸν ἀποδοχῆς πάσης, κάρτα σὴν φύσιν ἐπήνερα ἄριστόν τε φύσεως
 ἐρμηνευτήν καὶ κόσμου ἔκρινε, τοὺς δὲ εἰσαγαγόντας με ἐμεμνήσθην ὡς μεμνηνὸς φαρμακείας
 4 γάρ αὐτοὶ ἔχρηζον. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ αὐτόματον ἡμέας εἰς τὸ αὐτὸ ἤγαγεν, ὁρθῶς ποιήσεις
 388 ἐπιστελλάν ἡμῖν πυκνότερον καὶ μεταδιόους τῶν ὑπὸ σέο γραφομένων ευνταγμάτων. ἀπέσταλκα δέ
 σοι καὶ αὐτὸς τὸν Περὶ τοῦ ἑλλεβορισμοῦ λόγον. ἔρρωσο.

21. Περὶ ἑλλεβορισμοῦ Ἱπποκράτους Δημοκρίτου.

1 Τοῖς μὴ ῥηϊδίως ἄνω καθαρομένοις πρό τῆς πόσιος προϋγγραίνειν τὰ σώματα πλέονι τροφῇ
 καὶ ἀναπαύσει. ἐπὶν πῆρι ἑλλεβορον, πρὸς τὰς κινήσεις τῶν σωμάτων μάλλον ἄγειν, μὴ πρὸς ὕπνου.
 2 τὰ σώματα. ἑλλεβορος ἐπικίνδυνος τοῖς σάρκας ὕγιας ἔχουσιν, ὅσοι ἐν ταῖς φαρμακοποιαῖς μὴ δι-
 ψύσει, καθαίρομενοι οὐ παύονται πρὶν ἢ διψήσῃ. σπασμός ἐξ ἑλλεβόρου θανάσιμος. ἐπὶ ὑπερκαθάρ-
 18 σεις σπασμός ἐπιγεγνημένος κακός. ἐν ταῖς ταραχαῖς τῆς κοιλίας καὶ τοιαῖς ἐμέτοις τοῖς αὐτομάτως
 γινομένοις, ἢν μὲν οἱ δὲ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, ευμφείρει τε καὶ εὐφόρος φέρουσιν· εἰ δὲ
 3 μὴ, τούναντίον, ὡς δὲ ἔφην ἐν τῷ Προγινωτικῷ¹⁾, καθάρσις εὐθετεῖ ἢ ἄνω, ἐφ' ᾧ ἀπυρέτῃ
 ἀσίτῃ, καρδιαγμός ἢ σκωδόνος ἢ στόμα ἐκπικρούμενον, καθόλου ταῖς ὑπὲρ τῶν φρενῶν ὀδύνας.
 ἢ δὲ κάτω, ὅπου χωρὶς πυρετοῦ ἐτρώφος, ὁσφύος ὀδύνη, γονάτων βάρος, καταμῆνη δυσερ-
 4 γούνη, ὀδύνη ἐν τοῖς ὑπὸ διάφραγμα. φυλάσσεσθαι²⁾ δὲ ἐν ταῖς φαρμακοποιαῖς τοὺς ἀστείους
 τὰ σώματα, μάλιστα δὲ τοὺς μέλανας καὶ ὑγροκόρκους καὶ τοὺς υποεῆρους δὲ καὶ ψελλοὺς καὶ
 5 τραυλοὺς. ὁκόσοι δὲ τὰ φλεγμαίνοντα ἐν ὄρχῃ τῆς νούσου, ὡς ἔφην ἐν τῷ Περὶ πτεσίανης³⁾, εὐθὺς
 390 ἐπιχειροῦσιν λυεῖν φαρμακείῃ, τοῦ μὲν ευν/εταμένου καὶ φλεγμαίνοντος οὐδὲν ὑπερκατέλιν, οὐδὲ
 γὰρ διαδοῖσι ὡδὸν ἐόν τὸ πάθος, τὰ δὲ ὀντέχοντα τῷ νοσήματι καὶ ὀγεῖντα ευνήθουσι· ἀσθενὸς
 6 δὲ τὸ αὐτὸ σώματος γινόμενον τὸ νόσημα ἐπικρατεῖ, καὶ ἀνιήτως ἔχουσιν. ἑλλεβορίζειν δὲ χρὴ οἷς ἀπὸ
 κεφαλῆς φέρεται βρέυμα, μὴ δίδονα δὲ ἐπὶ ἐμπύων, μὴ φαρμακεῖν τοὺς ἀχρόους, τοὺς βραχυώ-
 δεας, τοὺς σπληνώδεας, τοὺς ἀσφαίμους, τοὺς πνευματώδεας καὶ ἑπρὰ βήσσοντας, διψώδεας, πυσιώ-

11 sqq. Aphorism. IV 13—16 (IV 504 sq. L.) 14 Aph. IV 19 (508) 15 Aph. V 1 (562) Aph. V 4 (582)
 16 Aph. I 2 (458) 23 Π. διαίτης δὲ 5 (I 148 Kueblew.) 26 ibid. 40 (167 K.) 27 ibid. 55 (173 K.)

1 ῥῆθ om. U καθεστώς b εὐρέτης b ἐν πολλοῖς om. R 2 διεφώνησεν Ub αἱ τῶν om. UVb R
 ευγγραφ. UVb ἀποσταλεία bR 3 ἐπιστολὴν (sic) U περὶ om. R περὶ τοῦ ἑλλεβορισμοῦ τῆς φαρμακείας U
 4 ἑλλεβορίων R ante ὁ add. ὡς R δὲ r εἶδον pro ἔγνω R 5 παραφρονήσας b ἀποδοχῆς om. αἰῶ
 m. i. m. add. M πάσης — cp. 21 — λιτὶ τετμημένον (p. 25, 8) om. b. folium intercalat. χρεὸν om. U σὴν om. UV
 φάσις VR ἐρμηνησ. φως. R φαρμακείας V 7 ταυτόματον VR ταυτὸ B ευνήθασεν R 8 τετμημένον
 r συσταμ. r ἀπέσταλκα R 9 τοῦ om. UVR 10 K M, numerum non exhibet U 11 ῥηϊδίως U πλέον
 ἢ U 12 ἐπ' ἀν' πῆρι 13 βούλει M βούλει U 14 ὕγιας CV: ὕγιας (ε. al. m. add.) M ἔχουσιν UV δι-
 ψύσκειν M 16 τοῖσιν V 17 γινόμενοις U ἢν U καθαίρωνται V 18 εὐθετεῖ MUV: εὐθετεῖ ἢ H (Paris.
 2142 saec. XIII. cf. Hippocr. op. ed. Ilberg-Kuehlewein, praef. XXI) ἐφ' ᾧ MUV: corr. Littre 19 ἢ ante
 κορῶ. add. m. αἰῶ M ἢ utroque loco om. H σκωδόνος corr. al. m. M σκωδόνος U στόματος (sic) U 20 εἰ
 U γονάτων U 24 ἐπιχειροῦσιν UV φαρμακίῃ UV ευντερ. U ὑπερκατέλιν HV 25 διαδοῖσι H: διαδοῖσι
 (sic) V διαδοῖσι M διαδοῖσιν U ἐόν U ὀγεῖντα UV ευντ. U 26 ἔχουσιν UV 27 ἐμπύων MU ἀχρόιους V

1) erravit auctor in libro laudando. leguntur haec verba Aphorism. IV 17. 20 (IV 506. 508 L.).
 2) φυλάσσεσθαι κτῆ. ex compluribus locis aphorismorum hoc enantiatum consuetum est, cf. Aph. II 36. 37
 (IV 480 L.), IV 6. 7 (504 L.), 16 (508 L.).
 3) hic alius titulus est libelli, qui vulgo Περὶ διαίτης ὀλέων inscribitur. cf. Littre I 327 adn. 2.

δεας, ἐντεταμένους ὑποχόνδρια καὶ πλευράς καὶ μετάφρενα, τοὺς ἀπονεναρκαμένους καὶ ἀμαυρά
 βλέποντας καὶ οἷς ἤχοι τῶν ὠτων καὶ τῆς οὐρήθρης ἀκρατεῖς μὴδὲ τοὺς ἱκτερώδεας ἢ κοιλίης
 ἀσθενέας ἢ αἰμορρώδεας ἢ ἐν φύμασιν. ἦν δὲ φαρμακεύειν δοκῆι, ἔλλεβόριον ἀσφαλῶς ἄνω κάθαιρε, 7
 κάτω δὲ μὴ· κράτιστον δὲ τοῦτοις διατῶν. ὥς δὲ ἔφην ἐν τῷ Προρρητικῷ, μὴ φαρμακεύειν μη-
 8 δὲ τοὺς ἐπανεμούντας μέλανα, ἀποσίτους καὶ παραφόρους, καθ' - ἔφην μικρά δονυθώδεας, ὄμμα
 θρασύ, κεκλιμένον ἔχοντας, ἐποιδούντας, σκοτώδεας, ἄχρους, μὴδὲ τοὺς ἐν πυρετῷ καυματώδεας
 κατακεκλασμένους. ὥς δὲ ἔφην ἐν τῷ Περὶ πτεάνης, σφραμοειδὲς ἄνω καθαίρει. ἢ πόας ἤμικυ 8
 δραχμῆς ἐν δευμέλιτι τετριμμένον· ευμίσγεται δὲ καὶ τοῖς ἔλλεβόροις τὸ τρίτον μέρος τῆς πόσιος
 καὶ ἥσσαν πνίγει. καθαίρειν δὲ καὶ τοὺς ἐν χρονίοις τεταρταίοις καὶ τοὺς ἐν λιπυριώδει πυρετῷ 9
 10 χρονίους καὶ ὡν οὐκ ἔστι δίος μὴδὲ ἀπόκριας, τοὺς | δὲ μὴ πρότερον τῶν τριῶν ἑβδομάδων, 802
 ποτὲ δὲ καὶ πλειυρτικούς καὶ εἰλεώδεας· ὥς δὲ ἔφην ἐν τῷ Περὶ γυναικείων, καθαίρειν καὶ ἦν αἱ
 μήτραι καθάρσεως δένονται.

22. Ἱπποκράτους πρὸς τὸν υἱὸν Θεσσαλόν.

Ἱστορίης δὲ μελέτω σοι, ὦ παῖ, γεωμετρικῆς καὶ ἀριθμῆσιος· οὐ γάρ μόνον σέο καὶ τόν βίον 1
 15 εὐκλεᾶ καὶ ἐπὶ πολλὰ χρήσιμον ἐς ἀνθρωπίνην μοῖρην ἐπιτελέσει, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν δευτέρην
 τε καὶ τηλαυγαστέρην κατὰ τὸ ἐν ἱητρικῇ ὠνήσθαι πᾶν ὅτι χρήζει. καίτοι ἡ μὲν τῆς γεωμετρικῆς 2
 ἱστορίης, ἐοῦσα πολυχρήμων τε καὶ πολυειδὴς καὶ πᾶν μετ' ἀποδείξεως περαινομένη, ἔσται χρησίμη
 πρὸς τε τὰς τῶν ὀστέων θέσεις καὶ ἑξαρθρήσεις καὶ τὴν λοιπὴν τῶν μελέων τάξιν. † εἰς τὴν γάρ
 τούτων πολυτροπὴν εὐεπιγινωστότερον ἐμβολῆι τε ἀρθρῶν καὶ τῇ τῶν ὀστέων τῶν κυντριβομένων
 30 ἀναπρίσει τε καὶ ἐκτροπήσει καὶ συνθέσει καὶ ἑαυρέσει καὶ τῇ λοιπῇ θεραπείῃ χρῆσθαι εἰδώς,
 ὁκοῖόν τε χωρίον ἐστὶ καὶ τὸ ἐκ τούτου ἑαυρεῦμενον ὀστέον. ἡ δὲ τῆς ἀριθμῆσιος τάξις πρὸς τε 3
 τὰς περιόδους καὶ ἀλόγους τῶν πυρετῶν μεταστάσις καὶ τὰς κρίσις τῶν νοσούντων καὶ τῆς ἐν
 νοούσις ἀσφαλῆς ἀρκέουσα ἔσται. μᾶλα γὰρ σεμνὸν ὑπηρεσίαν ἔχεν ἐν ἱητρικῇ τοιγόνδε, ἥτις σοι 4
 τὰ μέρη τῆς ἐπιτάσιος καὶ τῆς ἀνέσιος ὄντα ἀνικά [δντα] τὴν μοῖραν εὐγινωστα παρέχεται χωρὶς
 35 ἀμπλακίης. διό δὴ κάρτα ἐς δύναμιν ἀφίκετο τῆς τοιγόνδε ἐμπειρίας. ἔρρωσο.

8 *ibid.* 87 (174 K.)
 (VSH 189 L.)

4 *Porro.* I 71 (V 628 L.)

7 Π. διατ. δΕ. 80 (178 K.)

12 Γυναικ. I 74

8 φυχῆσια U δοκῆι H δοκῆι M κάθαρε (sic) U 5 καθεύδειν HMU: ἀσπίρει καθ' ἔφην 7 καθ-
 αίρειν U 8 τετριμμένον HMU: τετριμμένον corr. *Εὐρέσις* 9 τοὺς Ub: τοὺς MV ἔγγρ. V
 10 ἔστιν b τοὺςδε pro τοὺςδε δὲ U 11 πλειυρτικούς U 12 δένονται U 13 *In cod. b epistulam 21 ex-*
cipit ep. 23, item sequitur ep. 23 *ΚΑ M KΔ b, numerus in U non exist.* Θεσσαλόν Uλέα b 14 ὦ παῖ,
 μελ. σοι V post ἀριθμῆσιος *superscripsit alia m.* καὶ ἀστρολογίας U 15 χρήσιμον - ἐς b μοῖραν Vτ 16 τε
 om. bτ ὠνήσθαι V: ὠνήσθαι b ὠνήσθαι M ἀνέσθαι UR χρήσις b 17 πολυχρήμων Vb: πολὺ//χεύμων U
 (c *erasa est*) πολυχρήμιος UR μετὰ R ἔστω U 18 τε om. R καὶ ἑξαρθρήσεις om. U ἑξαρθρήσεις
 τὴν ε 19 ἐμβολῆι b 20 ἀναπρίσει U ἀναπρίσει V χρῆσθαι b εἰδοῖσι U
 b ἐς γάρ. τούτων b εἰς pro εἰς τὴν R 19 ἐμβολῆι b 20 ἀναπρίσει U ἀναπρίσει V χρῆσθαι b εἰδοῖσι U
 εἰδώς ex είδος corr. M 21 ἐστὶν b ἑαυρεῦμενον b (ex ἑαυρεῖμ. corr. ead. m.) R: ἑαυρεῦμενον MV ἑαυρεῦμενον U
 23 ἔστω MUV ἔστω^{αι} b 24 ἐπιτάσιος M ἐπιτάσεις R ἀνέσεις R ὄντα ἀνικά ὄντα MU ὄντα απτε ἀνικά om.
 V δ-τάν ἀνικά· τὴν b (*fuit ὄντα ἀνικά*) i. m. ἰζότῆτα b ὄταν ἀνικά εἰς ἰκοτάτη μοῖραν R τὴ μοῖρα sic U
 25 ἀμπλακίης U ἀμπλακίης MV ἀρικνέω U ἀρικνέοιο R

Ἱπποκράτους ἐπιστολαὶ M ἐπιστολαὶ V· τέλος Ἱπποκράτους ἐπιστολῶν (ἐπιστολαὶ primo, sed corr. ipse) U
 sequitur Δόγμα Ἀθηναίων MUV

23. Δημόκριτος Ἱπποκράτει περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

- 384 1 Χρῆ πάντας ἀνθρώπους ἱτρικὴν τέχνην ἐπίστασθαι, ὃ Ἱπποκράτης· καλὸν γάρ ἅμα καὶ
 2 εὐμάρων ἐς τὸν βίον, τούτων δὲ μάλιστα τοὺς παιδείας καὶ λαγῶν ἰδρίας γεγενημένους. ἱστορίην
 3 σοφίης γὰρ δοκέει ἱτρικῆς ἀδελφὴν καὶ εὐνοικόν. ᾧ σοφίῃ μὲν γὰρ ψυχὴν ἀναρτάται παθῶν, ἱτρικὴ
 4 δὲ νοσούντων σωματῶν ἀφαιρέεται.* αὐξεται δὲ νόσος παρ᾽ οὗσης ὕγειης, ἥν καλὰν προνοεῖν τοὺς ἐσθλὰς
 5 φρονέοντας· ἔωσεν δὲ κατωτικῆς ἡλεούσης οὐδὲ προθυμίην ἀγεί νόσος ἐς μελέτην ἀρετῆς· νοσὺς
 6 γὰρ παρούσα δεινὸς ψυχὴν ἄμαυροί, φρόνησιν εἰς συμπαθείην ἄγρους. φύσεως δὲ ἀνθρωπίνης
 7 ἡ περιγραφή θεωρίην ἔχει τοιοῦτην· ὁ μὲν ἐγκέφαλος φρουρεῖ τὴν ἄκρην τοῦ σώματος, ἀσφάλειαν
 8 ἐμπέπιστευμένος, ὅμοις νευρώδεσι συνεισκατοικῶν, ὑπὲρ ὧν ἀστέων διπλαῖ φύσεις ἀναγκαῖαι
 9 ἀρρύναι δεσπότην φύλακα διανοίης καλύπτουσιν ἐγκέφαλον, τριχῶν εὐκοσμίαι χρώτα κοσμεῦσαι. 10
 10 τὸ δὲ τῶν ὀμμάτων ἀρρηκτὰ ἐν πολυχίτωνι φωλεῖον ὑπὸ τοῦ εὐσταθεία ὑπομετώπῳ κοιλίας
 11 ἐνίδρυται. θεωρίης δὲ αἴτιον ἀκριβὲς [δὲ] κόρη φύλακα ταρὰν εὐκαίρις ὑπομένων. διπλοὶ δὲ ῥύθμους,
 12 ἀσφρήσιος ἐπιγνώμονες, διορίζουσιν ὀφθαλμῶν τεινίην. μαλακὴ δὲ χεῖρ ἀφ᾽ ἐτάμῳ περι-
 13 πτυσσόμενη, ῥημάτων αἰσθήσιν ἀκριβὲς τε διάθροσιν παρέσχεκεν κυβερνημένην. γένειον δὲ ἀκροτελὲς
 14 καὶ χελεύειον γάμφος συνημοσμένοι. ἐκδοχεῖα δὲ μύθων ὡτα δημιουργοὶ ἀνέμωγες, οἷς ἐπεὶ 15
 15 ἂ θυμὸς οὐκ ἀσφαλὲς διήκονος ἀλογιστίης γίνεται λαλιῆς μήτηρ γλώσσα, ψυχῆς ἄγγελος, πυλωρεῦσα
 16 τὴν γείσιν, ἐχρῶσις ἀδάντων θρηκοῖσι πεφροῦρηται, βράγχος δὲ καὶ φάρυγξ ἡρμοσμένοι ἀλλήλοισι
 17 γειννῶν· ἂ μὲν γὰρ ἐς κέλευθον πνεύματος, ἂ δὲ εἰς θυθὸν κοιλίης τροφὴν προπέμπει λάβρον
 18 ὠθεύμενος. κνωσιδὴς δὲ καρδίη βασιλὴς, ἀρτὴς τιθνάς, πρὸς πᾶσαν ἐπιβουλὴν ἐνδεδυκε θύρακα.
 19 θαιμναὶ δὲ πνευμάτων σπάργες ἡέρι διοδεύμεναι, φωνῆς αἴτιον πνεῦμα τίκτουςιν. τὸ δὲ χορηγὰν 20
 20 αἵματος καὶ μεταβάλλον εἰς τροφὴν σὺν λοβοῖς πολλὰς κοιλίης περιπλόος ἐστὶ ἥπαρ ἐπιθυμίας
 21 αἴτιον. χλωρὴ δὲ χολή πρὸς ἥπαρ μένους καὶ διαφθορῇ σώματος ἀνθρωπίνου ὑπερβλῦσάσα γίνε-
 22 ται. βλαβερὰ δὲ σώματος ἀνθρωπίνου καὶ ἀνωφελὲς ἔνοικος σπλὴν ἀπέναντι εὐδεὶ πρᾶγμα μη-
 23 δὲν αἰτούμενος. μέση δὲ τούτων χορηγεῖ πανδέκτειρα κοιλίη, κατ' εὐνάσεται διοικήσασα τὴν πέψιν.
 24 ἔνοχα δὲ κοιλίης, συνθέσεως δημιουργίη συνδονέμενα, εἰλεῖται περὶ κοιλίην ἔντερα, λήψους καὶ 25
 25 ἀποκρίσεως αἵτια. διδυμοὶ δὲ νεφροὶ ἰσχύοισιν ἐνθροσμένοι καὶ ἡμφιεσμένοι δημῷ οὖρων ἐκκρίσεως
 26 οὐκ ἀλλὰ τριοὶ πεφύκασι. κύριος δὲ ἀπάσης κοιλίης ἂ καλοῦμενος ἐπίπλους γαστέρα πᾶσαν ἐμπερι-
 27 εἴληφεν, μόνου σπληνὸς ἄτερ. ἔξῃς νευρώδης κύστις ἰσχύϊ στάμα ἐνθροσμένη, συμπεπλεγμένην
 28 ἄγγειων, οὖρων ἐκκρίσεως αἰτία γίνεται. ἡ δὲ γειννῶσα ταύτη μήτηρ βρεφῶν ἡ (δεινὰν ἄλτος)
 29 τῶν ἐν τυνακὶ μάθων μυρίων παρατίθῃ μήτηρ πεφώλευκεν· ἡ πυλωρὰς μυχοῖς ἰσχύων βράσασα 30
 30 καὶ σάρῃ σφίγγεται νεύροισιν, ἐκ δὲ πλήθους ἐκχέουσα γαστράς φύσιος, ἐκ τάκου προνοίης, ἐκ δὲ σώ-

4 cf. Democriti fragm. 31 (Diels Vorsokr. I^o 397)

Codicum quos contuli, uno b haec epistula servata est, quam recepit in imitationem numerum doctrinae et
 sermonis Democriti H. Diels, Die Fragmente der Vorsokratiker, Bd. I^o 448 (Bd. I^o 1, 731). cf. quae disputantur
 de hac epistula B. ten Brink, Philolog. VIII (1853) 415 seqq. H = Paris. 2142, vulg. = Editio Foesii, cf. proef. pag. III

1 ΚΓ b φύσιος H 8 εὐμάρων b 5 νόσος Littre: νοσος Hb 7 ἐς vulg. φύσιος H 8 σφίγγει ἡ περιγραφή·
 ὑπερτροφὴ b 9 ὧν H: ὧν b ἀναγκαῖαι b 10 κοσμεῖται Diels: κοσμοῖται b 11 ἐντασται b: corr. Diels ὑπὸ
 μένους b: ὑπὸ μετώπῳ Ermerinus ὑπομετώπῳ Diels κοιλίῃ b: corr. Diels 12 ἐνίδρυται Ermerinus: συνίδρυ-
 ται b ante κόρη add. δὲ Hb, deletis ten Brink ὑπομένει Littre: ὑπομένει Hb: dedi ὑπομένων 14 ἀκροτελὲς b
 15 ἐκδοχεῖα Hb: ἐκδ. ten Brink 18 θυμὸς b 17 τριχότα b τριχοῖς H: corr. Littre 19 κνωσιδὴς b: κνωσιδὴς
 20 ἐνδεδυκε b 20 πνευμάτων b: corr. Littre αἰτῶν b 21 μεταβάλλον (sic) b κοιλίη : : περιπλόος
 ἐστὶ : : ἥπαρ b: κοιλίη περιπλόος em. Littre ἐστὶ Foes 22 χολή δὲ χλωρὴ H ἀνθρωπῶν : : (28) σώματος om. H
 24 κοιλίη κατευνάσεται bH: Diels κατ' εὐνάσεται 25 δὲ ἔνοχα δὲ b δ' ἔνοχα δὲ H: corr. Littre συνθέσις H
 λήψιος H 26 ἀπο : κρίσεως b δημῷ H δημῷ (sine acc.) b ἐκκρίσιος H 31 γὰρ τρεῖς b

ματος κρεμαστοί ἐκτός οὐκίην νέμονται ἐκγονοκτίσται ὄρχεις πουλυχίτωνες ἑάντες. εὐναίη δ' ἦβη, ἀπὸ φλεβέων τε καὶ νεύρων ἢ πλῆγμα οὖρων ἔχουσιν ποιούμενον, συνουσίης ὑπουργάν, φύσις ὑπο 395 δεδημιουργηται, θριεὶν ἦβης πυκαζόμενον. κέλη δὲ καὶ βραχίονες καὶ τὰ προσρητημένα τούτοις 12 ἄκρα, διηκονήσι πᾶσαν ἀρχὴν συνηθοιμένα ἔχοντα, νεύρων [τε] ἄσφαλῃ λειτουργίῃν τελέουσιν. ἡ δὲ ἀσώματος ἐν μυχοῖς φύσις ἐξέτευε παντάμορφα σπλάγχων γένη, & δὴ θάνατος ἐπισταθεὶς ὡκῶς ἔπαυσε λειτουργίης.

24. Ἱπποκράτους ὑγιεινὸν πρὸς Δημήτριον βασιλῆα

Ἱπποκράτης Κῶιος βασιλεῖ Δημητρίῳ χαίρειν.

Ἡμεῖς καὶ πρᾶτερον μὲν σπουδάζοντες, ὦ βασιλεῦ, περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσις ἐν κεφαλαίῳ 1
10 θεωρησάμεν τὰ μέρη, ταῦτα εὐτηγράψαντες, καθάπερ ἡβίωσας, ἀπεστείλαμεν. νῦν δὲ περὶ ὧν δεῖ μά-
λιστα σπουδάζειν τοὺς ἔμφρονας, ἡμεῖς τὰ μὲν καὶ παρὰ τῶν πρᾶτερον παρεληφότες, τὰ δὲ καὶ
νῦν αὐτοὶ προσεξευρίσκοντες γεγράφαμεν σοι. οἷς δὲ τῶν προτέρων ἀρρωστημάτων σημεῖοις γινο-
μένοις ἐπακολουθεῖν καὶ χρώμενος πλειστάκις ἄνουςος ἂν εἴης τὸν ἅπαντα χρόνον. ἔστι δὲ δύο 2
γένη ἀρρωστιῶν ἀπάντων ζώων· ἡ μὲν κατὰ γένος, ἡ δὲ κατὰ πάθος ἀνόμοιοι. τὰς δ' ἐπιθυμίας
15 τὰς κατὰ τὴν τροφὴν ἐκ τῶν ὑπεναντίων ὅψει ἡ θρηαινομένων τῶν κενομένων τὰ δὲ πλήρη,
πληροῦντων δὲ κενά. τὰς δὲ νόσους ἀπάσας ἐξ ὑπεναντίων ὅψει καθεστηκυίας καὶ νόσους ὑπὸ
νόσων λυόμενας. ὑπὸ σπασμῶν (ἐχομένω) πυρετὸς ἐπιγεννᾶμενος ἵσθις τὸ νόσημα, κεφαλῆς [πολλῆς] δὲ 3
περιωδυνίας πῶον <ἡ ὕδωρ ἢ αἷμα> κατὰ τὰ ὕτα βράγνεται ἢ κατὰ τὰς ῥίνας· [σπασμοί] πᾶσα δὲ μελαγχολικοῖς
<αἰμορροῖδες> ἐπιγινόμεναι παύουσι τὰς μελαγχολίας. καὶ | καθόλου μὲν ἔστιν καὶ ῥίζα τῶν ἀνθρώπων 4 400
15 νοσημάτων ἡ κεφαλὴ, καὶ τὰ ἀρρωστήματα τὰ μέγιστα ἐκ ταύτης παραγίνεται. ἐπικειμένη γὰρ αὐτὴν
τῷ σώματι ὥσπερ σικάν τῶν εἰσφερομένων ἀπάντων συμβαίνει αὐτὴν ἔλκειν περιττώματα καὶ
τοὺς λεπτομερεῖς χυμοὺς. δεῖ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν ἰδίως ζῆν αὐτὸν παρασκευάσαντα εἰς ταῦτα 5
τὰ μέρη, ὅπως μηδεμίαν αὐθενεὶ λαμβάνη τὰ προσπίπτοντα τῶν ἀρρωστημάτων, διὰ τε τῆς
ἐπιμελείης καὶ τῆς εὐταξίης τῆς παρὰ σοὶ γινομένης, καὶ μῆτε ταῖς τῶν ἀφροδισίων ἀκρασίαις μῆτε
20 ταῖς τῶν διαφάρων ἐδεσμάτων μῆτε τοῖς ὕπνοις τοῖς ὑπερχαλαστικοῖς καὶ ἀγυμνάτους ὄντος
τοῦ σώματος χρώμενον, ἀλλ' ἐπακολουθεῖν τοῖς σημεῖοις τοῖς γινομένοις ἐν τῷ σώματι διατη-
ρεῖν τὸν καιρὸν ἐκάστου [σώματος], ὅπως ἂν φυλασσάμενος τὸ ἀρρώστημα τὸ μέλλον ἐπιφέρεισθαι ταῖς
θεραπείαις αἷς ἂν ἐνὶ γράφῳ χρώμενος διατελῆς ἄνουςος εἶν.

17 cf. Aph. IV 57 (IV 522 L.) cf. Aph. VI 10 (IV 566 L.) 18 cf. Aph. VI 11 (IV 568 L.)

1 ἔχοντες κτίσται: *Diels dubitanter* ἐκγονοκτίσται εἰνοι ἦβη δ' εὐνοίης H: εὐναίη δ' *Diels* 3 δρεῖν Hb:
θριεῖν ten Brink τούτοιςιν H 4 τε *delevis Litré* 7 *Hana quoque epistulam solus ex meis praebeo codex* b
(*delevis* H). K^{ew} b 11 ἐμφρονας b 14 ζώων b 17 λυόμενας *Ilberg* γινόμενας b ἐχομένω add. *Marks*
ἐπιγινόμενος b πολλῆς *del. Litré* 18 πῶον <ἡ ὕδωρ ἢ αἷμα> *Ilberg coll. Hipp.*: ὅταν b σπασμοί *secl. Ilberg*
19 αἰμορροῖδες add. *Ilberg* ἐπιγινόμεναι *Ilberg* ἐπιγινόμενοι b 21 σώματι *Litré*: σφάματι b αἰκῶν b
23 λαμβάνοντα b: *corr. Litré* 25 ὑπερχαλαστικοῖς b: *corr. Litré* 26 χρώμενον *Litré*: χρώμενος b 27 σώ-
ματος *del. Litré* 28 διατελεῖς *Litré*: διατελεῖ b in *coloe folio*: ζητητέον τὸ λείπον τῆς ἐπιστολῆς καὶ τὴν
πρὸς Πτολεμαῖον ἀλόκληρον b

TYI TRUENRI LIPRIENSIS.